

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

**STRATEGIE ROZVOJE ÚZEMÍ VE VAZBĚ
NA STAVEBNÍ VÝROBU**

TERRITORY DEVELOPMENT STRATEGY IN RELATION TO CONSTRUCTION
PRODUCTION

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Anna Mecová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. LUCIE VAŇKOVÁ , Ph.D.

BRNO 2019

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3607T038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student	Bc. Anna Mecová
Název	Strategie rozvoje území ve vazbě na stavební výrobu
Vedoucí práce	Ing. Lucie Vaňková , Ph.D.
Datum zadání	31. 3. 2018
Datum odevzdání	11. 1. 2019

V Brně dne 31. 3. 2018

doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Kozumplíková, L., Chovancová, J., Korytářová, J.: Regionální ekonomie a politika, studijní opora VUT FAST, Brno, 2013

Lacina, K.: Regionální rozvoj a správa, 1. vyd., Praha, Vysoká škola finanční a správní, 2007, ISBN 978-80-86754-74-1

Wokoun, R. a kol.: Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a plánování, 1. vyd., Praha, Linde Praha, a. s., 2008, ISBN 978-80-72016-99-0

Stejskal, J., Kovárník, J.: Regionální politika a její nástroje. Praha, Portál, 2009, ISBN 978-80-7367-588-2

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Cílem práce je analýza vývoje makroekonomických ukazatelů a ukazatelů stavební výroby v jednotlivých krajích ČR.

1. Regionální ekonomie a politika
2. Strategie rozvoje území
3. Národní ukazatele jako HDP, nezaměstnanost, stavební výroba apod.
4. Porovnání krajů a jejich národních ukazatelů
5. Možnosti strategie rozvoje území ve vazbě na stavební výrobu

Požadovaným výstupem je na základě provedené analýzy vytipovat kraje, které mají určitý potenciál budoucího rozvoje stavební výroby.

STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá porovnáním krajů České republiky mezi sebou z hlediska stavební výroby a vybráním kraje s největším potenciálem rozvoje stavební výroby. V teoretické části je vymezen pojem region, na který navazuje regionální ekonomie a politika. Dalším řešeným tématem je regionální rozvoj, strategie rozvoje území a ukazatele zachycující rozdíly mezi regiony. Praktická část se zabývá charakteristikou národního hospodářství a stavebnictví v jednotlivých krajích na což navazuje návrh strategie řešící problémy v oblasti stavebnictví. V závěru jsou mezi sebou kraje porovnány podle daných ukazatelů a jsou vytipovány kraje s největším potenciálem pro rozvoj stavební výroby.

KLÍČOVÁ SLOVA

region, regionální politika, regionální rozvoj, strategie, disparity, hrubý domácí produkt, stavební výroba

ABSTRACT

This diploma thesis deals with comparison of regions of the Czech Republic between national economy in terms of construction production and selection of region with the greatest potential for development of construction production. In the theoretical part is defined the term region, which is followed by regional economics and politics. Another topic addressed is regional development territorial development strategies and indicators that capture the differences between regions. The practical part deals with the characteristics of the national economy and construction in individual regions, which is followed by a draft strategy dealing with problems in the field of construction. The last part of the thesis, regions are compared according to the given indicators and the regions with the greatest potential for the development of construction production are indentified.

KEY WORDS

region, regional politics, regional development, strategy, disparities, gross domestic product, construction production

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

Bc. Anna Mecová *Strategie rozvoje území ve vazbě na stavební výrobu*. Brno, 2019. 110 s. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce Ing. Lucie Vaňková , Ph.D.

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem *Strategie rozvoje území ve vazbě na stavební výrobu* zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 10. 1. 2019

Bc. Anna Mecová
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Lucii Vaňkové, Ph.D. za odborné vedení, čas strávený na konzultacích, ochotu, rady a cenné připomínky, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce.

V poslední řadě děkuji rodině a blízkému okolí za podporu, kterou mi poskytovali v průběhu celého studia.

OBSAH

1 ÚVOD	11
2 REGIONÁLNÍ EKONOMIE A POLITIKA	12
2.1 Region	12
2.1.1 Struktura regionu	12
2.1.2 Hranice regionu.....	14
2.1.3 Typy regionu	14
2.1.4 Územní uspořádání České republiky.....	15
2.1.5 Evropská klasifikace NUTS	17
2.2 Regionální ekonomie	19
2.2.1 Součásti regionální ekonomie	19
2.2.2 Ekonomický prostorový systém.....	20
2.3 Regionální politika	21
2.3.1 Motivy existence regionální politiky	22
2.3.2 Typy přístupů k regionální politice	24
2.3.3 Principy regionální politiky.....	25
2.3.4 Nástroje regionální politiky	26
2.3.5 Programové dokumenty regionální politiky.....	27
2.3.6 Podporované regiony v rámci regionální politiky	28
3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A STRATEGIE ROZVOJE.....	29
3.1 Regionální rozvoj	29
3.1.1 Faktory ovlivňující regionální rozvoj	31
3.1.2 Aktéři regionálního rozvoje.....	32
3.1.3 Regionální disparity	32
3.2 Strategie rozvoje území	33

3.2.1	Struktura strategie rozvoje	33
3.2.2	Principy strategického plánování rozvoje území.....	34
3.2.3	SWOT analýza.....	35
3.2.4	Strategické a územní plánování	35
4	UKAZATELE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	37
4.1	Hrubý domácí produkt – HDP	37
4.1.1	Výrobní metoda.....	37
4.1.2	Důchodová (příjmová) metoda	38
4.1.3	Produkční (výrobní) metoda	39
4.1.4	Regionální hrubý domácí produkt.....	39
4.2	Nezaměstnanost.....	39
4.2.1	Míra nezaměstnanosti.....	40
4.2.2	Typy nezaměstnanosti	41
4.3	Mzdy.....	42
4.3.1	Výpočet mzdy	42
4.3.2	Minimální mzda, průměrná mzda, medián.....	43
4.3.3	Typy mezd	43
4.4	Stavebnictví	44
5	CHARAKTERISTIKA KRAJŮ ČR.....	46
5.1	Praha.....	47
5.2	Středočeský kraj	50
5.3	Jihočeský kraj	53
5.4	Plzeňský kraj	56
5.5	Karlovarský kraj	59
5.6	Ústecký kraj	62

5.7	Liberecký kraj	65
5.8	Královehradecký kraj	68
5.9	Pardubický kraj	71
5.10	Kraj Vysočina.....	74
5.11	Jihomoravský kraj	77
5.12	Olomoucký kraj	80
5.13	Zlínský kraj	83
5.14	Moravskoslezský kraj.....	86
5.15	Návrh strategie regionálního rozvoje stavebnictví	89
6	ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ.....	91
6.1	Porovnání krajů dle vybraných ukazatelů od roku 1998 do roku 2016.....	91
6.2	Porovnání krajů dle vybraných ukazatelů v roce 2016	96
6.3	Kraje s největším potenciálem pro rozvoj stavební výroby	99
7	ZÁVĚR.....	100
	Seznam použité literatury	101
	Seznam použitých zkratk	106
	Seznam tabulek.....	107
	Seznam obrázků	109

1 ÚVOD

Hlavním předmětem této práce je pomocí analýzy jednotlivých krajů České republiky vytipovat kraj s potenciálem pro budoucí rozvoj stavební výroby. Vyvážený rozvoj území je podstatný pro dlouhodobě udržitelnou konkurenceschopnost regionu.

Teoretická část této práce se zabývá vymezením pojmu region. V další části je objasněna regionální ekonomie, která se zabývá jeho ekonomickými aktivitami a prostorovými rozdíly v ekonomické výkonnosti a regionální politika která řeší snižování těchto rozdílů. Dalším řešeným tématem je regionální rozvoj a strategie rozvoje území, která je základním dokumentem politiky regionálního rozvoje. V poslední části jsou definovány ukazatele regionálního rozvoje, díky kterým jsou zachycovány regionální rozdíly.

Praktická část je tvořena charakteristikou jednotlivých krajů z hlediska vybraných ukazatelů národního hospodářství a stavebnictví. Na základě těchto charakteristik je vytvořen návrh strategie regionálního rozvoje v oblasti stavebnictví, ta řeší rozdíly mezi kraji, které byly zjištěny předešlou analýzou krajů. Následně jsou kraje porovnány mezi sebou za celé hodnocené období podle několika vybraných ukazatelů. Další porovnání se vztahuje pouze na rok 2016 a kraje jsou zde porovnány podle jednotlivých ukazatelů, které jsou v různé kombinaci porovnány mezi sebou. Za pomocí těchto srovnání jsou v poslední části vybrány kraje s potenciálem pro budoucí rozvoj stavební výroby.

2 REGIONÁLNÍ EKONOMIE A POLITIKA

V každém regionu jsou sledovány jeho hospodářské aktivity. Cílem regionální ekonomie je zkoumání příčin nerovnoměrného rozložení těchto aktivit a z toho plynoucích rozdílů v úrovni jednotlivých regionů. Zjištěné rozdíly má za úkol řešit regionální politika.

2.1 Region

Pro pojem region neexistuje žádná jednoznačná definice. Tento termín se používá v nejrůznějších kontextech a vědních disciplínách (geografických, sociologických, politických nebo ekonomických), lze jej také definovat z mnoha hledisek například z hlediska infrastruktury, historie, jako statickou jednotku nebo pro potřeby veřejné správy. Díky těmto všem aspektům je jeho obecné definování obtížné. [1]

Region je možné definovat jako území s více či méně přesně vyznačenými hranicemi, které mnohdy slouží jako správní jednotka nižší, než je úroveň národního státu. Regiony mají svou identitu tvořenou charakteristickými rysy, jako je krajina, podnebí, jazyk, etnický původ nebo společná historie. [2]

Proces vymezování regionů přirozenou cestou na základě zvolených kritérií nebo v rámci administrativního členění se nazývá regionalizace. Regionalizace probíhá dvěma způsoby, spojováním nebo rozdělováním. Při spojování dochází ke spojení menších oblastí ve větší a při rozdělování se větší oblasti dělí na menší. [3]

Region lze podle Schadeho vymezit na základě čtyř kritérií:

- geografie
- homogenita
- další významné znaky jako klima, kultura, dějiny, demografie a hospodářství
- využívání přirozených okolností (například lokálně propojené vztahy ekonomických aktivit) [4]

2.1.1 Struktura regionu

Z hlediska struktury jsou regiony rozlišovány na dva primární typy geografických regionů, a to homogenní region a nehomogenní region.

Homogenní region

Homogenní region se vyznačuje stejnorodostí svých vlastností. Častěji se homogenní regiony vyskytují ve fyzické geografii (klimatické, biogeografické) než v geografii socioekonomické. Vnitřní struktura je u těchto regionů zanedbatelná, stěžejní jsou pro tyto regiony jejich hranice. U homogenních regionů lze vymezit jádrovou oblast,

kde platí všechna kritéria a ostatní oblasti, kde platí jen část kritérií. Homogenita regionu klesá se vzrůstající hierarchickou úrovní regionu nebo s nárůstem kritérií. [5]

Podle charty evropského regionálního plánování lze všechny země členit na následující typy regionů:

- **Venkovská území** – tato území plní převážně funkci zemědělskou. Mají velký význam pro každý stát a je nezbytné v nich vytvořit přijatelné životní podmínky. Při rozvoji těchto území je potřeba zohledňovat jejich specifické funkce a převážně ochranu a zachování přirozené krajiny.
- **Městská území** – mají významný podíl na rozvoji Evropy. Velkým problémem je často kontrola jejich růstu. Rovnováha městské struktury funguje tehdy, jestliže se města rozvíjí podle územních plánů, ve kterých jsou specifikovány místa pro ekonomický rozvoj a které zároveň nenarušují životní podmínky obyvatel města. Hrozbou pro tato území je nadměrná migrace obyvatel z center do periferních oblastí, proto by měla města dbát na zlepšování životního prostředí, rozvoj veřejné dopravy a obnovu památek.
- **Pohraniční území** – je vyžadována koordinovaná mezistátní politika. Tato politika má za úkol otevřít hranice, zajistit pohraniční konzultace, spolupráci a společné používání infrastrukturních zařízení. V souladu s Evropskou rámcovou úmluvou o přeshraniční spolupráci územních regionů je v zájmu států usnadňovat obyvatelům kontakty s okolními regiony. Bez předešlé konzultace nesmí být v pohraniční oblasti realizovány žádné projekty se špatným vlivem na prostředí sousedních zemí.
- **Horská území** – bývají označována za pokladnice přírodních zdrojů, které je nutné je zachovat a věnovat pozornost politice jejich prostorového uspořádání, jelikož tato území velmi trpí koncentrací různých aktivit.
- **Strukturálně slabá území** – jsou to území, ve kterých se z historických důvodů příliš nezlepšují životní a pracovní podmínky a jsou přehlíženy při ekonomickém růstu. Tato území vyžadují zvláštní pomoc.
- **Upadající území** – jsou ohrožena důsledky světové konkurence a mezinárodní dělby práce, stárne v nich jednostranně orientovaná infrastruktura a nepříznivě se v nich odrážejí důsledky strukturálních změn průmyslu. Tato území vyžadují zvláštní podporu.
- **Pobřežní území a ostrovy** – vzhledem k růstu hromadné turistiky a dopravy v Evropě, budování průmyslu na pobřežích, ostrovech a na moři vyžadují tato území zvláštní politiku. Je potřeba vyvážený rozvoj a koordinovaná urbanizace těchto území s ohledem na ochranu prostředí a regionální odlišnosti, na vztah souše a moře a na možnosti národní dopravy. [6]

Heterogenní region

Heterogenní region jinak označovaný taky jako region nodální, spádový, uzlový nebo funkční se vyznačuje nestejnorodostí svých vlastností, ale funkční jednotností. Skládá se z jednoho nebo více nodálních center a zázemí, různorodost je na nodální centra vázána pomocí drah a toků. Nodální region je založen na prostorových a funkčních vazbách mezi nodálním centrem a jeho zázemím. Region se vymezuje na základě kritérií, u kterých se sleduje intenzita a síla regionalizační vazby. Intenzita vazby se liší podle vzdálenosti území od jádra. [5]

2.1.2 Hranice regionu

Region nemá vždy přesně vymezené hranice, jestliže však region vznikl s nějakým administrativním nebo statistickým záměrem, je potřeba aby byly stanoveny přesné hranice tohoto regionu. Lze je rozdělit na:

- **Přírodní hranice** – jsou to fyzické bariéry, které znesnadňují nebo znemožňují lidem kontakt s jejich okolím a zabraňují vytváření větších územních celků. Těmito bariérami mohou být řeky, hory, pobřeží moří a jezer, lesní plochy nebo bažiny. V minulosti tyto bariéry sloužily jako místa, kde soupeřící strany uzavíraly dohody na vytvoření hranic, tím se z nich staly historické hranice.
- **Historické hranice** – v minulosti byla velká část světa rozdělena na různá vévodství, knížectví, království a další. Zda tyto hranice přetrvávají do současnosti jako regionální hranice záleží na tom, jak se zachovalo rozdělení území, když se utvářely národy.
- **Správní hranice** – tyto hranice vznikly pro potřeby fungování státu a může docházet k jejich změnám, ty jsou ovlivňovány například politickými nebo populačními trendy. Jen málokdy tyto hranice kopírují přírodní nebo historické hranice, většinou jsou vytvořeny uměle. [6]

2.1.3 Typy regionu

Existuje mnoho rozdělení regionů, například E. Hoover chápe regiony jako účelové jednotky, které se utvářejí pro potřeby státní regionální politiky a rozlišuje je na regiony rozvinuté a problémové. Problémové regiony dále člení na zaostalé, deprimované nebo přežhavené, pro každou skupinu pak doporučuje zavést určitou rozvojovou politiku.

O zavedení určitého systému do zkoumání pojmu regionu se pokusil K. Dziwoński, který rozlišuje tři primární kategorie a při jejich zkoumání uplatňuje různé koncepční přístupy:

Region – nástroj výzkumu a prostorové analýzy

Region je v tomto pojetí pokládán za dostatečně velkou územní jednotku, podle určitých kritérií stejnorodou a lišící se od ostatních určitým systémem prostorových vazeb. Pro uznání takového území za region je potřeba, aby území bylo homogenní na základě stanovených kritérií a stanovení hlavních kritérií z pohledu zkoumaného problému. Této koncepci je často vyčítán její subjektivismus a formalismus.

Koncepce regionu jako konkrétního objektu

Chápání regionu vyhází z realistického přístupu. Regiony existují bez ohledu na výzkumy, hlavním cílem vědy není regiony vytvářet, ale poznávat a identifikovat. Region je prostorový subsystém státu a charakterizuje jej určitá skladba, prostředí a struktura, tu tvoří struktura sektorová a prostorová. Region lze definovat pomocí následujících znaků:

- utváření uzlové struktury osídlení
- vysoký stupeň samosprávy
- vysoká úroveň společenské, ekonomické a kulturního začlenění
- úroveň nepřístupnosti a hranic

Region jako nástroj aktivity

Na region je nahlíženo jako na nástroj regionální politiky a souvisí s uspořádáním regionální politiky státu. Můžeme zde zařadit administrativní i speciální regiony. Administrativní regiony jsou hierarchicky uspořádané, zajišťují výkon veřejné správy, mají zákonem stanovené pravomoci a mění se jen s právním aktem. [6]

Regiony můžeme podle jejich praktického využití rozdělit na administrativní regiony a účelové regiony.

- **Administrativní region** – je vytvářen pro potřeby veřejné správy. Pro zajištění plynulé správy území je potřeba, aby byl region svým způsobem časově stabilní. Tyto regiony se nachází na celém území státu a existují mezi nimi v rámci řízení správní činnosti vztahy nadřízenosti a podřízenosti.
- **Účelový region** – tento region je vytvářen za účelem řešení určitých problémů. Například při snižování ekonomické zaostalosti určitého území nebo při zlepšování a udržování kvality životního prostředí. [5]

2.1.4 Územní uspořádání České republiky

Na území České republiky existuje dvoustupňový systém územní samosprávy. V Ústavě České republiky je uvedeno, že se stát dělí na základní a vyšší samosprávné celky. Obce představují základní samosprávné celky a kraje vyšší samosprávné celky. Kraje a obce

v České republice vykonávají vedle samostatných působností také státní správu v přenesené působnosti. [7]

Kraj

Kraj je definován § 1 zákona č. 129/2000 Sb. o krajích takto: „*Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu.*“ [8] V dalších bodech paragrafu je mimo jiné uvedeno, že kraj je veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem a vlastními příjmy vymezenými zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem dle vlastního rozpočtu. Kraj stejně jako obec pečuje o rozvoj svého území a potřeby svých občanů. [8]

Správu kraje má na starost zastupitelstvo, členové zastupitelstva si ze svých řad volí hejtmana a náměstka hejtmana. Ti plní stejné funkce jako u obcí starosta a místostarosta, tedy že hejtman zastupuje kraj navenek a náměstek hejtmana jej zastupuje v době jeho nepřítomnosti. [7]

Okres

Do konce roku 2002 se Česká republika dělila na kraje, okresy a obce. V okresech vykonávaly přenesenou působnost státní správy okresní úřady, ty však byly k 1. 1. 2003 zrušeny a část jejich kompetencí byla přenesena na nově vzniklé obce s rozšířenou působností. Území okresu však zůstalo i nadále administrativní jednotkou členění státu. Územím okresů má i dnes svoji územní působnost vymezena řada specializovaných orgánů státní správy jako jsou katastrální úřady, úřady práce aj. [9]

Obec

Obec je definována § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích takto: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ [10] V zákoně je mimo jiné uvedeno že je obec veřejnoprávní korporací, která disponuje vlastním majetkem. V právních vztazích jedná svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů plyne. Obec pečuje o rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Obce lze rozdělit na obce se samostatnou působností a na obce s přenesenou působností. Obce s přenesenou působností kromě činností patřících k samostatné působnosti obce vykonávají i státní správu, která byla jejich orgánům svěřena státem. [10]

Obec může být označovaná městem, pokud splňuje určitá kritéria. Správu obce má na starost zastupitelstvo, které si volí ze svých členů starostu, ten zastupuje obec navenek a místostarostu, který zastává funkci starosty po dobu jeho nepřítomnosti. [7]

Dobrovolný svazek obcí – Mikroregion

Dobrovolné svazky obcí jsou zakládány převážně za účelem regionálního rozvoje, a to zejména podporou cestovního ruchu a společnou propagací. Tyto svazky mohou využít lepší přístup k dotacím. [11] V zákoně o obcích je uvedeno, že je svazek obcí právnickou osobou a musí vést účetnictví dle zákona o účetnictví. Obce mají právo být členy dobrovolného svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Obce mohou vytvářet tyto svazky a vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Svazky se zapisují do rejstříků svazků obcí vedeného krajským úřadem. Členy těchto svazků mohou být jen obce. [10]

2.1.5 Evropská klasifikace NUTS

Nomenklatura územních statistických jednotek byla vytvořena Eurostatem a slouží pro sběr, vývoj a sjednocení regionálních statistik a socio-ekonomické analýzy regionů pro účely regionální politiky EU. Nomenklatura NUTS byla vytvořena dle několika zásad. [12]

- **Preferuje institucionální členění** – dělí regiony na normativní a analytické (funkční)
- **Upřednostňuje regionální jednotky obecného charakteru** – ve prospěch regionálních jednotek obecného charakteru vylučuje konkrétní územní a místní jednotky.
- **Třístupňová hierarchie klasifikace** – rozděluje každý členský stát na regiony NUTS 1, NUTS 2 a NUTS 3, na detailnější úrovni existují LAU “Místní správní jednotky”, ty ale nejsou předmětem nařízení o NUTS [12]
 - *NUTS 1* – je územní jednotkou typu velkých oblastí daného státu, zpravidla je tvořena několika celky nebo celým státem.
 - *NUTS 2* – menší jednotka, která zpravidla odpovídá úrovni středního článku územně správního celku.
 - *NUTS 3* – je jednotkou odpovídající úrovni nižšího územně správního celku.
 - *LAU 1, LAU 2* – detailnější členění, rozsah zaleží na členských zemích [13]

Hierarchická klasifikace NUTS dělí území EU do tří primárních jednotek, pro které je stanoven minimální a maximální počet obyvatel. [4]

Tabulka 1 – Hierarchická klasifikace NUTS dle počtu obyvatel

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Klasifikace NUTS v České republice

V České republice bylo toto členění vytvořeno podle metodiky Eurostatu a zavedeno opatřením ČSÚ s platností od 1. ledna 2000, aktualizováno bylo v roce 2001. Byly stanoveny jednotky na existujících správních úrovních, a to NUTS 1, NUTS 3, LAU 1 a LAU 2. Úroveň NUTS 2 neměla v územně správním vymezení ekvivalent, a proto byly vytvořeny tzv. regiony soudržnosti na základě spojení nově vzniklých krajů. V níže uvedených tabulkách je blíže popsáno členění krajů a přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS. [13]

Tabulka 2 – Členění NUTS v ČR

Statistická jednotka	Územně správní ekvivalent	Počet (2002)	Charakteristika
NUTS 1	Česká republika	1	V rámci České republiky tvoří NUTS 1 celá Česká republika.
NUTS 2	Bez ekvivalentu	8	V České republice bylo Usnesením vlády č. 707/98 rozhodnuto o vytvoření 8 územních jednotek NUTS 2, tzv. regionů soudržnosti.
NUTS 3	Kraje	14	V České republice představuje území nově vzniklých krajů – vyšší územně samosprávné celky.
LAU 1 (NUTS 4)	Okresy	77	V České republice je zastoupena územím okresů.
LAU 2 (NUTS 5)	Obce	6254	V ČR odpovídá svou velikostí obci nebo obci s rozšířenou působností.

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

Tabulka 3 – Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS

NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
Česká republika	Praha	Hlavní město Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj
		Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj
		Ústecký kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj
		Královehradecký kraj
		Pardubický kraj
	Jihovýchod	Kraj Vysočina
		Jihomoravský kraj
	Střední Morava	Olomoucký kraj
		Zlínský kraj
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj

Zdroj: vlastní zpracování dle [14]

2.2 Regionální ekonomie

Regionální ekonomie je jedním z oborů ekonomické analýzy, která se věnuje prostorovému rozložení ekonomických aktivit a prostorovými rozdíly v úrovních ekonomické výkonnosti. Regionální ekonomie je oborem, který zahrnuje nejen prvky standardní ekonomie, ale také například geografie nebo sociologie. [15]

Jako vědu ji lze rozdělit do dvou částí, a to na regionální makroekonomii a regionální mikroekonomii.

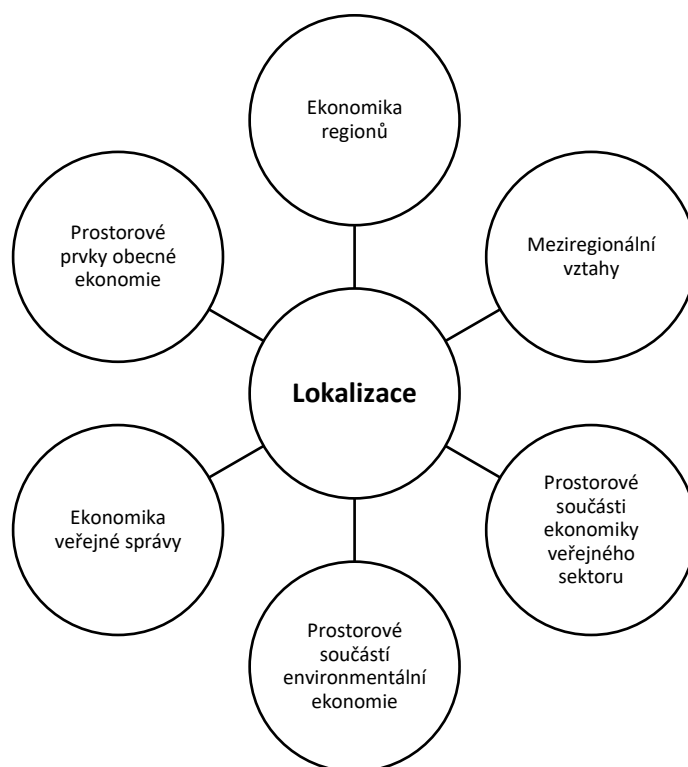
- **Regionální mikroekonomie** – řeší problematiku prostoru z hlediska firem nebo domácností. Zkoumá, do jaké míry jsou ekonomické subjekty ovlivněny ve své výkonnosti tím, kde se nacházejí. Tímto se zabývá teorie lokalizace.
- **Regionální makroekonomie** – věnuje se rozboru hospodářství daného státu jako celku a na jednotlivé regiony pohlíží jako na homogenní jednotky. Srovnává vývoj celonárodního hospodářství s jednotlivými regiony nebo srovnává jednotlivé regiony mezi sebou. Regionální makroekonomie se také zabývá modely prostorového uspořádání ekonomiky. [15]

2.2.1 Součásti regionální ekonomie

Regionální ekonomie tvoří ucelený poznávací systém. Členění na dílčí složky vymezuje oblasti použití nebo zdůrazňuje aspekty zvláštního významu. Jednotlivé složky mají mezi sebou mnoho přesahů, doplňkových vazeb nebo společných prvků. Oblast působnosti oboru popisuje následující členění:

- Ekonomika regionů a lokalit jako relativně samostatných celků
- Ekonomika vázaná na územní veřejnou správu
- Vztahy mezi územními celky navzájem – interregionální vztahy
- Prostorové stránky obecných ekonomických jevů a procesů
- Regionálně ekonomické součásti ekonomiky veřejného sektoru
- Environmentální ekonomika týkající se území [16]

Všechny tyto složky více či méně využívají lokalizační analýzu, která je další součástí regionální ekonomie. Tuto vazbu zobrazuje níže uvedený obrázek.

Obrázek 1 – Vazba součástí regionální ekonomie na lokalizační analýzu

Zdroj: vlastní zpracování dle [16]

2.2.2 Ekonomický prostorový systém

Předmětem zájmu regionální ekonomie je ekonomický prostorový systém, který je tvořen třemi základními prvky:

- **Struktura** – strukturou je nazýváno rozložení ekonomických aktivit v rámci daného prostorového systému. Rozložení ekonomických aktivit v rámci regionu se nazývá *regionální struktura* a rozložení aktivit jako nespojitých bodů v prostoru je nazýváno struktura míst.
- **Interakce** – jedná se o pohyb všech výrobních faktorů, zboží a služeb mezi místy nebo regiony.
- **Proces** – se rozumí působením prostorové interakce nebo dynamikou struktury míst regionální struktury. [17]

Pro vysvětlení ekonomického prostorového systému je používáno několik teoretických konceptů, z nichž lze vyčlenit tři teoretické přístupy.

Lokalizační teorie

Lokalizační teorie je považována za nejstarší součást prostorové ekonomie. Cílem této teorie je objasnění prostorové struktury a nelezení faktorů, které přímo působí na lokalizaci ekonomických aktivit. Tyto teorie lze rozdělit na čtyři základní směry:

- úsilí o vysvětlení lokalizačního rozhodování jednotlivých podniků
- snaha o vysvětlení prostorového uspořádání ekonomiky jako celku
- zkoumání vzájemné závislosti lokalizačních rozhodnutí různých podniků
- snaha o vyzdvižení měkkých lokalizačních faktorů [17]

Teorie prostorové mobility

Teorie prostorové mobility se zabývá podmínkami a důsledky prostorového pohybu jednotlivých faktorů, zboží a služeb. Kromě kvantitativních parametrů má prostorová mobilita také parametry kvalitativní, jenž souvisí převážně s trvanlivostí nebo jakostí přepracovaných statků. [17]

Regionální růstové a rozvojové teorie

Snahou regionální růstových a rozvojových teorií je vysvětlit nejen socioekonomický vývoj jednotlivých regionů, ale i meziregionální rozdíly ekonomického rozvoje dynamikou regionálních struktur. [17]

2.3 Regionální politika

Za vznik regionální politiky mohou rozdíly v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů, které mohou ovlivňovat i celkový hospodářský rozvoj státu a mohou vyvolat sociální a politické konflikty. Existuje mnoho různorodých definic regionální politiky.

Regionální politika je ve výkladovém slovníku „Dictionary of Human Geography“ definována jako *„součást státní politiky, ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem.“*

Dle učebního textu „Základy prostorové ekonomiky“ je regionální politika charakterizována jako *„soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji dílčích regionů.“* [18]

Z těchto definic vyplívá, že hlavním cílem regionální politiky je kontrola regionů a podpora problémových regionů. Vývoj regionální politiky znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 4 – Aspekty regionální politiky

Aspekt	Regionální politika	
	Tradiční (do pol. 70. let)	Současná (od pol. 70. let)
Regiony	Geograficky relativně stálé problémové regiony	Geograficky rychle měnící problémové regiony
Problémy	Rozvinutost/ zaostalost	Strukturální změny
Strategie	Regionální růst	Regionální inovace
Nástroje	Meziregionální přerozdělování	Mobilizace vnitřních zdrojů
Orientace na	Kapitál, suroviny, velké firmy	Informace, technologie, služby, malé a střední firmy
Organizační forma	Centralizace	Decentralizace

Zdroj: vlastní zpracování dle [19]

Základní cíle regionální politiky České republiky jsou v podstatě určovány regionální politikou EU. Tato politika patří do takzvaných komunitárních politik, u kterých spočívá vlastní realizace na členských státech oproti tomu koordinace a harmonizace patří do působnosti příslušných unijních institucí. Mezi hlavní dlouhodobé cíle patří snižování ekonomických a sociálních disparit mezi členskými státy a jejich regiony, podpora regionální konkurenceschopnosti v cílech rozvoje a rozvoj územní spolupráce. [56]

2.3.1 Motivy existence regionální politiky

Pro realizaci svých cílů využívá regionální politika vůči jednotlivým regionům různé postupy. Problémovým regionům jsou poskytovány určité výhody na úkor jiných regionů, které jsou v nevýhodě. Důvod existence regionální politiky je nejvíce ovlivňován ekonomickým faktorem, kromě něj jsou to pak faktory sociální, politické a ekologické. [18]

Ekonomický motiv

Primárním ekonomickým motivem pro regionální politiku je plné využití výrobních faktorů, především však pracovní síly. Problémové oblasti trpí vysokou nezaměstnaností, to vede ke snížení hrubého domácího produktu. V minulosti se snažila regionální politika přesouvat pracovní síly ze silnějších regionů do těch s převahou volných pracovních míst. V současnosti je využívána opačná strategie, kdy je motivován přesun práce za pracovníky.

Dalším motivem je ekonomický růst. Každý region má svou ekonomickou strukturu a díky tomu, že určitá odvětví budou vždy stagnovat, budou existovat postižené oblasti a méně vyvinuté regiony v každé zemi a v každém období. Tyto méně vyvinuté regiony

ovlivňují tržní možnosti silnějších regionů, a to má vliv na pokles ekonomického růstu státu.

Optimální rozmístění firem je dalším faktorem ovlivňujícím regionální politiku. Optimální lokalizace soukromé firmy může být odlišná z pohledu konkrétního podnikatele než z pohledu celostátních zájmů. Úkolem regionální politiky je dosažení rovnováhy mezi požadavky firem a veřejnými požadavky.

Významným faktorem pro regionální republiku ve vysoce urbanizovaných zemích jsou náklady přelidnění. Vysoká koncentrace obyvatelstva a ekonomických činností v několika regionech státu sebou nese vysoké náklady přelidnění na hlavu, ty rostou s počtem obyvatel, ale od určitého bodu výrazně rychleji. V tomto případě je úkolem regionální politiky dohlížet na optimální velikost měst.

Dalším podstatným ekonomický argumentem pro regionální politiku jsou vztahy mezi regionální nerovnováhou a inflací. Inflace může vzniknout ve vyspělejších regionech, a to tzv. „útokem na náklady“ nebo v regionech méně rozvinutých u kterých je způsobena „táhnutím poptávky“. Cílem regionální politiky je uplatnit taková opatření, která postaví agregátní nabídku na lépe vybrané základy. [18]

Sociální motiv

Sociální motiv je původním motivem regionální politiky. Existují 3 hlavní argumenty:

- ***Důvod plné zaměstnanosti*** – prvotním důvodem pro vznik regionální politiky bylo zajistit každému práci. Po čase bylo zjištěno, že regionální nerovnováha znemožňuje plnou zaměstnanost, pokud budou regiony vedeny z centrální úrovně.
- ***Regionální rozdělení příjmů*** – rozdílnost regionů v oblasti příjmů může být například ovlivněna situací na trhu práce nebo ekonomickou strukturou, tyto faktory ale nevysvětlují rozdílnost regionů v oblasti sociální spravedlnosti. Úkolem regionální politiky je přijmout taková opatření, aby došlo alespoň ke zmírnění nadměrných regionálních rozdílů v příjmové oblasti.
- ***Úvaha o obecném blahu*** – termín obecné blaho jde těžko definovat, ale nejčastějšími pojmy, které jsou s tímto termínem spojovány jsou plná zaměstnanost, spravedlivé rozdělení příjmů a kvalita životního prostředí, podstatné jsou i rozdíly v kultuře, zvycích a způsobu života v jednotlivých regionech. Tyto aspekty by měla regionální politika brát v úvahu při rozhodování. [18]

Politický motiv

Tento motiv se nejvíce odráží ve výsledcích voleb v jednotlivých regionech, obyvatelé z méně rozvinutých regionů jsou si více vědomi své situace, která se může týkat například rozdílů v průměrných příjmech na obyvatele. Do výsledků voleb se promítá nespokojenost občanů a jejich nedůvěra nebo negativní vztah ke státní politice. [18]

Ekologický motiv

Ekologický motiv je jedním z významných motivů regionální politiky. Regionální politika se už netýká jen zájmů lidí v méně rozvinutých regionech ale i zájmů lidí, kteří jsou nuceni žít ve stále více přelidněných aglomeracích. Přelidnění, velké množství zastavěných obytných ploch, úbytek zeleně, nedostatky v infrastruktuře, horší kvalita ovzduší a vody, toto může vést u lidí, kteří žijí v těchto regionech k uzavření tzv. geografické trhliny. V tuto chvíli začínají lidé ve svých názorech preferovat život na venkově nebo v malých městech a hrozí jejich migrace právě do těchto lokalit. [18]

2.3.2 Typy přístupů k regionální politice

Z hlediska nastavení základních parametrů, zaměření, vedení a uplatnění regionální politiky se dají rozlišit dva základní přístupy:

- Exogenní regionální politika
- Endogenní regionální politika

Exogenní regionální politika

Exogenní regionální politika se až do poloviny 70. let 20. století zaměřovala na mobilitu výrobních faktorů z vyspělých regionů do regionů málo rozvinutých. Účinnost těchto opatření byla velmi malá a realizované podpory nevedly k pozvednutí úrovně v zaostalých oblastech. [6]

Podle Lauschmanna (1973) lze rozlišit:

- ***Růstově orientovanou regionální politiku*** – cílem je optimální alokace výrobních faktorů v prostoru za pomoci vhodné koordinace soukromých a veřejných investičních aktivit.
- ***Stabilizačně orientovanou regionální politiku*** – cílem je za pomoci koordinace regionálních a sektorových politik vyvážit ekonomickou strukturu všech regionů.
- ***Infrastrukturně orientovanou regionální politiku*** – záměrem je rovnoměrné vybavení všech regionů infrastrukturou

Endogenní regionální politika

Endogenní regionální politika se orientuje na posílení zdrojů a struktur, které již v regionech existují. Snaží se mobilizovat podnikavost a inovace. Je možné odvodit tři hlediska na které se tato politika zaměřuje, a to:

- **Lidský kapitál** – zkvalitnění nabídek pracovních míst a kvalifikačních struktur u nabídek pracovních míst.
- **Inovace** – zlepšení inovačních schopností podniků, využití správných ekonomických zdrojů.
- **Organizační a institucionální rámec** – všestranné propojení politik, rozdělení rozhodování a finančních zdrojů. [6]

Tabulka 5 – Charakteristika regionální politiky

	Exogenní RP	Endogenní RP
Problémové regiony	dichotomní přístup (zaostalé a rozvinuté)	mnohostranný přístup (rozdílné regionální struktury)
Převažující strategie	regionální růst	regionální inovace
Organizační forma	centralizovaná, státem sponzorovaná	decentralizovaná, založená na regionální komunitě
Dominující mechanismus	meziregionální přerozdělování	mobilizace endogenních regionálních zdrojů
Převažující orientace	kapitálová, materiálová	informační a technologická
	kvantitativní	kvalitativní (flexibilita)
	výroba	služby
	projekty	programy
	málo velkých firem	mnoho MSP
Nástroje	pro meziregionální přerozdělování	pro mobilizaci vnitřních zdrojů
Dynamika	geograficky stabilní problémové regiony	rychle se měnící problémová území
	pevná množina „plánovaných“ růstových center	„spontánní“ mobilizace místních zdrojů

Zdroj: vlastní zpracování [6]

2.3.3 Principy regionální politiky

Regionální politika je založena na několika základních principech, jejichž struktura zůstává v průběhu let velmi podobná, až na pár změn. V letech 2000 – 2006 byl nahrazen princip subsidiarity principem monitorování a vyhodnocování, čímž se propojila kohézní politika EU s principy regionální politiky ČR. Pro období 2007 – 2013 uvádí

Ministerstvo pro místní rozvoj principy koncentrace, programování, partnerství, adicionality, monitorování a vyhodnocování, které doplnilo o princip koordinace. [6]

V programovém období 2014 – 2020 jsou ve Strategii regionálního rozvoje ČR uvedeny tyto principy:

- **Princip koncentrace** – jeho cílem je soustředit úsilí a prostředky na podporu regionů s dlouhodobě nižší životní úrovní a ekonomickou výkonností.
- **Princip programování** – podpory jsou vázány na programy, které mají pevně stanovený časový rámec a mají dále specifikované podmínky užití těchto programů.
- **Princip partnerství** – je zaměřen na úzkou spolupráci orgánů státní správy, samosprávy a dalších orgánů nebo organizací ve všech fázích procesu.
- **Princip subsidiarity** – iniciativy k řešení regionální problémů by měly vycházet především z nižších úrovní jako jsou kraje a obce, jelikož ti nejlépe vědí, co jejich území potřebuje. Vyšší úroveň by měla zasahovat jen tehdy, jestliže není možné dosáhnout řešení z nižších úrovní.
- **Princip monitorování a vyhodnocování** – představuje průběžné sledování a vyhodnocování, jak jsou z věcného nebo finančního hlediska využívány prostředky ze zdrojů EU. [6]

2.3.4 Nástroje regionální politiky

Cílem regionální politiky je identifikace problémů nebo problematických oblastí v regionu a následně jejich odstranění nebo snížení meziregionálních rozdílů. Nástroje regionální politiky jsou odvozeny z vytyčených cílů a použití těchto nástrojů pak vede ke splnění stanovených cílů. Mezi tradiční cíle regionální politiky patří:

- Podpora podnikatelských aktivit
- Výstavba technické infrastruktury
- Přivedení finančních prostředků do regionu
- Stimulace využití vnitřních rozvojových zdrojů aj. [20]

Nástroje regionální politiky lze rozdělit na tři základní skupiny:

- **Makroekonomické nástroje** – v určité formě jsou to mnohdy plošně působící nástroje, jejich užití je však omezeno směsicí politik a státních hospodářsko-politických cílů:
 - Fiskální politika – v rámci fiskální politiky se jedná o regionalizaci daní a odvodů nebo sníženou sazbu daní ve vybraných podporovaných regionech.

- Monetární politika – především usnadňování přístupu k úvěrům v určitých regionech (díky vzájemným vazbám mezi regiony dochází k přelévání získaných prostředků do jiných regionů a nelze tak jednoznačně určit vliv těchto nástrojů na daný region)
- Vnější hospodářská politika – jedná se zde o protekcionistická opatření, která mají podstatný regionální vliv, ale jejich prosazování je obtížné z důvodu existence nadnárodních dohod nebo nevyužití komparativních výhod.
- **Mikroekonomické nástroje** – jde o záměrné ovlivňování ekonomických subjektů, při rozhodování o lokaci jejich působení. Mezi tyto nástroje patří:
 - Realokace pracovních sil – výkup nemovitostí, částečná úhrada nákladů na stěhování, pomoc při pořizování nového bydlení apod.
 - Realokace kapitálu – finanční podpory, na pracovní sílu, dopravu, snížené sazby daně apod.
- **Ostatní nástroje** – do této kategorie patří administrativní nástroje, ty jsou však používány zřídka nebo institucionální nástroje aj. [20]

2.3.5 Programové dokumenty regionální politiky

V České republice je soustava strategický a programových dokumentů rozdělena na dokumenty vypracované na úrovni státu nebo úrovni kraje. Pro využití strukturálních fondů EU jsou vypracovávány programové dokumenty vyžadované Evropskou unií. [20]

- Programové dokumenty na úrovni státu tvoří:
 - Strategie hospodářského růstu ČR
 - Konvergenční program
 - Makroekonomická prognóza
 - Národní rozvojový plán ČR (2004 - 2006, 2007 – 2013)
 - Národní rozvojové priority 2014 - 2020
 - Národní program reforem
 - Národní program výzkumu a vývoje
 - Strategie regionálního rozvoje
 - Strategie udržitelného rozvoje ČR
 - Strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR
 - Národní program rozvoje vzdělávání v ČR
 - Státní politika životního prostředí ČR
 - Dopravní politika ČR
 - Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR
 - Politika územního rozvoje
 - Další resortní strategie a koncepce

- Strategické a programové dokumenty na úrovni kraje tvoří:
 - Strategie rozvoje
 - Program územního obvodu kraje

2.3.6 Podporované regiony v rámci regionální politiky

Státem podporované regiony jsou podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje navrhovány k vymezení Ministerstvem pro místní rozvoj, které v této věci spolupracuje s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji. Jsou to regiony, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na dynamický a úměrný rozvoj České republiky. [21]

Těmito regiony mohou být:

- **Strukturálně postižené regiony** – tyto regiony si vymezují za pomoci ukazatelů jako míra nezaměstnanosti včetně relace počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, rozsah a závažnost útlumu průmyslových odvětví na zaměstnanosti a rozvoj podnikání.
- **Hospodářsky slabé regiony** – ke stanovení těchto regionů se používají tyto ukazatele: hustota osídlení, míra nezaměstnanosti, relace počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, úroveň daňových příjmů místních rozpočtů, výše mzdových příjmů a příjmů ze zemědělství a rozsah útlumu primární odvětví na struktuře zaměstnanosti.
- **Venkovské regiony** – vymezení těchto regionů se provádí za pomoci ukazatelů charakterizujících vývoj počtu obyvatelstva, strukturu jeho zaměstnanosti a podíl obyvatelstva ve venkovských obcích.
- **Ostatní regiony** – stanovení těchto regionů si určí stát, jsou to regiony podporované státem z jiných důvodů a patří sem například pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony se silně narušeným či poškozeným prostředím nebo regiony postižené živelnými pohromami. [18]

3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A STRATEGIE ROZVOJE

Vyvážený rozvoj je podmínkou dlouhodobě udržitelné konkurenceschopnosti regionu. Je potřeba od sebe odlišit dva pojmy, a to růst a rozvoj.

- **Růst** – tímto pojmem je obecně vyjádřen dlouhodobý ekonomický růst ve smyslu zvyšování potenciálního produktu. Jedná se tedy o kvantitativní charakteristiku vyjádřenou např. HDP na obyvatele nebo jiným měřitelným ukazatelem.
- **Rozvoj** – vyjadřuje přibližování se cílenému stavu dle kvalitativních představ účastníků. V případě rozvoje dochází ke strukturálním změnám ekonomiky, které přinášejí růst efektivnosti a účelnosti, co se týče využívání zdrojů a možností. Růst je tedy prvkem rozvoje.

Rozvoj z hlediska určité lokality, ať už na úrovni obcí, měst nebo vyšších územně samosprávných celků je nazýván místním neboli regionálním rozvojem. [11]

3.1 Regionální rozvoj

„Regionální rozvoj je komplex procesů, které probíhají na geograficky vymezeném území a které se týkají kontinuálního zlepšování sociálního, kulturního, ekonomického a environmentálního potenciálu daného území a tím zvyšování jeho konkurenceschopnosti.“ [17]

Jako hlavní cíle regionálního rozvoje lze uvést:

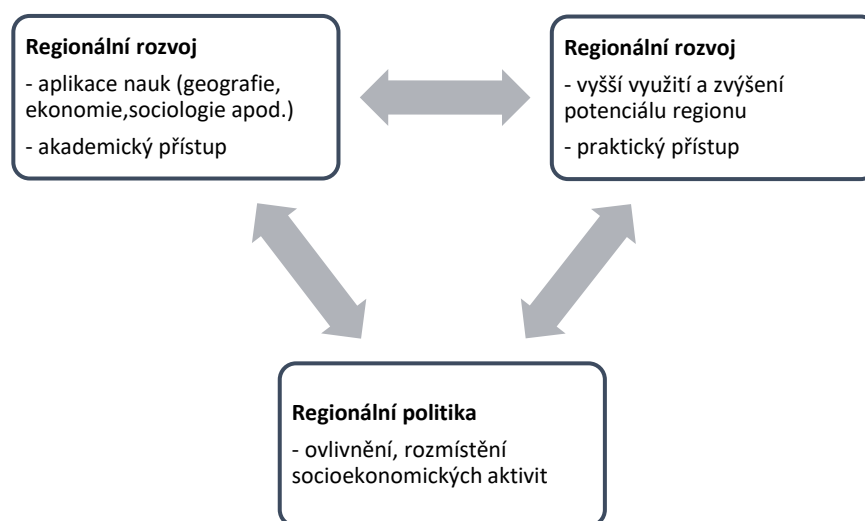
- posilování konkurenčního postavení územního celku
- zkvalitňování místního podnikatelského prostředí
- vyhledávání odbytových možností pro místně produkováné výrobky a služby
- navyšování zaměstnanosti a dlouhodobých kariérních příležitostí pro místní obyvatele
- zlepšování kvality života obyvatel [15]

Rozlišuje se akademické a praktické pojetí regionálního rozvoje:

- **Akademický přístup** – toto pojetí regionálního rozvoje je často nazýváno regionalistikou a je typické pro akademickou sféru. Regionální rozvoj je v tomto přístupu chápán jako aplikace nauk, především ekonomie, geografie a sociologie, řešících jevy, procesy a vztahy systematicky vymezeného území, které jsou ovlivňovány ekonomickými, sociálními nebo přírodně-geografickými podmínkami v určitém regionu.

- **Praktický přístup** – tento přístup je uplatňován zejména v činnosti neakademických institucí. Regionální rozvoj je v tomto pojetí chápán jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky definovaného území vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. [22]

Tyto dva přístupy k regionálnímu rozvoji jsou na sobě do jisté míry závislé. Akademické pojetí regionálního rozvoje vytváří poznatky pro regionální politiku, která je následně využívá pro praktické pojetí regionálního rozvoje.

Obrázek 2 – Vazba mezi dvojím chápáním regionálního rozvoje a regionální politikou

Zdroj: vlastní zpracování dle [22]

Existuje mnoho teorií regionálního rozvoje, proto byly tyto teorie rozděleny do dvou základních skupin:

- **Konvergenční teorie** – jsou založeny na regionální rovnováze. Tyto teorie předpokládají, že hlavní tendencí rozvoje regionů je snižování nerovností mezi regiony.
- **Divergenční teorie** – tyto teorie staví na regionální nerovnováze. Základním předpokladem těchto teorií je nárůst meziregionálních rozdílů v průběhu vývoje.

V průběhu let se názory na to, zda jsou vývojové tendence regionů spíše konvergentní nebo divergentní, vyvíjejí a mění. [20]

V následující tabulce jsou shrnuty přístupy regionálního rozvoje s obecným přístupem na roli státu v ekonomice, časovým vymezením působení daného pohledu, uvedením nejvýznamnějších teorií a primárními koncepty regionální politiky.

Tabulka 6 – Hlavní vývojové etapy regionálního rozvoje a regionální politiky

Obecný přístup	Převažující teorie regionálního vývoje	Regionální politika
Neoklasický (1920–1940)	teorie regionální rovnováhy (zejm. tzv. neoklasické modely)	základní idea: dělníci za prací hlavní nástroje: nástroje zvyšující mobilitu pracovních sil
Keynesiánský (1950–1975)	teorie regionální nerovnováhy (např. teorie exportní základy, teorie kumulativních příčin, teorie pólů růstu)	základní idea: práce za dělníky hlavní nástroje: nástroje podporující příliv investic ze soukromého i veřejného sektoru do problémových regionů (investiční dotace, relokační institucí)
Neomarxistický (1970–1985)	teorie regionální nerovnováhy (např. teorie prostorových dělb práce)	návrhy na opatření neomarxisté neformulovali, v některých socialistických zemích (např. bývalá ČSSR) byla regionální politika velmi účinná ale za cenu ztráty ekonomické výkonnosti a vnější konkurenceschopnosti
Neoliberální (1975 -)	teorie regionální rovnováhy i nerovnováhy (např. nová teorie růstu)	základní idea: podpora lokální iniciativy hlavní nástroje: podpora malých a středních firem, decentralizace kompetencí, deregulační opatření
Institucionální (1980 -)	teorie regionální nerovnováhy (např. teorie průmyslového okrsku, teorie učících se regionů)	základní idea: spolupráce a inovace hlavní nástroje: podpora malých a středních firem, šíření inovací, networking, gradualistická proměna místních institucí založená na učení

Zdroj: vlastní zpracování dle [20]

3.1.1 Faktory ovlivňující regionální rozvoj

Regionální rozvoj může být ovlivňován mnoha faktory, které mohou být ekonomické i neekonomické povahy. Tyto faktory se rozdělují na primární a sekundární.

Primární faktory

- *Relativně nízká mobilita pracovní síly* – zaměstnanci nejsou schopni rychle reagovat na rozdíly ve mzdách, jejich reakce se tak opoždí za poptávkou.
- *Relativně nízká mobilita kapitálu* – kapitál není schopen v krátkém čase reagovat na rozdíly ve výrobních nákladech.
- *Geografické faktory* – je zde zahrnuta geografická odlehlost regionů, která je spojená například s nadprůměrnými dopravními náklady nebo nízkou kvalitou dopravních spojů a nedostatečné přírodní zdroje, regiony nevybavené přírodním bohatstvím z něj nemohou těžit.

- *Ekonomická struktura regionu* – regiony založeny na odvětvích v útlumu, mají problémy se zaměstnaností, regiony orientované na rozvíjející se odvětví mají rostoucí poptávku po zaměstnancích.
- *Další primární faktory* – řadí se zde např. centralizace nebo decentralizace státních institucí, psychologické faktory nebo politická rozhodnutí ve státoprávním a územním uspořádání. [23]

Sekundární faktory

- *Vnější ekonomika* – na příliv nových firem do regionu mají vliv faktory jako spojový a dopravní systém, finanční a technická infrastruktura
- *Demografická situace* – patří sem rozdíly v přírůstku obyvatelstva, rozdíly ve vzdělanostní struktuře venkovského a městského obyvatelstva.
- *Rigidita nákladů a cen* – setrvačné síly v regionech znemožňují přirozené přizpůsobování trhů změnám v nabídce a poptávce.
- *Faktory prostředí* – podstatným faktorem je přitažlivost regionu, zničené regiony je potřeba dostat do původního stavu, aby byly přitažlivé pro nová odvětví a zahraniční kapitál.
- *Ostatní faktory* – rozdílnost regionů v průmyslovém prostředí nebo v inovacích brání vzniku nových firem. [23]

3.1.2 Aktéři regionálního rozvoje

Na jednotlivých úrovních patří k aktérům v regionálním rozvoji České republiky tyto složky:

- Zákonodárné složky státu (Poslanecká sněmovna a Senát)
- Výkonné složky státu (vláda, ústřední správní úřady a jimi vedené organizace)
- Orgány samosprávy (na krajské a obecní úrovni)
- Poradní a koordinační orgány (Národní programový a monitorovací výbor, Rady pro koordinaci regionálního rozvoje, Regionální řídící a monitorovací výbory)
- Rozvojové agentury s celostátní či regionální působností (např. Česká centrála cestovního ruchu, Agentura pro rozvoj podnikání)
- Hospodářské a agrární komory, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace, agentury, zájmová sdružení
- Instituce veřejného sektoru (zdravotní a sociální zařízení, školy aj.)
- Subjekty soukromého sektoru [24]

3.1.3 Regionální disparity

Pojem disparita pochází z latinského dis- parita(u)s, což v překladu znamená rozdělení. Regionální disparity jsou pojmem používaným jako synonymum pro regionální rozdíly a

existuje mnoho definic tohoto pojmu. Podle Ministerstva pro místní rozvoj České republiky zní definice takto: „*Neodůvodněné regionální rozdíly v úrovni ekonomického, sociálního a ekologického rozvoje regionů. Disparitami, které je třeba řešit, jsou rozdíly vyvolané subjektivní lidskou činností, nikoliv rozdíly vzniklé z objektivních příčin, například na základě přírodních podmínek.*“ [23]

Určitá míra rozdílnosti mezi regiony je přirozená a je významným podnětem společenského vývoje, příliš velké rozdíly mezi regiony však přestávají působit stimulačně a mohou mít nepříjemné ekonomické a sociální důsledky. Regionální disparity nemusí být pouze jevem negativním, ale mohou být i pozitivní.

- **Pozitivní disparity** – se odráží v koncepci pólů růstu a center růstu. Zastánci této koncepce věří tomu, že při dostatečné hospodářské síle centra vynikají rozšiřující efekty nad stahujícími efekty a spatřují v tom koncepční bod pro rozvojovou strategii. Poznané disparity pak hrají pozitivní roli při označení relativních regionů, pólů rozvoje a rozvojových center.
- **Negativní disparity** – mají úzkou vazbu na koncepci regionální polarizace. V této teorii se zdůrazňují rozdíly mezi regiony a popisují mechanismy, které vedou k regionální polarizaci. Podle této teorie tržní mechanismus nevyrovnává regionální disparity, ale zvyšuje je, a proto je nutná státní regionální politiky, která by vedla k vyrovnání. Negativní regionální disparity jsou podstatou tradiční regionální a strukturální politiky, a především politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Ta je založena na solidárním principu pomoci méně rozvinutým regionům. [23]

Čím více existuje v regionech negativních disparit, tím se snižuje jejich konkurenceschopnost vůči ostatním regionům.

3.2 Strategie rozvoje území

Jedním z důvodů pro využití strategického plánování v územních rozvoji je možnost komplexním a účinným způsobem řešit sociálně-ekonomický rozvoj území. Snahou je vyvolat změnu, mobilizovat místní aktéry a povzbudit jejich aktivní přístup k rozvoji území, ve kterém žijí nebo působí, v dnešním vysoce konkurenčním prostředí.

Strategie regionálního rozvoje České republiky je základním dokumentem politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/200 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. [25]

3.2.1 Struktura strategie rozvoje

Strategie se obvykle vyznačují ustálenou vnitřní strukturou a doporučený obsah strategického plánu se mění v závislosti na konkrétní rozvojové politice. V některých

případech se může struktura stát závaznou, a to především v těch případech kdy plnění této strategie je podmínkou souhlasu správního orgánu s jejím uplatňováním.

Strategický plán musí mít jasně definovaný cíl, kterého je potřeba dosáhnout, způsob, jakým bude cíle dosaženo, jak budou tyto způsoby zajištěny, co se týká lidských nebo peněžních zdrojů a realizační infrastrukturu strategického plánu, a to jak materiální, tak institucionální. [25]

V obecné rovině se strategický plán skládá z těchto částí:

- **Analytická část** – obsahuje statickou analýzu řešeného území.
- **Syntetická část** – je tvořen SWOT analýzou. Výstupy z analytické části budou rozděleny do čtyř kategorií této analýzy, a to na silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby.
- **Návrhová část** – v této části jsou formulovány postupné konkrétní kroky, které povedou k naplnění vize a cílů. Součástí návrhové části je finanční rámec, včetně předpokládaných zdrojů financování. Další částí je soubor indikátorů ze jejichž pomoci bude objektivně kontrolováno plnění strategických cílů.
- **Realizační část** – je tvořena akčním plánem, který formuluje konkrétní projekty. [25]

3.2.2 Principy strategického plánování rozvoje území

Při tvorbě strategického plánu by měly být brány v potaz základní principy strategického plánování územního rozvoje. Těmito principy jsou:

- **Dlouhodobost** – plánování v dlouhodobém horizontu, avšak k realizaci změn dochází v kratším horizontu.
- **Komplexnost a selektivnost** – strategické plánování rozvoje území je uceleným procesem, je zde nutná systémová provázanost, strategický plán však nemůže řešit veškeré aspekty socio-ekonomického vývoje, je potřeba selekce prioritních problémů a směrů vývoje.
- **Provázanost** – je nutná provázanost jednotlivých kroků v celém procesu strategického plánování.
- **Soustavnost** – strategické plánování je neustálým procesem, proto je potřeba nepřetržité hodnocení změn vstupních podmínek a dosavadních výsledků a obměny jednotlivých dílčích kroků na základě změněné výchozí situace.
- **Otevřenost** – jednak vůči podnětům a kritice veřejnosti a také vůči novým stimulům a impulsům během příprav, projednávání, schvalování nebo realizace některých směrů, vytyčených ve strategickém plánu.
- **Reálnost** – je potřeba stanovit reálně dosažitelné cíle, jak z hlediska finančního, tak z pohledu ekonomických a sociálních podmínek. [25]

3.2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je nástrojem strategického plánování, který je používán v syntetické části strategického plánu. Pracuje s informacemi z analytické části a třídí je na vnější a vnitřní faktory, které mohou ovlivňovat regionální rozvoj.

Název SWOT vznikl spojením počátečních písmen anglických slov Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats. Přeložením těchto slov do češtiny lze říci, že SWOT analýza je analýzou silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb. V rámci regionu silné a slabé stránky představují faktory působící na region zevnitř, oproti tomu příležitosti a hrozby jsou vnějšími faktory, které region nemůže příliš ovlivnit.

Analýza vychází z předpokladu, že region dosáhne strategického úspěchu maximalizací silných stránek a příležitostí a minimalizací slabých stránek a hrozeb. Na obrázku níže je uvedeno pár příkladů ovlivňujících faktorů ze všech čtyř oblastí SWOT analýzy. [25]

Obrázek 3 – SWOT analýza

Zdroj: vlastní zpracování dle [25]

3.2.4 Strategické a územní plánování

Strategické plánování a územní plánování jsou často zaměňovány, jejich role jsou však značně odlišné. Podstatný rozdíl je v obsahu, který řeší tyto plány řeší. Územní plán jednoznačně a závazně definuje využití území, určuje, kde se může realizovat určitá funkce, aktivita či činnost. Strategický plán oproti tomu neřeší lokalizaci aktivit, ale definuje, co je možné v řešeném území rozvíjet. V následující tabulce je uveden ucelený přehled rozdílů mezi zmiňovanými typy plánů. [25]

Tabulka 7 – Hlavní rozdíly mezi strategickým a územním plánem

Oblast	Strategický plán	Územní plán
Legislativa	nepřímo	zákon č. 183/2000 Sb.
Zaměření	sociálně-ekonomický rozvoj	účelové využití ploch
Charakter	iniciační	regulační
Postup zpracování	volný	předem definovanou vyhláškou
Projednávání	postup nespecifikován	jasná a závazná pravidla
Schvalování	zastupitelstvo	zastupitelstvo
Závaznost	nezávazný, orientační	závazný
Vyhlášení	nevyhlašuje se	obecně závaznou vyhláškou
Řešené území	sídlo, obec, mikroregion apod.	obec, kraj
Časové horizonty	7 let	do 15 let
Rychlost zpracování	1-2 roky	2-3 roky
Změny a aktualizace	dobrovolné, průběžné bez procedurálního postupu	podepsané procedurální postupy

Zdroj: vlastní zpracování dle [26]

4 UKAZATELE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Mezi regiony na území České republiky existují významné rozdíly. Pro zachycení těchto rozdílů existují určité indikátory, které jsou sledovány v určité kvalitě a časovém horizontu. Těmito indikátory mohou být regionální hrubý domácí produkt, výše průměrných mezd nebo úroveň nezaměstnanosti. Indikátory mohou být představovány ukazateli jako regionální HDP na 1 obyvatele ve stálých cenách, míra nezaměstnanosti, průměrná hrubá měsíční mzda. [17] Pro zachycení rozdílů ve stavebnictví jsou sledovány ukazatele jako je stavební výroba, vydaná stavební povolení, minimální mzda nebo počet stavebních podniků.

4.1 Hrubý domácí produkt – HDP

Hrubý domácí produkt je zásadním ukazatelem zachycujícím výkonnost dané ekonomiky. „*HDP vyjadřuje tržní hodnotu veškerých finálních statků a služeb vyprodukovaných v dané ekonomice za dané období.*“ [27]

Pro odlišení růstu množství vyprodukovaných výrobků a služeb od růstu jejich cen, bylo do měření produkční aktivity zavedeno rozlišení na nominální a reálný produkt. [27]

- **Nominální HDP** – nominální produkt je vypočítán v běžných cenách. Jsou to ceny, které převládají na trhu v období, za které je hrubý domácí produkt počítán.
- **Reálné HDP** – reálný produkt je vypočítán ve stálých cenách, tedy v cenách očištěných od změn. Stálými cenami jsou ceny toho období, které je stanoveno jako základní. Reálný produkt lze vypočítat tak, že výrobky a služby oceníme stálými cenami, nebo tak, že nominální produkt očistíme od vlivů inflace. [27]

4.1.1 Výrobní metoda

Výdajová metoda měří národohospodářský produkt nepřímou. Produkt je měřen tak, že jsou sečteny všechny výdaje, které byly vynaloženy k jeho nakoupení v dané zemi a v daném roce. Výsledek udává hodnotu celkového produktu ekonomiky. Hrubý domácí produkt stanovený výrobní metodou je počítán podle následujícího vzorce.

$$HDP = C + I + G + NX \quad (1)$$

kde	C	spotřeba domácností
	I	hrubé soukromé investice
	G	výdaje vlády (státu) na nákup výrobků a služeb
	NX	čistý export [27]

Spotřební výdaje (C)

Jsou to výdaje domácností, které nakupují předměty dlouhodobé spotřeby, krátkodobé spotřeby a služby.

Investiční výdaje (I)

Těmito investičními výdaji jsou investice soukromých podniků a firem. Tyto investice mají dvě části, a to investice fixní a investice v podobě zásob.

- **Fixní investice** jsou kapitálové statky firem.
- **Investice v podobě zásob** jsou změny ve stavu zásob surovin, rozpracovaných výrobků a hotových výrobků.

Pro výpočet hrubého domácího produktu jsou potřeba hrubé investice, které představují souhrn všech investic včetně restitučních investic.

Výdaje vlády na nákup výrobků a služeb (G)

Vláda nakupuje různé výrobky a služby. Pokud jsou služby poskytovány státem, ale zároveň i soukromými poskytovateli na trhu bývají oceněny stínovými cenami, tedy cenami, za které jsou tyto služby kupovány a prodávány soukromými subjekty na trhu. Při výpočtu HDP se do vládních výdajů nezahrnují transferové platby.

Čistý export (NX)

Pro získání čistého vlivu zahraničně ekonomického prostředí na výši HDP dané země je potřeba odečíst hodnotu importu od hodnoty exportu. Výsledná hodnota může být kladná nebo záporná. Pokud má NX kladnou hodnotu, tak se HDP zvyšuje, je-li hodnota NX záporná, dochází ke snížení HDP. [27]

4.1.2 Důchodová (příjmová) metoda

Důchodová neboli příjmová metoda výpočtu HDP je založena na součtu důchodů (příjmů) plynoucích z vlastnictví výrobních faktorů, jenž byly na tvorbu HDP použity. Mezi tyto důchody patří:

- **Mzdy** – vyplácí je firmy a patří sem např. hrubé mzdy nebo náklady na sociální a zdravotní pojištění.
- **Úroky** – patří sem čisté úroky (rozdíl mezi získanými úroky a úroky zaplacenými jiným subjektům) týkající se domácností a vlády.
- **Zisky** – hrubé zisky firem, které se dělí na nerozdělené zisky, daň ze zisku a dividendy akcionářů.
- **Renty** – jsou to důchody plynoucí domácnostem z vlastnictví nemovitostí a půdy.
- **Příjmy ze samozaměstnání** – do těchto příjmů patří všechny formy příjmů samostatně podnikajících osob. [27]

Souhrn těchto všech důchodů, které vyplývají ze služeb výrobních faktorů je nazýván čistý domácí důchod.

Čistý domácí důchod je nižší oproti HDP, jelikož podoby příjmů vlastníků výrobních faktorů nenabývá ta část HDP, která odtéká v podobě nepřímých daní do státního rozpočtu a do amortizačních fondů. Pro stanovení HDP je tak nutné k čistému domácímu důchodu přičíst nepřímé daně a amortizaci. [27]

4.1.3 Produkční (výrobní) metoda

Podstatu produkční metody tvoří přidaná hodnota. Je to hodnota, kterou jednotlivý výrobci v průběhu výrobního procesu přidávají k hodnotě nakupovaných surovin, polotovarů a služeb. [27]

$$HDP = \text{hrubá přidaná hodnota} + \text{daně z produktu} - \text{dotace na produkty} \quad (2)$$

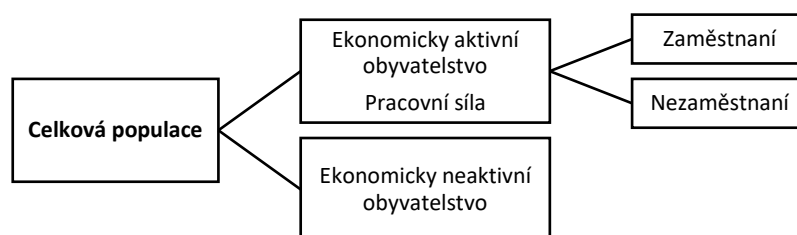
Hrubý domácí produkt vzniká součtem hrubé přidané hodnoty a daně z produktu, od této sumy se odečítá dotace na produkty. Pro výpočet hrubé přidané hodnoty je potřeba od celkové hodnoty produkce odečíst mezispotřebu. [28]

4.1.4 Regionální hrubý domácí produkt

Regionální hrubý domácí produkt je ukazatelem ekonomické výkonnosti na daném území. Pro stanovení regionálního HDP se nejčastěji používá výrobní metoda. Ukazatel znázorňuje celkovou hodnotu vyrobeného zboží a poskytnutých služeb osobami zaměstnanými v daném regionu. Výsledek však souvisí s obyvatelstvem daného regionu a s jeho životní úrovní jen v malé míře. Vypovídací schopnost regionálního HDP značně ovlivňuje dojíždka lidí za prací do jiných regionů nebo zaměstnanost cizinců bez statutu rezidentů. [29]

4.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je jedním z hlavních makroekonomických problémů a dochází k ní, pokud se v ekonomice nachází osoby, které nejsou v pracovním poměru nebo sami nepodnikají, ale zároveň chtějí pracovat a práci hledají.

Obrázek 4 – Rozdělení pracovních sil

Zdroj: vlastní zpracování dle [28]

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Obyvatelstvo je označováno jako pracovní síla a dále se dělí na zaměstnané osoby a nezaměstnané osoby. Zařazení obyvatel do těchto skupin je podmíněno věkem, obyvatele musí mít minimálně 15 let.

- **Zaměstnané osoby** – jsou to osoby, které vyvíjejí nějakou pracovní aktivitu za odměnu, ať už v postavení zaměstnanců nebo podnikajících ve vlastním podniku.
- **Nezaměstnané osoby** – tyto osoby nejsou zaměstnané, nejsou tedy zaměstnanci a ani nepodnikají ve svém podniku. Zároveň však aktivně hledají práci a jsou schopni do určité doby nastoupit do práce. [28]

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

Tato skupina zahrnuje osoby, které nejsou ekonomicky aktivní z objektivních nebo subjektivních příčin. Z objektivních důvodů jsou ekonomicky neaktivní např. osoby mladší 15 let, studenti nebo důchodci. Obyvatelé, kteří se pro svojí ekonomickou neaktivitu rozhodly sami a nehledají práci nebo byly k neaktivitě donuceni určitými podmínkami se řadí do subjektivních příčin. [28]

4.2.1 Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je jedním z ukazatelů mapujících vývoj na trhu práce. Vyjadřuje se v procentech a je vypočtena podílem nezaměstnaných osob k ekonomicky aktivním osobám. Do výpočtu není zahrnováno ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Míra nezaměstnanosti se vykazuje jako průměrný údaj za celou zemi nebo jednotlivé regiony. Pro detailnější zkoumání trhu práce se míra nezaměstnanosti určuje i u dílčích skupin obyvatelstva.

Podle toho, jakým způsobem je zjišťován počet nezaměstnaných osob, jestli z registrů na úřadech práce nebo pomocí Výběrového šetření pracovních sil, se míra nezaměstnanosti dělí na obecnou a registrovanou. [27]

Obecná míra nezaměstnanosti

V České republice je obecná míra nezaměstnanosti zjišťována Českým statistickým úřadem na základě speciálního průzkumu, který se nazývá Výběrové šetření pracovních sil. Tento průzkum je prováděn na vybraném vzorku, který tvoří asi 25 000 domácností. Ukazatel obecné míry nezaměstnanosti slouží jako obrázek situace na národním trhu práce, kromě toho však slouží i jako podklad pro mezinárodní srovnávání a využívají jej mezinárodní instituce jako EUROSTAT nebo OECD. [27]

Registrovaná míra nezaměstnanosti

Registrovaná míra nezaměstnanosti je v České republice zjišťována Ministerstvem práce a sociálních věcí. Počítána je podílem počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání ku počtu pracovní síly. Pro výpočet jsou používány počty nezaměstnaných registrovaných na úřadech práce. V roce 2004 došlo k metodické změně, která spočívá v odlišném zahrnování některých skupin osob do výpočtu. Nově byly tak registrovaná míra nezaměstnanosti počítána podílem počtu dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání ku počtu pracovní síly. [30]

Registrovaná míra nezaměstnanosti je od roku 2013 nahrazena podílem nezaměstnaných osob.

$$\text{podíl nezaměs. osob} = \frac{\text{dosažitelní uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP}}{\text{počet osob v produktivním věku}} \times 100 \quad (3)$$

Důvodem pro zavedení nového ukazatele bylo obtížné získávání podkladových dat na úrovni okresů což vedlo k nepřesným výsledkům a dalším důvodem byla snaha zabránit zaměňování hodnot obecné a registrované míry nezaměstnanosti. [27]

4.2.2 Typy nezaměstnanosti

Nezaměstnanost můžeme rozdělit podle příčin, které vedou k jejímu vzniku a jejich projevů v ekonomice na několik základních typů:

- **Frikční nezaměstnanost** – vzniká pohybem lidí z jednoho regionů do druhého nebo změnami zaměstnání z různých důvodů. Tento typ nezaměstnanosti má většinou krátkodobý charakter a ekonomice je spíše prospěšný. Při hledání zaměstnání se lidé snaží o optimální alokaci své pracovní síly, pokud je tato snaha úspěšná, pomáhá k nárůstu společenské efektivnosti.
- **Strukturální nezaměstnanost** – je způsobena nesouladem kvalifikační struktury nabízené a poptávané práce. Příčinou nedostatku nebo přebytku určitých povolání může být změna struktury ekonomiky nebo technický pokrok, kdy jsou pracovníci nahrazováni stroji. Strukturální nezaměstnanost se liší dle regionů a má tendenci v regionu setrvávat delší dobu. Z hlediska dopadu na ekonomicky a sociální sféru je tento druh nezaměstnanosti považován za nejzávažnější.
- **Institucionální nezaměstnanost** – vzniká zásahy do podmínek svobodného trhu, do těchto zásahů jsou zahrnuty veškeré snahy o zvýšení mzdových sazeb nebo rovnovážnou úroveň. Tato nezaměstnanost je spojena s nedostatkem informací o volných pracovních místech nebo o vhodných pracovnících pro dané zaměstnání, se strukturami na trhu, s institucionálními nebo politickými strukturami. Institucionální nezaměstnanost je mimo jiné ovlivněna existencí systému zabezpečení v nezaměstnanosti. Čím je tato podpora vyšší, tím je vyšší

míra nezaměstnanosti, pro člověka je tak někdy ekonomicky výhodnější pobírat podporu v nezaměstnanosti než pracovat.

- **Cyklická nezaměstnanost** – za její příčinu je považován cyklický pohyb ekonomiky. Při recesi je cyklická nezaměstnanost narůstá a ve fázi expanze klesá. Postihuje plošně celou ekonomiku napříč všemi oblastmi národního hospodářství a délka jejího trvání je ovlivňována délkou aktuálního ekonomického cyklu. V některých případech se určuje jako odchylka skutečné nezaměstnanosti od přirozené míry nezaměstnanosti.
- **Sezónní nezaměstnanost** – projevuje se vcelku pravidelnými výkyvy v průběhu roku a vyskytuje se v ekonomických odvětvích silně ovlivňovaných ročním obdobím jako je například zemědělství, stavebnictví nebo turismus. Je považována za součást frikční nezaměstnanosti. [31]

4.3 Mzdy

Peněžitě plnění za odvedenou práci lze nazývat mzdou nebo platem. Platem jsou odměňováni státní zaměstnanci a mzdou zaměstnanci soukromého sektoru. Výše mzdy nebo platu se odvíjí podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce nebo dle pracovních podmínek, pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků. [32]

4.3.1 Výpočet mzdy

V pracovní smlouvě, kterou uzavírá zaměstnavatel se zaměstnancem je zpravidla uváděná hrubá mzda. Z hrubé mzdy je však odečteno sociální pojištění, zdravotní pojištění a daň z příjmu fyzických osob. Mzda, kterou tak skutečně zaměstnanec dostane je odlišná.

Pro zálohu na daň z příjmu je potřeba vypočítat superhrubou mzdu. Tou je hrubá mzda navýšená o částku odpovídající sociálnímu a zdravotnímu pojištění, které za své zaměstnance platí zaměstnavatel. Sociální pojištění odpovídá 25 % z hrubé mzdy a zdravotní pojištění 9 % z hrubé mzdy. Sazba daně z příjmů pro rok 2019 je 15 %.

$$\text{superhrubá mzda} = \text{hrubá mzda} + (\text{hrubá mzda} \times 34 \%) \quad (4)$$

$$\text{záloha na daň z příjmu} = \text{superhrubá mzda} \times 15 \% \quad (5)$$

Mzdu, kterou zaměstnanec skutečně dostane je čistá mzda. Ta se vypočítá tak, že se od hrubé mzdy odečte sociální pojištění, zdravotní pojištění a záloha na daň. Záloha na daň jde snížit odečtením určitých slev. Jestliže má zaměstnanec podepsané prohlášení k dani, uplatňuje se sleva na poplatníka ve výši 2 070 Kč/měsíc. K dalším slevám patří sleva na dítě, na studenta, na druhého z manželů bez příjmu aj. [36]

$$\text{sociální pojištění (SP)} = \text{hrubá mzda} \times 6,5 \% \quad (6)$$

$$\text{zdravotní pojištění (ZP)} = \text{hrubá mzda} \times 4,5 \% \quad (7)$$

$$\text{čistá mzda} = \text{hrubá mzda} - SP - ZP - \text{záloha na daň po odečtení slev} \quad (8)$$

4.3.2 Minimální mzda, průměrná mzda, medián

Podle zákoníku práce je minimální mzda nejnižší přípustná výše odměny za provedenou práci v pracovně právním vztahu. Tato mzda se vztahuje na všechny zaměstnance pracující na dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti. Není rozlišováno, zda se jedná o pracovní poměr na dobu určitou, neurčitou nebo se jedná o souběžné pracovní poměry. Výše minimální hrubé mzdy se vztahuje na stanovenou pracovní dobu 40 hodin týdně a od 1. 1. 2019 činí 13 350 Kč za měsíc nebo 79,80 Kč za hodinu. [33]

Průměrná hrubá mzda a medián mezd

Průměrná hrubá měsíční mzda uvádí podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Průměrná hrubá mzda je vypočítávána na základě podkladů z podnikového výkaznictví. Hodnota průměrné hrubé měsíční mzdy je však ve velké míře ovlivněna příliš vysokými nebo naopak příliš nízkými údaji. To je důvod proč mnoho lidí na průměrnou mzdu často nedosáhne. Ve 3. čtvrtletí roku 2018 činila průměrná hrubá mzda 31 516 Kč.

Lepším ukazatelem průměrné mzdy je medián mezd, ten představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení. To znamená že polovina počtu mezd je nižší a druhá polovina je vyšší než medián. Medián je odvozován ze statisticko-matematického modelu na podkladu výběrového šetření. Ve 3. čtvrtletí roku 2018 činil medián mzdy 27 719 Kč. [34]

4.3.3 Typy mezd

Mzdy lze rozlišovat podle toho, zda je člověk placený podle odpracovaného času, množství vyrobených nebo prodaných kusů nebo je odměňován procentem ze zisku na tyto tři základní typy:

- **Časová mzda** – tato mzda závisí na množství odpracovaného času. Časová mzda je srozumitelná, usnadňuje plánování mzdových nákladů firmy a zaměstnanec pobírající tuto mzdu ví kolik skutečně vydělá.
- **Úkolová mzda** – výdělek u této mzdy závisí na konkrétním výkonu pracovníka např. na počtu vyrobených kusů nebo na počtu obslužených zákazníků. Nevýhodou je, že pracovníci pro vyšší výdělek mnohdy přepínají síly své i pracovních strojů, nedodržují pracovní a bezpečnostní předpisy nebo práci odbývají.

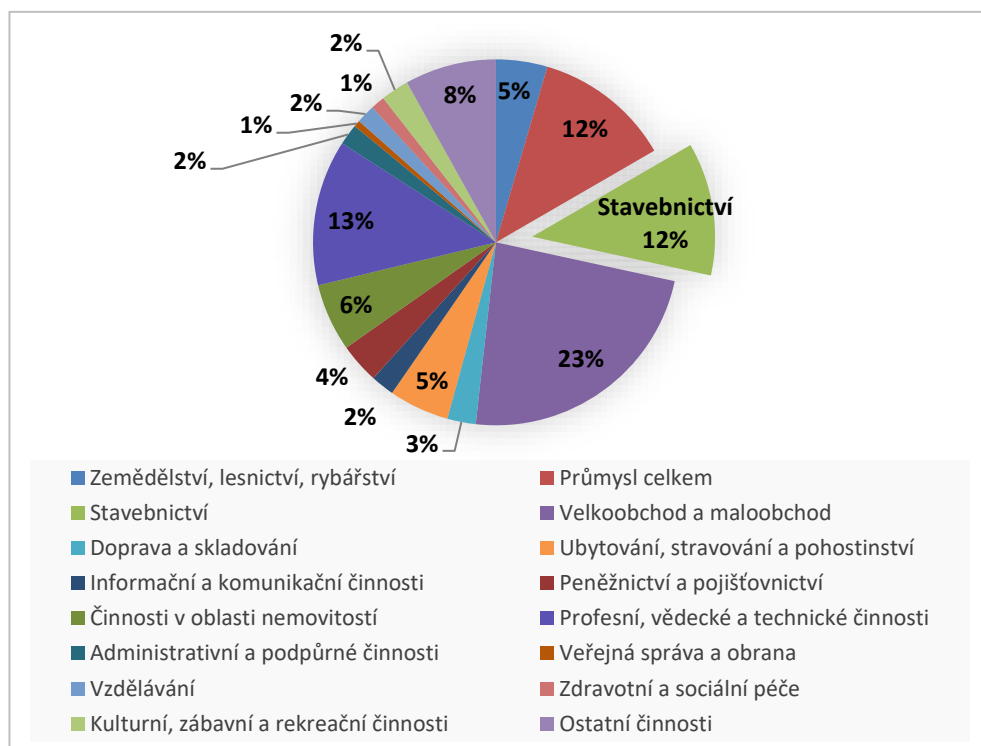
- **Podílová mzda** – tato mzda se odvíjí od obrátu nebo dosaženého zisku zaměstnavatele. Zaměstnavatel může zaměstnanci slíbit, že pokud vzroste obrát o 10 % dostane pětiprocentní podíl ze zisku, tím zaměstnance motivuje k lepším výkonům. [32]

4.4 Stavebnictví

Stavebnictví je odvětví, které zajišťuje výstavbu, údržbu, modernizaci, rekonstrukci a demolici stavebních objektů. Hlavním cílem je vytváření vhodného pracovního a životního prostředí pro existenci lidí, zvířat a rostlin a současně maximální zachování všech přírodních a kulturních památek. Stavebnictví proto představuje komplexní obor lidské činnosti, který v sobě zahrnuje nejen složky technické, technologické a ekonomické, ale také estetické a ekologické. [35]

Stavebnictví podstatně ovlivňuje ekonomický rozvoj a plní funkce v oblasti:

- Sociální
- Průmyslové výroby
- Zemědělské výroby
- Dopravy
- Energetiky aj. [35]

Obrázek 5 – Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Stavební práce se člení do těchto základních skupin:

- **Pozemní stavby** – patří sem stavby pro bydlení (bytové domy, rodinné domy), občanské stavby (školky, školy, administrativní budovy), průmyslové stavby a zemědělské stavby
- **Dopravní a podzemní stavby** – k těmto stavbám patří mosty, silnice, tunely (silniční, podzemní dráhy a metra), železnice, letištní plochy
- **Vodohospodářské stavby** – patří sem přehrady, úpravy vodních toků, meliorace)
- **Speciální stavby** – jsou jimi stožáry nebo podzemní kolektory [35]

Stavebními pracemi se rozumí především práce na výstavbě, přestavbě, rozšíření, obnově, opravách a údržbě stálých i dočasných budov a staveb prováděny stavebními podniky. Jsou zde zahrnuty i montážní práce stavebních konstrukcí a hodnota zabudovaného materiálu a konstrukcí. Stavební práce neboli stavební výrobu můžeme rozlišovat podle sídla podniku nebo místa stavby.

Stavební podnik je podnikatelský subjekt s převažující stavební činností a odpovídá zařazení do oddílu 41,42 a 43 klasifikace CZ-NACE.

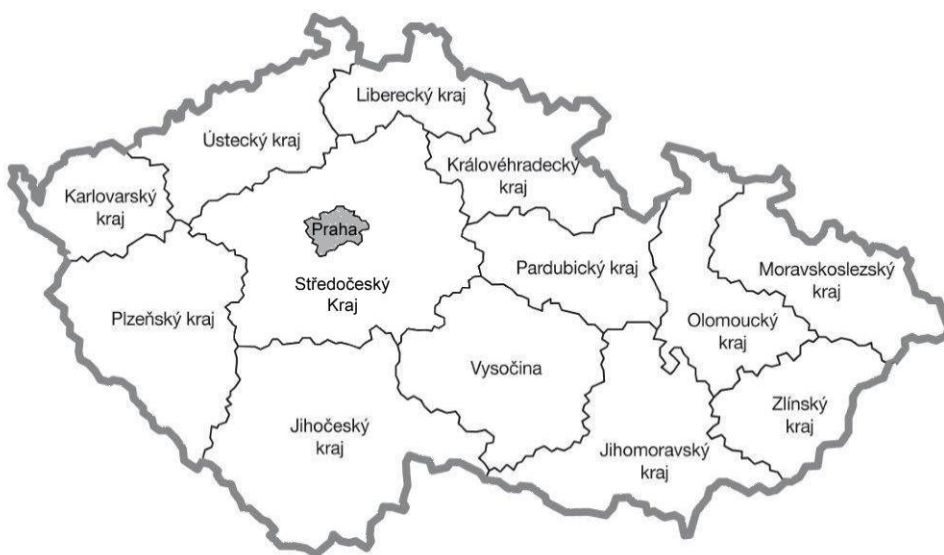
Stavební povolení je podle §115 Stavebního zákona vydáno stavebním úřadem a stanovuje podmínky pro provedení a užívání stavby. Předpokládaná hodnota staveb zahrnuje celkové náklady, které byly vynaloženy na přípravu, realizaci a uvedení stavby do provozu.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců zahrnuje všech kategorie stálých, sezónních a dočasných zaměstnanců, kteří mají v podniku uzavřen pracovní poměr. Jsou zde započítány i osoby přijaté na práci dočasně, a to hned od prvního dne nástupu. Nezahrnují se zde údaje o ženách na mateřské dovolené.

Průměrná hrubá měsíční mzda vyjadřuje všechny pracovní příjmy, které byly vyúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušených platových a mzdových předpisů (jedná se o hrubou mzdu bez ostatních osobních nákladů) [38]

5 CHARAKTERISTIKA KRAJŮ ČR

V této kapitole jsou popsány jednotlivé kraje České republiky, jejich poloha v republice a velikost. V rámci každého kraje jsou dále popsány jednotlivé ukazatele regionálního rozvoje v rámci národního hospodářství a stavebnictví v časovém horizontu od roku 1998 po rok 2016.

Obrázek 6 – Členění České republiky na kraje

Zdroj: převzato z [39]

Česká republika je vnitrozemským členským státem Evropské unie, ležícím uprostřed Evropy. Její rozloha je 78 866 km² a sousedí s Německem, Polskem, Slovenskou republikou a Rakouskem. Hlavním městem je Praha, která je i jedním ze 14 krajů na které je Česká republika členěna. [40]

Průmysl tvoří významné odvětví v ekonomice České republiky, reprezentuje 35 % českého hospodářství a zaměstnává více než 40 % ekonomicky aktivních obyvatel země. Hlavními pilíři českého průmyslu jsou průmysl strojírenský, hutnický, chemický a potravinářský. Dalšími podstatnými složkami jsou průmysl energetický, stavební a spotřební. [41]

V roce 2008 zasáhla Českou republiku světová ekonomická krize, která se postupně projevovala v národním hospodářství a tím i ve stavebnictví. Projevy této krize lze v národním hospodářství pozorovat na HDP u stavebnictví ve stavební výrobě. V některých krajích se krize projevila ve větší míře a rychleji a v některých naopak méně a pomaleji.

5.1 Praha

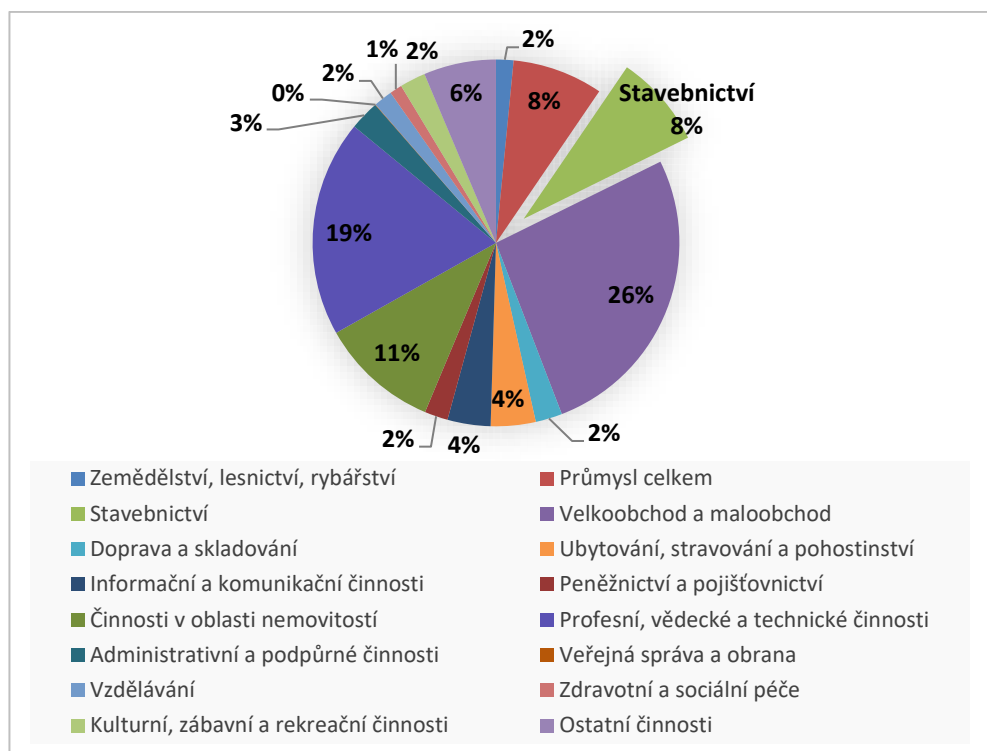
Praha je hlavním městem České republiky, leží zhruba ve střední části Čech a ze všech stran je obklopena Středočeským krajem. Svou rozlohou 496 km² je největším městem republiky a zároveň jejím nejmenším krajem. Je členěna na 22 správních obvodů, které se dále dělí na 57 městských částí. Díky své poloze je Praha přirozeným centrem celých Čech a tvoří hospodářské centrum celého státu. [42]

Obrázek 7 – Geografická mapa hlavního města Prahy

Zdroj: převzato z [42]

Z hlediska ekonomiky má Praha výhradní postavení v rámci České republiky. Sídli zde kromě všech hlavních orgánů státní správy také většina finančních institucí a zahraničních firem. Praha je největším regionálním trhem práce v republice a ten má podstatný vliv na výkonnost ekonomiky. K dalším oblastem ovlivňující ekonomiku patří průmysl a cestovní ruch. [42]

Obrázek 8 – Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE PHA
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

V hlavním městě Praze v roce 2016 žilo 1 272 732 obyvatel, zároveň je Praha regionem s nejvyšším HDP. Na výši HDP se v roce 2009 projevila světová krize a byl zaznamenán pokles o 2,54 %. Kraj má nejvyšší průměrnou mzdu v České republice, avšak její růst patří k těm nejpomalejším, nejvyšší 10,26% nárůst byl zaznamenán v roce 2001. Praha si drží dlouhodobě nízkou míru nezaměstnanosti, nejnižší hodnoty dosáhla tato míra v roce 2008. V roce 2002 došlo k nárůstu zaměstnaných osob téměř o 50 % oproti roku 2001. Produktivita práce má převážně rostoucí charakter až na rok 2002 kdy byl zaznamenán nejvyšší pokles produktivity práce a to o 27,31 %.

Tabulka 8 – Národní hospodářství v Praze

PHA	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	1 197	467 448	391	15 874		969 473		3,25%	482 167
1999	1 190	502 025	422	17 437	9,85%	1 059 932	9,33%	3,98%	473 639
2000	1 184	538 681	455	18 865	8,19%	1 150 912	8,58%	4,20%	468 047
2001	1 165	592 128	508	20 800	10,26%	1 265 742	9,98%	3,86%	467 811
2002	1 159	625 909	540	20 364	-2,10%	920 061	-27,31%	3,64%	680 291
2003	1 162	673 103	579	21 590	6,02%	984 607	7,02%	4,19%	683 626

PHA	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
2004	1 166	736 577	632	22 914	6,13%	1 046 869	6,32%	3,89%	703 600
2005	1 176	799 516	680	23 552	2,78%	1 101 565	5,22%	3,51%	725 800
2006	1 184	864 789	731	25 175	6,89%	1 173 550	6,53%	2,80%	736 900
2007	1 196	966 414	808	26 896	6,84%	1 257 042	7,11%	2,44%	768 800
2008	1 225	1 027 527	839	28 830	7,19%	1 234 267	-1,81%	1,90%	832 500
2009	1 243	1 001 432	806	30 028	4,16%	1 297 696	5,14%	3,06%	771 700
2010	1 252	1 016 179	812	30 842	2,71%	1 307 992	0,79%	3,75%	776 900
2011	1 238	1 003 742	811	31 252	1,33%	1 310 882	0,22%	3,62%	765 700
2012	1 244	1 004 400	808	31 834	1,86%	1 290 505	-1,55%	3,13%	778 300
2013	1 245	1 011 319	812	30 847	-3,10%	1 277 079	-1,04%	3,13%	791 900
2014	1 251	1 044 120	835	31 811	3,13%	1 308 913	2,49%	2,49%	797 700
2015	1 263	1 112 788	881	32 752	2,96%	1 366 894	4,43%	2,81%	814 100
2016	1 273	1 193 240	938	33 392	1,95%	1 423 914	4,17%	2,25%	838 000

Zdroj: vlastní zpracování dle [42]

Stavebnictví

V tabulce uvedené níže lze vidět, že stavební výroba v Praze měla od roku 1998 stoupavou tendenci, v roce 2009 však stavební produkce začala klesat vlivem krize a k obratu došlo až rokem 2014. Počet zaměstnanců klesl od roku 1998 skoro o 28 %. Průměrná mzda ve stavebnictví rostla s růstem národní ekonomiky a v roce 2016 dosáhla částky 27 622 Kč, oproti předchozímu roku je zaznamenán mírný pokles. Produktivita práce ve stavebnictví v hodnoceném období má převážně rostoucí charakter, v letech 2005, 2009 2010, 2012 a 2013 však došlo k poklesu.

Tabulka 9 – Stavebnictví v Praze

PHA	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	35 331	272	12 472	33 412	62	15 341		568	
1999	39 224	290	13 755	38 022	63	16 804	9,54%	624	9,86%
2000	42 096	284	14 169	36 982	60	17 832	6,12%	702	12,52%
2001	46 817	303	14 153	36 614	58	19 756	10,79%	810	15,32%
2002	51 179	310	12 991	42 487	55	18 718	-5,25%	929	14,65%
2003	60 203	310	13 701	43 082	57	19 938	6,52%	1058	13,88%
2004	67 771	341	13 106	51 222	54	20 894	4,79%	1250	18,23%
2005	68 044	364	11 785	38 717	62	21 051	0,75%	1099	-12,08%
2006	68 147	129	11 365	38 851	57	22 709	7,88%	1197	8,85%
2007	75 511	131	10 148	42 352	55	23 981	5,60%	1381	15,39%
2008	79 124	123	9 306	43 948	54	26 058	8,66%	1476	6,88%
2009	66 540	130	8 538	40 867	64	26 239	0,69%	1045	-29,22%
2010	57 889	123	8 188	37 199	57	26 837	2,28%	1018	-2,52%

PHA	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2011	54 348	118	7 658	35 607	49	27 485	2,41%	1103	8,35%
2012	50 441	113	7 147	36 160	55	26 538	-3,45%	910	-17,47%
2013	47 269	108	5 530	25 156	56	25 716	-3,10%	844	-7,33%
2014	51 776	100	5 273	27 669	54	26 214	1,94%	961	13,87%
2015	53 487	102	5 211	34 326	52	27 694	5,65%	1029	7,07%
2016	55 315	94	5 147	25 675	45	27 622	-0,26%	1235	20,04%

Zdroj: vlastní zpracování dle [42]

5.2 Středočeský kraj

Středočeský kraj leží ve střední části Čech. Rozlohou, počtem obcí i obyvatel je největším krajem České republiky. Jeho rozloha k 1. 1. 2017 byla 10 929 km² a zabírala bezmála 14 % území ČR. Kraj zcela obklopuje město Prahu a sousedí téměř se všemi kraji, výjimkou je Karlovarský kraj a kraje moravské. Území tohoto kraje je rozděleno na 12 okresů a nachází 26 obcí s rozšířenou působností. [43]

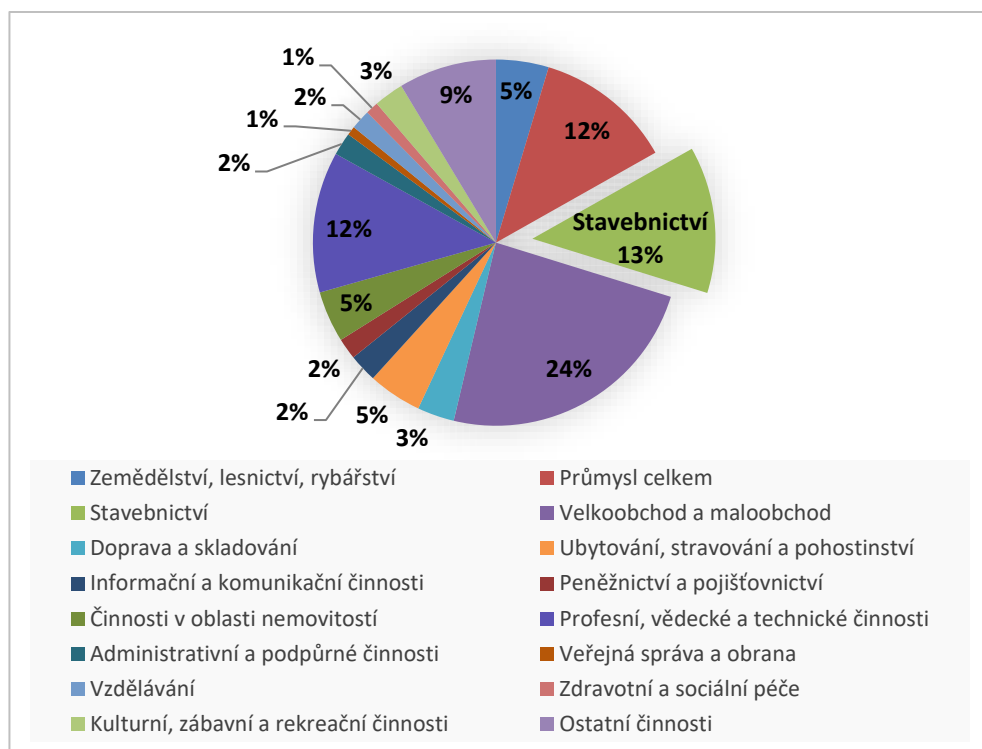

Obrázek 9 – Geografická mapa Středočeského kraje

Zdroj: převzato z [43]

Zemědělská výroba na území Středočeského kraje těží z vynikajících přírodních podmínek a pěstuje se zde pšenice, ječmen, cukrovka, v příměstských oblastech se pěstuje ovoce, zelenina a květiny. K zásadním průmyslovým odvětvím patří strojírenství,

chemie a potravinářství. Několika podniky je v kraji zastoupeno sklářství, keramika nebo polygrafie. [43]

Obrázek 10 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE STC

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Ve Středočeském kraji v roce 2016 žilo 1 333 249 obyvatel, od roku 1998 tak počet obyvatel vzrostl o 20 %. Hrubý domácí produkt průběžně rostl a pokles nastal až vlivem krize v roce 2009, kdy pokles oproti předchozímu roku byl 4,5 %. V roce 2011 došlo k opětovnému nárůstu HDP. Nejnižší nárůst průměrná hrubé mzdy 1,21 % byl zaznamenán v roce 2013 od té doby růst mezd stoupl na 4,74 %. Nezaměstnanost v kraji se pohybuje pod státním průměrem a v posledních dvou letech se podařilo snížit nezaměstnanost pod 3,5 %. Největší nárůst zaměstnaných 29,10 % byl zaznamenán v roce 2002.

Tabulka 10 – Národní hospodářství ve Středočeském kraji

STC	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza-městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	1 107	221 809	200	11 563		720 538		5,39%	307 838
1999	1 110	238 793	215	12 590	8,88%	794 668	10,29%	7,97%	300 494
2000	1 113	257 694	232	13 429	6,66%	873 631	9,94%	7,51%	294 969
2001	1 124	278 201	247	14 407	7,28%	928 572	6,29%	6,73%	299 601
2002	1 126	293 190	260	14 654	1,71%	757 993	-18,37%	4,91%	386 798

STC	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
2003	1 131	298 421	264	15 592	6,40%	768 888	1,44%	5,16%	388 120
2004	1 138	327 813	288	16 619	6,59%	855 685	11,29%	5,39%	383 100
2005	1 150	337 650	294	17 335	4,31%	851 791	-0,46%	5,22%	396 400
2006	1 167	376 518	323	18 505	6,75%	950 563	11,60%	4,54%	396 100
2007	1 187	414 893	350	20 013	8,15%	1 027 981	8,14%	3,38%	403 600
2008	1 217	439 322	361	21 510	7,48%	1 098 580	6,87%	2,60%	399 900
2009	1 240	419 852	339	21 972	2,15%	1 091 659	-0,63%	4,42%	384 600
2010	1 257	419 500	334	22 654	3,10%	1 115 988	2,23%	5,24%	375 900
2011	1 273	441 035	346	23 407	3,32%	1 149 427	3,00%	5,08%	383 700
2012	1 286	449 502	350	23 950	2,32%	1 162 706	1,16%	4,63%	386 600
2013	1 297	452 331	349	24 240	1,21%	1 185 043	1,92%	5,21%	381 700
2014	1 309	493 325	377	24 983	3,07%	1 276 391	7,71%	5,13%	386 500
2015	1 321	518 922	393	25 824	3,37%	1 307 438	2,43%	3,46%	396 900
2016	1 333	552 470	414	27 047	4,74%	1 358 756	3,93%	3,11%	406 600

Zdroj: vlastní zpracování dle [43]

Stavebnictví

Stavební výroba ve Středočeském kraji měla v průběhu hodnoceného období kolísavý charakter. Největší stavební výroba byla zaznamenána v roce 2009, následující rok došlo k úpadku o 26 % vlivem ekonomické krize. K většímu nárustu stavební výroby došlo až v roce 2015 a v následujícím roce došlo opět k poklesu. V posledních letech dochází k mírnému nárustu stavebních povolení. Cena stavebních povolení s menšími výkyvy postupně rostla až do roku 2011 kdy došlo k výraznějšímu poklesu, růst nastal až v roce 2015. Počet zaměstnaných osob kolísá mezi růstem a poklesem. Nejvyšší počet zaměstnanců byl zaznamenán v roce 2009. Průměrná hrubá mzda v kraji má s menšími poklesy, které nastaly v letech 2002, 2010 a 2013 převážně rostoucí charakter. Velké výkyvy byly zaznamenány v produktivitě práce. V posledním roce hodnoceného období došlo k poklesu.

Tabulka 11 – Stavebnictví ve Středočeském kraji

STC	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	20 596	198	23 242	24 451	56	11 890		365	
1999	16 907	187	25 271	29 944	53	12 649	6,38%	322	-11,91%
2000	17 547	176	26 182	31 403	55	13 074	3,36%	317	-1,42%
2001	21 444	180	26 920	25 377	52	13 835	5,82%	410	29,25%
2002	21 351	184	24 320	30 304	54	13 165	-4,84%	395	-3,64%
2003	23 621	186	26 521	34 364	52	14 155	7,52%	451	14,24%
2004	22 951	202	27 647	40 790	53	14 676	3,68%	436	-3,47%
2005	25 299	215	26 333	44 221	54	15 113	2,98%	470	7,92%

STC	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2006	28 732	69	24 984	43 017	57	16 072	6,35%	505	7,33%
2007	32 396	64	21 400	42 789	58	17 265	7,42%	561	11,20%
2008	32 321	59	22 196	49 706	59	19 170	11,03%	549	-2,11%
2009	33 416	64	20 842	47 058	62	20 468	6,77%	542	-1,35%
2010	24 683	58	19 481	49 268	61	20 183	-1,39%	404	-25,44%
2011	23 096	53	20 377	50 731	53	21 022	4,16%	438	8,34%
2012	23 109	50	18 168	37 795	54	21 271	1,18%	426	-2,58%
2013	20 142	53	15 375	35 482	52	20 703	-2,67%	390	-8,58%
2014	21 548	51	15 098	31 264	54	21 184	2,32%	398	2,17%
2015	25 561	47	15 878	32 139	49	22 102	4,33%	517	29,85%
2016	22 352	43	16 170	39 155	51	23 722	7,33%	440	-14,91%

Zdroj: vlastní zpracování dle [43]

5.3 Jihočeský kraj

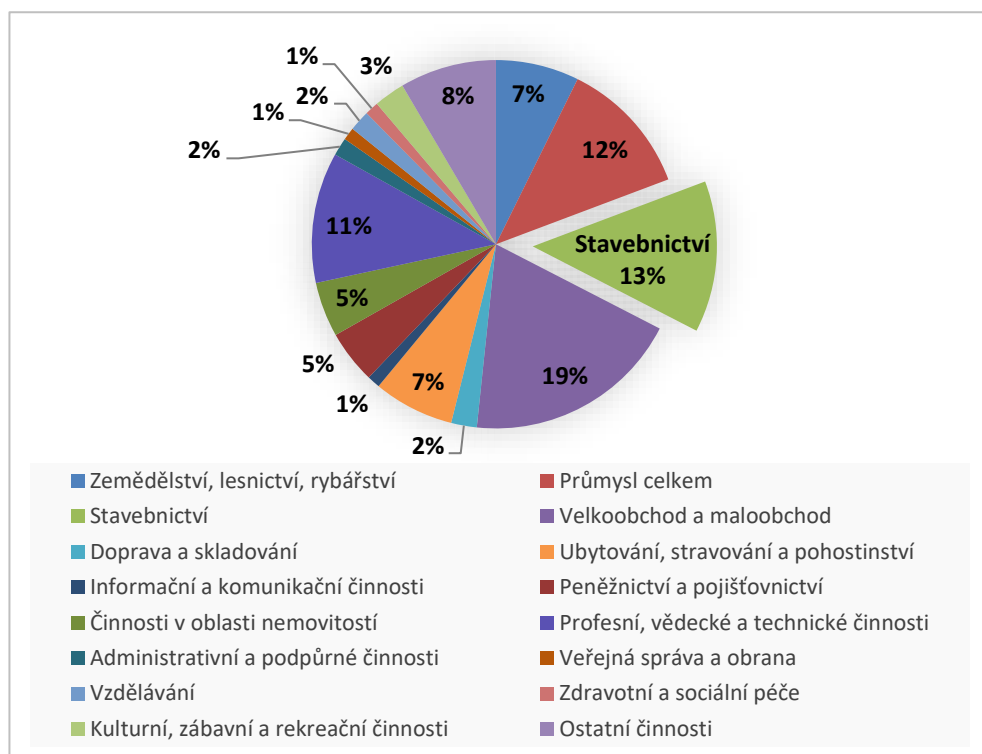
Jihočeský kraj se rozkládá na jihu Čech, má společné státní hranice s Rakouskem a Německem a dále sousedí s krajem Plzeňským, Středočeským, Krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Jeho rozloha je 10 058 km² z toho více než jednu třetinu území zabírají lesy. Kraj je členěn na sedm okresů a nachází se zde 17 obcí s rozšířenou působností. [44]

Obrázek 11 – Geografická mapa Jihočeského kraje

Zdroj: převzato z [44]

Jihočeský kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti v ČR, převažuje zde zpracovatelský průmysl, a to výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů. Stavební podniky v kraji zajišťují hlavně práce na inženýrských stavbách. V zemědělství týkající se rostlinné výroby převažuje pěstování obilovin, olejnin, pícnin a brambor. V živočišné výrobě má kraj dlouholetou tradici v rybníkářství. [44]

Obrázek x – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE JHC

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

V Jihomoravském kraji došlo od roku 1998 k 1,87% nárůstu počtu obyvatel, a to do roku 2016 na počet 638 307 obyvatel. Hrubý domácí produkt kraje od roku 1998 plynule roste, ekonomická krize se na něm projevila v menším měřítku v roce 2010. Růst průměrné hrubé mzdy se k roku 2016 zpomalil, nejnižší nárůst 0,16 % byl zaznamenán v roce 2013. Nezaměstnanost v kraji se řadí k těm podprůměrným a v posledním hodnoceném roce byla pouze 2,77 %. Počet zaměstnaných osob začal rokem 2008 klesat a narůst byl zaznamenán až v roce 2014. Největší pokles v produktivitě práce 20,55 % byl zaznamenán v roce 2002.

Tabulka 12 – Národní hospodářství v Jihočeském kraji

JHC	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza-městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	627	125 209	200	11 017		608 943		4,87%	205 617
1999	626	129 640	207	11 809	7,19%	659 578	8,32%	6,25%	196 550
2000	626	136 356	218	12 551	6,28%	712 779	8,07%	5,84%	191 302
2001	625	144 522	231	13 528	7,78%	769 000	7,89%	5,60%	187 935
2002	625	150 877	241	13 910	2,82%	611 378	-20,50%	4,99%	246 782
2003	625	154 896	248	14 640	5,25%	636 767	4,15%	5,17%	243 254
2004	626	167 468	267	15 478	5,72%	700 703	10,04%	5,71%	239 000
2005	627	180 655	288	16 289	5,24%	759 055	8,33%	5,02%	238 000
2006	629	192 059	305	17 232	5,79%	805 955	6,18%	5,10%	238 300
2007	631	201 268	319	18 431	6,96%	842 478	4,53%	3,29%	238 900
2008	635	203 974	321	19 637	6,54%	870 196	3,29%	2,63%	234 400
2009	637	204 096	320	20 319	3,47%	895 944	2,96%	4,28%	227 800
2010	638	202 729	318	20 583	1,30%	901 819	0,66%	5,30%	224 800
2011	636	203 770	320	21 041	2,23%	914 177	1,37%	5,52%	222 900
2012	636	208 433	328	21 714	3,20%	942 283	3,07%	5,70%	221 200
2013	636	212 001	333	21 749	0,16%	966 717	2,59%	5,19%	219 300
2014	637	219 426	345	22 296	2,52%	988 851	2,29%	5,85%	221 900
2015	637	228 760	359	23 118	3,69%	1 016 711	2,82%	3,99%	225 000
2016	638	238 620	374	24 094	4,22%	1 053 045	3,57%	2,77%	226 600

Zdroj: vlastní zpracování dle [44]

Stavebnictví

Stavební výroba v Jihočeském kraji stoupala až do roku 2009, kdy došlo k jejímu poklesu, od té doby výše stavební výroby kolísala. V poslední roce hodnoceného období by zaznamenan pokles. Počet stavebních povolení od roku 1998 s mírnými výkyvy klesá. V roce 2016 došlo k mírnému nárůstu. Cena stavebních povolení rostla do roku 2009. V roce 2010 začala cena klesat, situace se obrátila v roce 2016. Počet zaměstnanců kolísá kolem 30 000, největší nárůst nastal v roce 2007. Průměrná hrubá mzda v kraji roste, ke konci hodnoceného období se růst mezd zpomaluje a v roce 2013 došlo k jednorázovému poklesu mzdy o 3,51 %. Produktivita práce má proměnlivý charakter a za hodnocené období narostla o 53 %. Nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2008.

Tabulka 13 – Stavebnictví v Jihočeském kraji

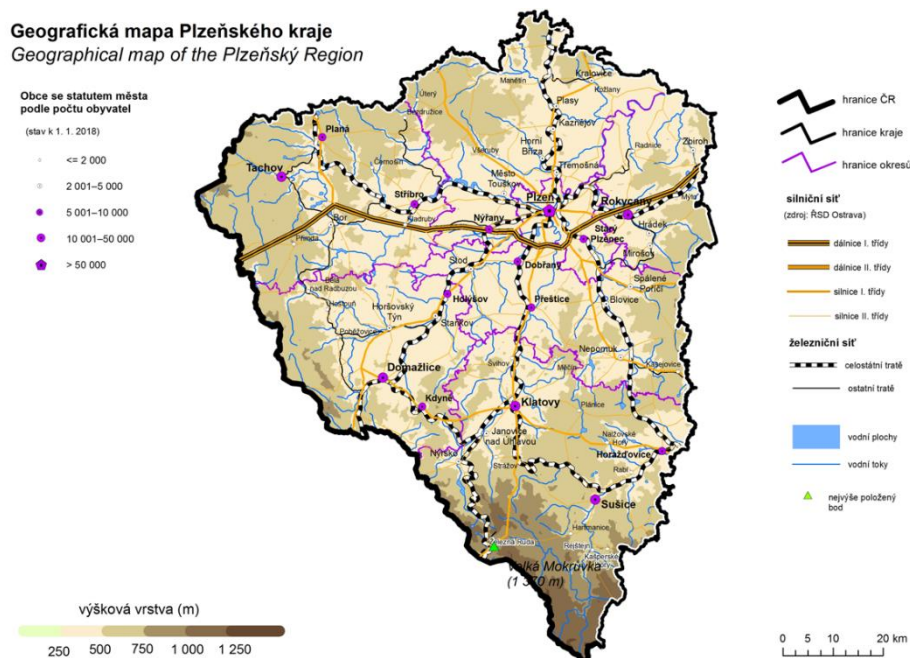
JHC	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	13 644	172	10 901	10 640	33	11 965		416	
1999	11 515	161	11 542	11 152	31	12 101	1,13%	366	-12,04%
2000	12 329	156	12 726	10 733	33	13 014	7,54%	371	1,34%
2001	12 598	150	10 257	10 244	31	13 899	6,80%	404	8,98%

JHC	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2002	12 674	146	9 921	11 641	33	14 023	0,89%	388	-4,06%
2003	15 784	145	10 583	11 988	33	14 903	6,28%	481	23,87%
2004	16 537	164	10 739	14 729	31	15 584	4,57%	531	10,46%
2005	16 227	169	9 354	13 805	32	15 900	2,03%	507	-4,50%
2006	17 181	56	9 887	17 987	30	16 974	6,75%	569	12,15%
2007	21 289	50	8 936	16 509	36	18 061	6,40%	588	3,51%
2008	21 823	44	9 156	22 266	32	19 812	9,69%	676	14,94%
2009	19 745	43	8 474	23 125	31	20 836	5,17%	641	-5,27%
2010	17 387	48	7 837	22 491	30	22 085	5,99%	577	-9,97%
2011	22 538	42	8 140	18 283	32	22 635	2,49%	711	23,32%
2012	21 064	43	7 619	13 699	32	23 473	3,70%	656	-7,85%
2013	19 363	39	6 633	12 822	32	22 649	-3,51%	611	-6,83%
2014	20 861	40	6 271	12 689	30	23 178	2,34%	706	15,55%
2015	23 238	41	6 009	12 221	26	24 027	3,66%	884	25,20%
2016	17 631	41	6 595	16 391	28	24 406	1,58%	638	-27,75%

Zdroj: vlastní zpracování dle [44]

5.4 Plzeňský kraj

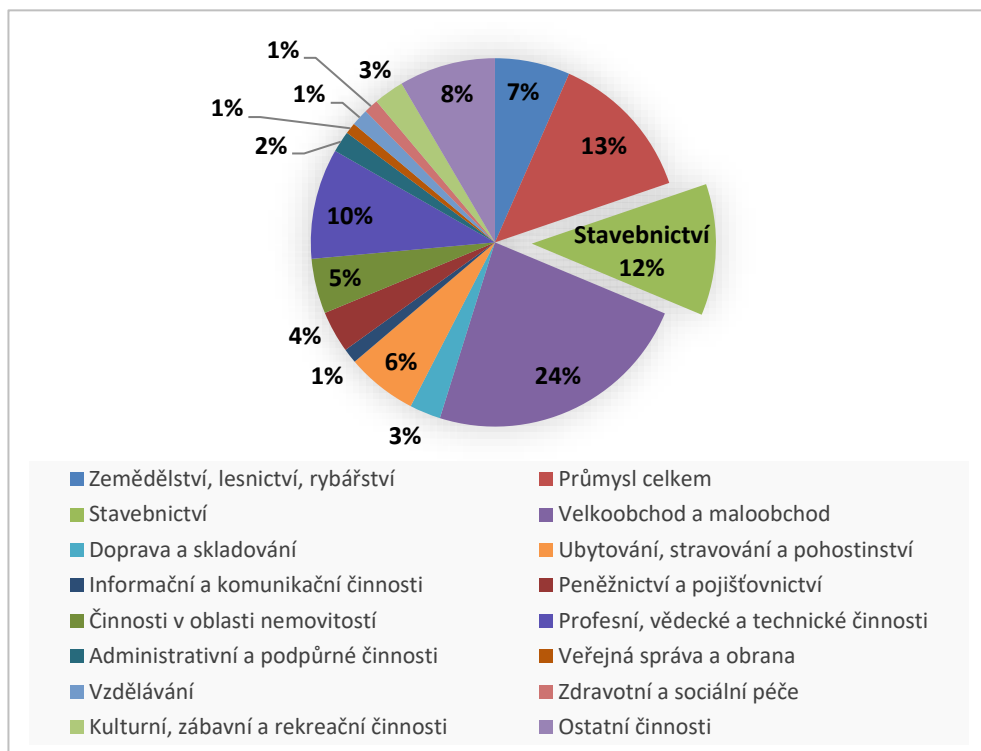
Plzeňský kraj leží na jihozápadě České republiky. Svou rozlohou 7 649 km² je tento kraj třetím největším krajem v republice. Sousedí s Karlovarským, Ústeckým, Středočeským a Jihočeským krajem. Na jihozápadě sousedí Plzeňský kraj s Německem. Území kraje je členěno na 7 okresů a nachází se zde 15 obcí s rozšířenou působností. [45]

Obrázek 13 – Geografická mapa Plzeňského kraje

Zdroj: převzato z [45]

Ekonomiku kraje podstatně ovlivňuje potravinářský průmysl, který se zabývá převážně výrobou lihovin a průmysl strojírenský, spojován se jménem Škoda, ten má široký výrobní sortiment. Dalšími průmyslové podniky v kraji se zaměřují na výrobky z plechů a trubek, zpracování plastických hmot nebo keramický průmysl. [45]

Obrázek 14 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE PLK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Počet obyvatel v Plzeňském kraji od roku 1998 klesal až do roku 2005 kdy začal mírně růst, do roku 2016 narostl pouze o 0,05 %. Za hodnocené období hrubý domácí produkt plynule rostl, k mírnému poklesu došlo jen v letech 2008 a 2012. Průměrná hrubá mzda narostla od roku 1998 o 128 %. Nezaměstnanost v kraji je podprůměrná, nejnižší procento nezaměstnaných bylo v letech 2007 a 2008. Počet zaměstnaných osob za hodnocené období kolísá. Od roku 2011 však dochází k plynulému zvyšování počtu zaměstnaných osob. Produktivita práce v kraji má převážně rostoucí charakter až rok 2002, kdy došlo k výraznému poklesu a mírný pokles v roce 2012.

Tabulka 14 – Národní hospodářství v Plzeňském kraji

PLK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	553	107 528	194	11 263		584 744		5,45%	183 889
1999	552	111 879	203	12 143	7,81%	628 209	7,43%	6,77%	178 092
2000	552	119 902	217	12 829	5,65%	677 757	7,89%	6,24%	176 910
2001	550	129 891	236	13 977	8,95%	734 325	8,35%	5,78%	176 885
2002	549	134 856	245	14 312	2,40%	618 625	-15,76%	4,66%	217 993
2003	549	142 694	260	15 224	6,37%	646 681	4,54%	5,31%	220 656
2004	549	159 864	291	16 244	6,70%	706 113	9,19%	5,83%	226 400
2005	550	165 249	300	16 850	3,73%	736 404	4,29%	5,08%	224 400
2006	553	181 771	329	18 148	7,70%	815 117	10,69%	4,62%	223 000
2007	557	190 572	342	19 376	6,77%	842 866	3,40%	3,68%	226 100
2008	566	189 478	335	20 767	7,18%	865 592	2,70%	3,60%	218 900
2009	571	193 687	339	21 864	5,28%	923 198	6,66%	6,29%	209 800
2010	572	198 641	347	21 989	0,57%	960 082	4,00%	5,87%	206 900
2011	571	202 607	355	22 452	2,11%	971 270	1,17%	5,17%	208 600
2012	572	198 464	347	23 132	3,03%	945 517	-2,65%	4,83%	209 900
2013	573	208 139	363	23 224	0,40%	995 404	5,28%	5,21%	209 100
2014	574	222 957	388	23 820	2,57%	1 054 669	5,95%	5,07%	211 400
2015	576	233 234	405	24 664	3,54%	1 080 788	2,48%	3,79%	215 800
2016	578	243 908	422	25 767	4,47%	1 113 735	3,05%	3,42%	219 000

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Stavebnictví

Stavební výroba v Plzeňském kraji rostla do roku 2004 a od tohoto roku měla výše stavební výroby převážně klesající charakter. V celkovém měřítku se počet vydaných stavebních povolení od roku 1998 snižoval, jejich cena se do poloviny hodnoceného období zvyšovala a následně začala klesat. Od roku 2015 došlo opět cena opět stoupat. Počet zaměstnaných osob se pohybuje v průměru okolo 24 000. Průměrná hrubá mzda od roku 1998 narostla o 111 %. Produktivita práce rostla do roku 2007, následně začala klesat, k dalšímu nárůstu došlo v roce 2013. Nejvýraznější nárůst 40,69 % byl zaznamenán v roce 2003.

Tabulka 15 – Stavebnictví v Plzeňském kraji

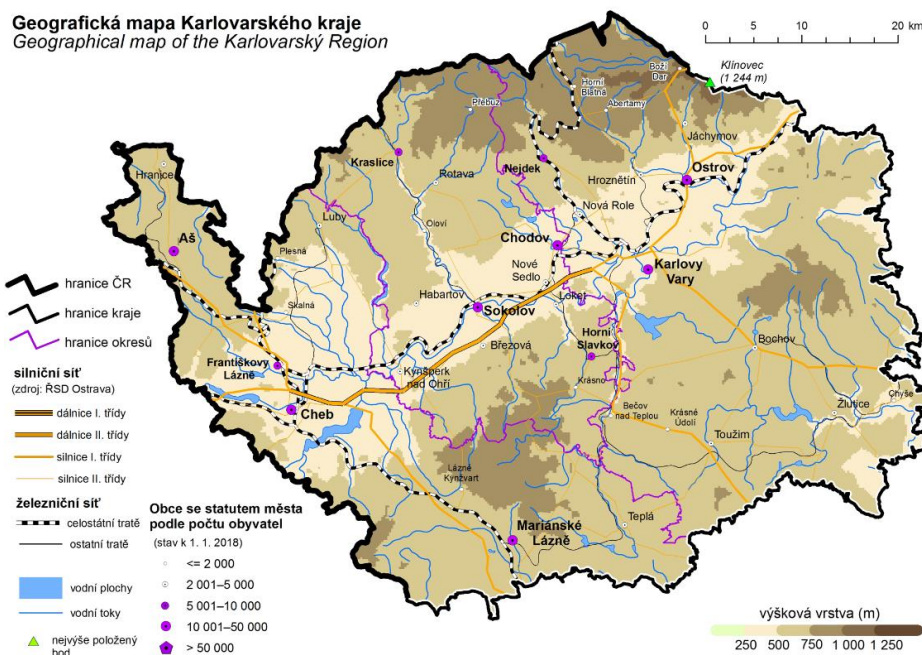
PLK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	9 966	132	11 503	12 419	26	12 130		383	
1999	8 522	129	10 481	9 472	25	12 798	5,51%	347	-9,39%
2000	9 761	131	11 541	11 575	23	13 522	5,66%	416	19,81%
2001	10 152	135	10 173	13 125	24	14 556	7,65%	423	1,68%
2002	13 117	131	9 852	12 969	25	13 843	-4,90%	520	22,97%

PLK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2003	16 379	135	10 276	14 236	22	14 543	5,06%	732	40,69%
2004	20 574	142	10 421	15 788	24	15 769	8,43%	854	16,69%
2005	16 062	143	9 544	18 450	27	15 734	-0,22%	605	-29,18%
2006	18 156	55	8 526	15 204	24	16 761	6,53%	749	23,91%
2007	18 020	49	6 516	15 604	23	18 835	12,37%	796	6,28%
2008	17 014	37	7 771	24 352	24	19 907	5,69%	701	-11,95%
2009	14 358	35	7 076	26 874	26	21 727	9,14%	551	-21,45%
2010	13 210	32	7 419	24 961	23	21 849	0,56%	580	5,24%
2011	12 640	31	6 454	18 487	26	21 602	-1,13%	480	-17,13%
2012	11 097	30	6 460	19 976	25	23 555	9,04%	449	-6,57%
2013	10 032	29	5 895	13 754	22	22 418	-4,83%	451	0,42%
2014	12 825	26	4 973	10 996	23	22 735	1,41%	556	23,37%
2015	12 704	25	5 183	12 604	21	23 988	5,51%	616	10,82%
2016	13 313	25	5 614	16 060	21	25 597	6,71%	637	3,48%

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

5.5 Karlovarský kraj

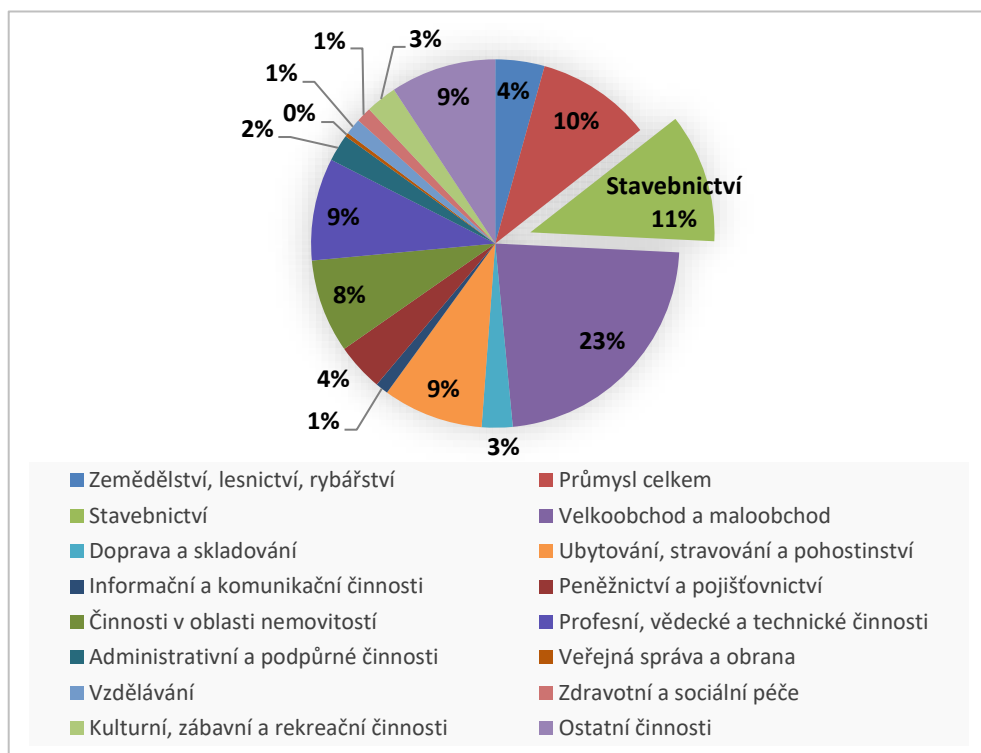
Karlovarský kraj je nejzápadnějším krajem České republiky a vznikl rozdělením Západočeského kraje na Plzeňský a Karlovarský. Sousedí s Ústeckým a Plzeňským krajem a na severu a západě uzavírá území republiky státní hranicí s Německem. Rozloha kraje je 3 310 km², kraj se tak řadí k nejmenším v republice. Kraj je tvořen 3 okresy a nachází se zde 7 obcí s rozšířenou působností. [46]

Obrázek 15 – Geografická mapa Karlovarského kraje

Zdroj: převzato z [46]

Kraj má velké zásoby minerálních a léčivých vod, díky tomu je kraj známý především svým lázeňstvím. Nachází se zde nejznámější lázně v republice Karlovy Vary, ale i Mariánské nebo Františkovy lázně a jiné. [46]

Obrázek 16 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE KVK

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Počet obyvatel v Karlovarském kraji se od roku 1998 pohybuje okolo 305 000 obyvatel, v roce 2008 došlo k nárůstu na 308 577 obyvatel, od tohoto roku má tento ukazatel klesající tendenci v roce 2013 počet obyvatel klesl pod 300 000. Průměrný hrubý domácí produkt v kraji rostl až do roku 2009, kdy začal klesat vlivem krize, nastartovat ekonomiku kraje se podařilo až v roce 2014 kdy HDP začalo opět narůstat. Průměrná hrubá mzda roste po celé hodnocené období, její růst se však v roce 2010 začal zpomalovat až roku 2014 kdy se růst hrubé mzdy začal zvyšovat. Kraj bojuje s vysokou nezaměstnaností, snížit se jí podařilo až v roce 2016, kdy se nezaměstnanost dostala zároveň na nejnižší hodnotu za celé hodnocené období. V roce 2002 došlo k prudkému nárůstu zaměstnaných osob, oproti předešlému roku o 28 %, od té doby počet klesal až do roku 2014 se počet zaměstnaných osob začal zvyšovat. Stejně jako v Plzeňském kraji došlo v letech 2002 a 2012 k poklesu produktivity práce.

Tabulka 16 – Národní hospodářství v Karlovarském kraji

KVK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	305	54 939	180	10 610		561 680		6,79%	97 812
1999	305	56 360	185	11 407	7,51%	600 712	6,95%	8,09%	93 822
2000	305	60 020	197	12 119	6,24%	653 642	8,81%	8,41%	91 824
2001	304	62 459	206	13 042	7,62%	693 958	6,17%	7,37%	90 004
2002	304	66 189	218	13 322	2,15%	573 149	-17,41%	7,49%	115 483
2003	304	68 681	226	13 998	5,07%	621 221	8,39%	6,39%	110 558
2004	304	71 685	236	14 912	6,53%	673 731	8,45%	9,41%	106 400
2005	305	74 413	244	15 493	3,90%	700 687	4,00%	10,91%	106 200
2006	305	76 783	252	16 391	5,80%	726 424	3,67%	10,17%	105 700
2007	306	83 441	273	17 448	6,45%	793 920	9,29%	8,24%	105 100
2008	309	84 435	274	18 621	6,72%	822 152	3,56%	7,60%	102 700
2009	308	84 716	275	19 450	4,45%	841 271	2,33%	10,91%	100 700
2010	308	83 013	270	19 700	1,29%	845 346	0,48%	10,82%	98 200
2011	304	83 105	274	20 095	2,01%	869 299	2,83%	8,54%	95 600
2012	302	82 405	272	20 567	2,35%	850 413	-2,17%	10,48%	96 900
2013	301	82 009	272	20 671	0,51%	895 295	5,28%	10,21%	91 600
2014	300	84 595	282	21 180	2,46%	932 690	4,18%	9,04%	90 700
2015	299	87 233	292	21 953	3,65%	951 287	1,99%	6,70%	91 700
2016	297	89 461	301	23 134	5,38%	957 827	0,69%	5,35%	93 400

Zdroj: vlastní zpracování dle [46]

Stavebnictví

V Plzeňském kraji je stavební výroba jednou z nejnižších v České republice. Nejvyšší stavební výroba byla zaznamenána v letech 2009 a 2010. V následujících letech stavební výroba klesala. Cena vydaných stavebních povolení v průběhu hodnoceného období narostla, nejvyšší ceny byly zaznamenány v letech 2008 a 2013. Počet zaměstnaných osob se k roku 2016 snížil skoro o polovinu. U průměrné mzdy lze vidět časté výkyvy z hlediska růstu a poklesu Průměrná hrubá mzda v kraji pozvolna narůstala, přesto patří k nejnižší v České republice. Hranici 20 000 Kč překročila v letech 2010, 2015 a 2016. V produktivitě práce jsou zaznamenány výrazné výkyvy.

Tabulka 17 – Stavebnictví v Karlovarském kraji

KVK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	6 054	68	4 330	4 325	14	11 456		434	
1999	5 752	66	4 834	5 950	13	11 894	3,82%	437	0,76%
2000	4 886	61	4 366	7 170	13	12 399	4,25%	389	-10,96%
2001	5 184	57	3 992	5 962	11	13 104	5,69%	464	19,24%
2002	6 138	60	3 701	5 300	15	12 487	-4,71%	404	-12,85%

KVK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2003	7 419	59	3 851	6 325	16	13 383	7,18%	462	14,21%
2004	8 580	60	4 192	8 181	16	15 091	12,76%	544	17,68%
2005	9 834	57	4 174	6 272	13	14 950	-0,93%	769	41,41%
2006	8 538	21	3 834	7 152	15	15 308	2,39%	568	-26,09%
2007	9 678	19	3 225	7 427	14	16 882	10,28%	707	24,48%
2008	9 662	16	3 200	10 585	16	16 540	-2,02%	610	-13,70%
2009	11 596	17	3 156	8 342	14	19 248	16,37%	823	34,94%
2010	11 131	18	2 987	7 522	13	20 517	6,59%	879	6,80%
2011	7 413	15	3 041	6 802	12	19 505	-4,93%	608	-30,86%
2012	5 656	14	2 821	6 504	11	19 460	-0,23%	516	-15,21%
2013	5 023	12	2 698	10 120	11	18 936	-2,69%	462	-10,37%
2014	6 958	11	2 498	6 914	12	19 744	4,27%	604	30,71%
2015	6 782	9	2 243	6 171	10	20 988	6,30%	654	8,34%
2016	4 636	8	2 375	7 494	9	21 134	0,70%	515	-21,30%

Zdroj: vlastní zpracování dle [46]

5.6 Ústecký kraj

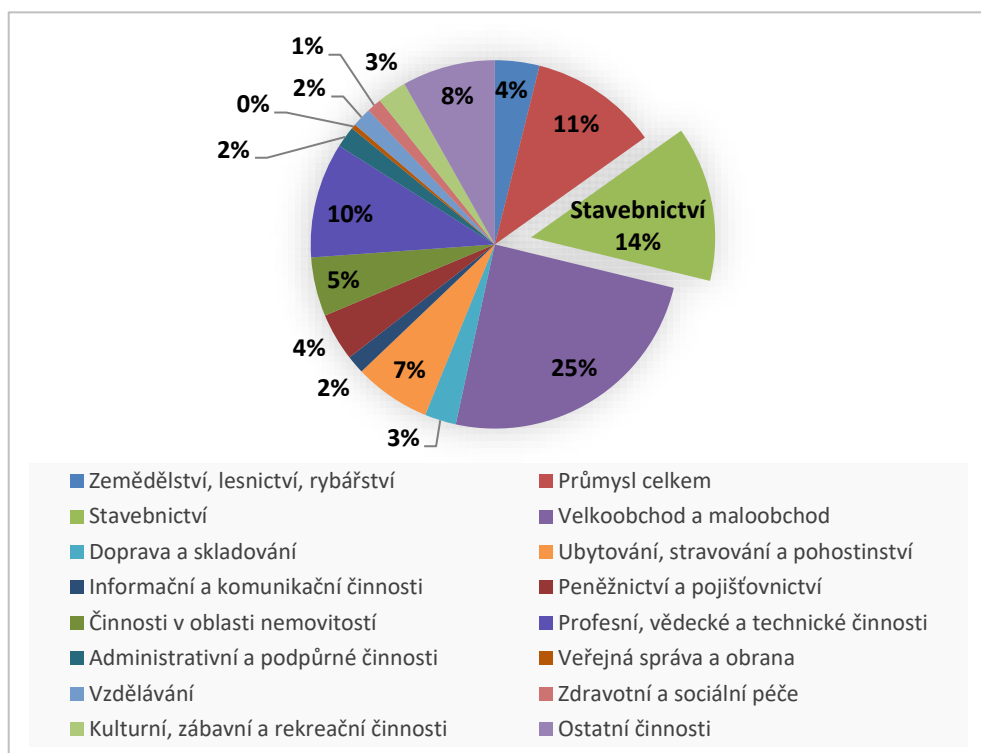
Ústecký kraj se rozkládá na severozápadě České republiky. Kraj má společnou státní hranici s Německem a sousedí s Libereckým, Karlovarským, Plzeňským a Středočeským krajem. Rozloha kraje je 5 339 km², je rozdělen do 7 okresů a přenesenou působnost zde vykonává 16 obcí. [47]

Obrázek 17 – Geografická mapa Ústeckého kraje

Zdroj: převzato z [47]

Území kraje lze rozdělit na oblast s vysoce rozvinutou průmyslovou výrobou, jsou to převážně odvětví jako energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl. Tato oblast je soustředěna v Podkrušnohoří. Zemědělstvím, pěstováním ovoce a zeleniny se zabývají oblasti jako Litoměřicko, Lounsko, Polabí a Poohří. [47]

Obrázek 18 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE ULK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

V Ústeckém kraji dochází ke konci hodnoceného období k poklesu počtu obyvatel, a to od roku 2011. Hrubý domácí produkt od roku 1998 roste, k poklesu vlivem krize došlo v roce 2010 a k opětovnému růstu pak došlo až v roce 2014. V roce 2016 došlo k dalšímu mírnému poklesu. Průměrná hrubá mzda rostla v průběhu let průměrným tempem 4,44 % za rok. Na počátku hodnoceného období byl růst mezd rychlejší a od roku 2009 začalo tempo růstu klesat, k nárůstu došlo až ke konci hodnoceného období. Nezaměstnanost v kraji byla v letech 1998 až 2006 vysoká, následně se začala mírně klesat, ale stále se drží ve vysokých číslech. V roce 2016 bylo zaznamenáno zatím nejnižší procento nezaměstnanosti. Počet zaměstnaných osob má povětšinu času klesající tendenci, několikrát za hodnocené období došlo k nárůstu, a to v letech 2002, 2007, 2015 a 2016.

Tabulka 18 – Národní hospodářství v Ústeckém kraji

ULK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	827	151 385	183	11 238		593 204		11,69%	255 199
1999	827	154 800	187	12 066	7,37%	635 431	7,12%	15,37%	243 614
2000	827	158 115	191	12 646	4,81%	676 871	6,52%	15,97%	233 597
2001	820	166 681	203	13 553	7,17%	726 637	7,35%	13,32%	229 387
2002	819	175 255	214	14 030	3,52%	616 433	-15,17%	12,75%	284 305
2003	820	187 698	229	14 895	6,17%	666 324	8,09%	13,00%	281 692
2004	821	201 866	246	15 804	6,10%	724 573	8,74%	14,45%	278 600
2005	823	214 447	261	16 577	4,89%	777 545	7,31%	14,53%	275 800
2006	823	228 990	278	17 489	5,50%	830 878	6,86%	13,71%	275 600
2007	826	244 636	296	18 703	6,94%	872 765	5,04%	9,95%	280 300
2008	834	256 192	307	19 957	6,70%	939 465	7,64%	7,95%	272 700
2009	836	257 032	307	20 850	4,47%	959 791	2,16%	10,07%	267 800
2010	836	250 196	299	21 166	1,52%	964 890	0,53%	11,16%	259 300
2011	829	250 484	302	21 327	0,76%	976 927	1,25%	9,88%	256 400
2012	827	250 778	303	21 863	2,51%	1 005 525	2,93%	10,75%	249 400
2013	826	249 748	302	22 074	0,97%	1 031 590	2,59%	9,41%	242 100
2014	825	255 572	310	22 642	2,57%	1 054 775	2,25%	8,51%	242 300
2015	823	274 948	334	23 462	3,62%	1 114 052	5,62%	7,57%	246 800
2016	822	274 254	334	24 482	4,35%	1 091 341	-2,04%	5,14%	251 300

Zdroj: vlastní zpracování dle [47]

Stavebnictví

Stavební výroba v Ústeckém kraji měla průběžně rostla až do roku 2009, v dalším období začal stavební výroba klesat a v letech 2015 a 2016 se drží na přibližně stejných hodnotách. Počet stavebních povolení postupně klesal. V první polovině hodnoceného období se pohyboval okolo 7 500 kusů, ve druhé polovině pak klesl v průměru na 5 500 kusů. V ceně stavebních povolení dochází v určitých letech k výrazným výkyvům, a to například v roce 2006 a 2007 nebo v letech 2012 a 2013. Počet zaměstnanců má klesající charakter. Průměrná hrubá mzda má až na pár výjimek převážně rostoucí tendenci. Produktivita práce s pravidelnými poklesy postupně roste. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán v roce 2010 a nejvyšší nárůst v roce 2001.

Tabulka 19 – Stavebnictví v Ústeckém kraji

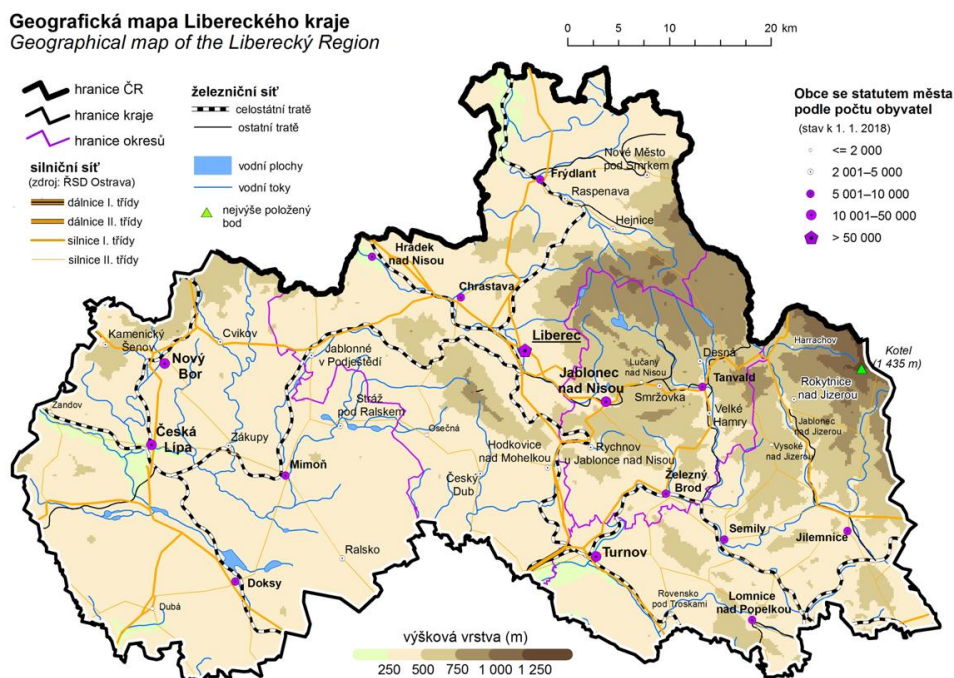
ULK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	13 841	229	8 017	14 764	41	11 672		335	
1999	13 658	225	7 501	15 138	38	11 921	2,13%	358	6,79%
2000	13 326	207	7 756	17 405	38	12 275	2,97%	346	-3,28%
2001	16 399	201	7 210	19 821	38	13 143	7,07%	435	25,52%

ULK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2002	18 670	203	7 470	15 868	37	12 726	-3,17%	501	15,27%
2003	18 102	213	7 795	13 572	38	13 768	8,19%	479	-4,44%
2004	18 570	217	8 170	14 420	33	14 912	8,31%	559	16,84%
2005	21 341	216	7 831	19 837	36	15 240	2,20%	593	5,99%
2006	22 296	79	7 354	40 450	32	16 090	5,58%	694	17,01%
2007	25 997	73	6 624	17 180	34	17 710	10,07%	763	9,95%
2008	23 198	65	6 761	24 087	37	19 348	9,25%	632	-17,16%
2009	26 129	60	7 389	29 261	36	21 806	12,70%	717	13,51%
2010	22 887	53	6 627	28 763	43	21 497	-1,42%	535	-25,42%
2011	22 527	52	6 309	33 252	41	21 403	-0,44%	549	2,67%
2012	15 845	51	6 261	43 203	37	22 064	3,09%	426	-22,37%
2013	16 780	47	4 892	14 260	34	20 319	-7,91%	490	15,01%
2014	14 466	42	4 581	12 105	31	20 815	2,44%	459	-6,30%
2015	15 635	37	4 451	10 782	32	22 062	5,99%	492	7,08%
2016	15 354	40	5 024	27 037	32	22 591	2,40%	482	-2,11%

Zdroj: vlastní zpracování dle [47]

5.7 Liberecký kraj

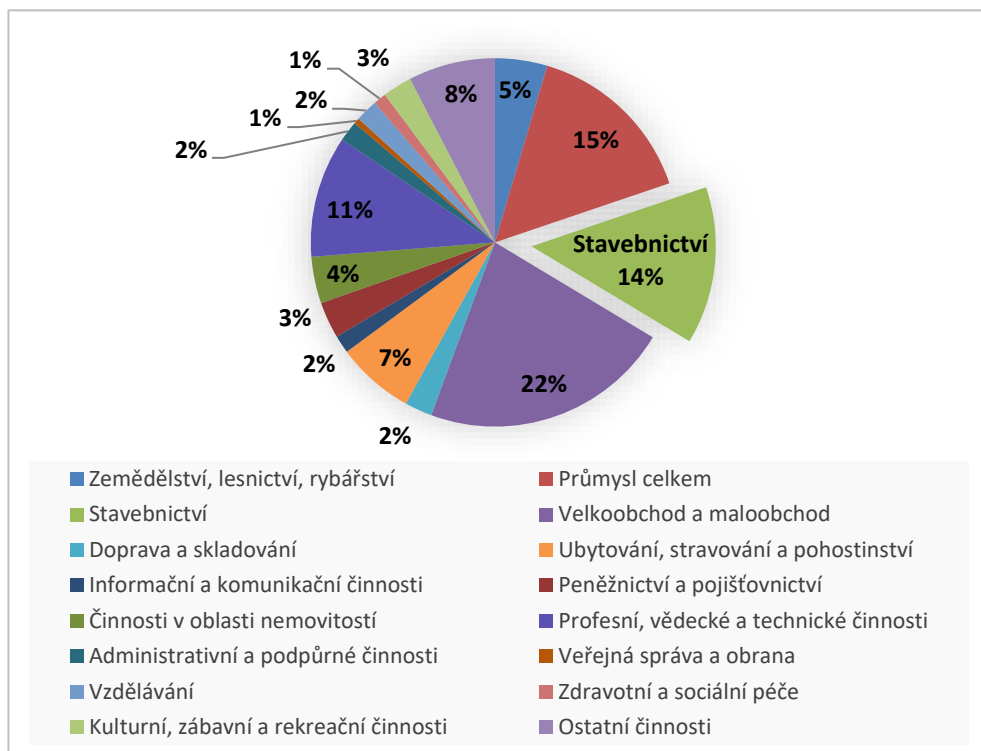
Liberecký kraj se rozkládá na severu České republiky. Svým severním okrajem tvoří státní hranici s Německem a Polskem. Na území republiky sousedí s Královéhradeckým, Středočeským a Ústeckým krajem. Svou rozlohou 3 163 km² je po Praze druhým nejmenším krajem. Kraj je tvořen 4 okresy a 10 obcemi s rozšířenou působností. [48]

Obrázek 19 – Geografická mapa Libereckého kraje

Zdroj: převzato z [48]

Liberecký kraj má převážně průmyslový charakter, který je zaměřen na výrobu automobilů a na výrobu pryžových a plastových výrobků. Textilní průmysl ztratil své dominantní postavení a oslabení se týká také průmyslu skla a bižuterie. Důležitou součástí ekonomiky Libereckého kraje tvoří cestovní ruch. [48]

Obrázek 20 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE LBK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Počet obyvatel v Libereckém kraji plynule roste a od roku 1998 do roku 2016 narostl o 2,58 %. HDP v kraji roste plynule až na výkyvy v letech 2003 a 2009. Rok 2009 je ovlivněn ekonomickou krizí. Hrubá průměrná mzda rostla nejrychleji v první polovině hodnoceného období. Od roku 1998 narostla tato mzda o 132 %. Míra nezaměstnanosti v kraji je vyšší a převážnou část hodnoceného období se pohybuje nad celostátním průměrem. Počet zaměstnaných osob v kraji postupem času klesá, nejvyšší nárůst osob byl zaznamenán v roce 2002. V posledním roce hodnoceného období došlo k mírnému nárůstu těchto osob. Produktivita práce v kraji roste, pokles tohoto ukazatele se projevil jen v letech 2002 a 2003.

Tabulka 20 – Národní hospodářství v Libereckém kraji

LBK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	429	79 612	186	10 687		600 465		6,88%	132 584
1999	429	84 463	197	11 613	8,66%	658 258	9,62%	8,16%	128 313
2000	429	90 355	211	12 435	7,08%	705 281	7,14%	6,17%	128 112
2001	428	96 697	226	13 463	8,27%	742 071	5,22%	6,21%	130 307
2002	427	99 346	232	13 632	1,26%	613 186	-17,37%	4,70%	162 016
2003	427	95 943	225	14 481	6,23%	604 594	-1,40%	6,11%	158 690
2004	427	102 614	240	15 253	5,33%	649 456	7,42%	6,41%	158 000
2005	428	114 121	266	16 182	6,09%	720 916	11,00%	6,48%	158 300
2006	430	120 805	281	17 118	5,78%	766 043	6,26%	7,68%	157 700
2007	432	125 424	290	18 398	7,48%	796 849	4,02%	6,05%	157 400
2008	436	127 912	294	19 807	7,66%	817 852	2,64%	4,65%	156 400
2009	438	123 421	282	20 426	3,13%	858 282	4,94%	7,83%	143 800
2010	439	126 493	288	20 739	1,53%	880 870	2,63%	6,97%	143 600
2011	438	129 025	294	21 581	4,06%	918 981	4,33%	7,25%	140 400
2012	439	131 580	300	22 153	2,65%	922 721	0,41%	9,35%	142 600
2013	438	132 469	302	22 424	1,22%	934 196	1,24%	8,28%	141 800
2014	439	139 430	318	23 201	3,47%	982 593	5,18%	6,51%	141 900
2015	439	148 017	337	23 844	2,77%	1 023 631	4,18%	5,49%	144 600
2016	440	155 081	352	24 844	4,19%	1 049 973	2,57%	4,41%	147 700

Zdroj: vlastní zpracování dle [48]

Stavebnictví

Stavební výroba v Libereckém kraji od roku 1998 rostla až do roku 2008. V následujícím roce začala klesat a k obratu došlo až v roce 2015 ve kterém došlo k jednorázovému nárustu. Počet vydaných stavebních povolení v kraji v průběhu hodnoceného období klesal, mírný růst by zaznamenán až od roku 2015. Jejich cena po roce 1998 výrazně klesla, podstatnější nárůst s výjimkou mírných výkyvů, nastal v letech 2006 až 2012. Počet zaměstnanců ve stavebnictví v průběhu hodnoceného období klesl o 38 %. Průměrná hrubá mzda v kraji měla rostoucí tendenci až na poklesy v letech 2002, 2012 a 2016. Produktivita práce i přes časté poklesy v průběhu let rostla.

Tabulka 21 – Stavebnictví v Libereckém kraji

LBK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	5 503	91	5 145	10 799	21	11 840		267	
1999	5 710	74	5 168	6 550	19	12 438	5,05%	297	11,06%
2000	6 385	65	5 107	6 401	23	13 110	5,40%	282	-4,86%
2001	6 891	67	4 726	6 279	21	14 342	9,40%	331	17,35%
2002	6 474	74	5 099	7 682	18	13 009	-9,29%	367	10,74%

LBK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2003	7 856	76	5 679	6 439	18	13 827	6,29%	437	19,22%
2004	8 147	82	6 233	7 473	21	14 777	6,87%	392	-10,37%
2005	8 476	77	5 513	7 432	21	15 469	4,68%	394	0,65%
2006	8 379	25	5 014	10 998	17	16 575	7,15%	504	27,85%
2007	8 289	20	3 896	9 876	16	18 170	9,62%	503	-0,32%
2008	9 873	22	4 286	8 707	19	19 238	5,88%	520	3,45%
2009	8 973	22	4 171	10 204	21	19 324	0,45%	429	-17,51%
2010	8 607	17	4 202	12 506	22	19 820	2,57%	388	-9,46%
2011	8 231	19	4 130	15 421	18	20 651	4,19%	468	20,44%
2012	7 579	21	3 785	10 572	17	20 284	-1,78%	446	-4,58%
2013	6 706	17	3 467	7 785	16	20 430	0,72%	415	-6,95%
2014	6 230	16	3 089	6 830	15	21 872	7,06%	415	0,06%
2015	9 149	16	3 109	7 701	14	22 858	4,51%	667	60,64%
2016	7 943	13	3 184	8 496	13	22 464	-1,72%	627	-6,01%

Zdroj: vlastní zpracování dle [48]

5.8 Královehradecký kraj

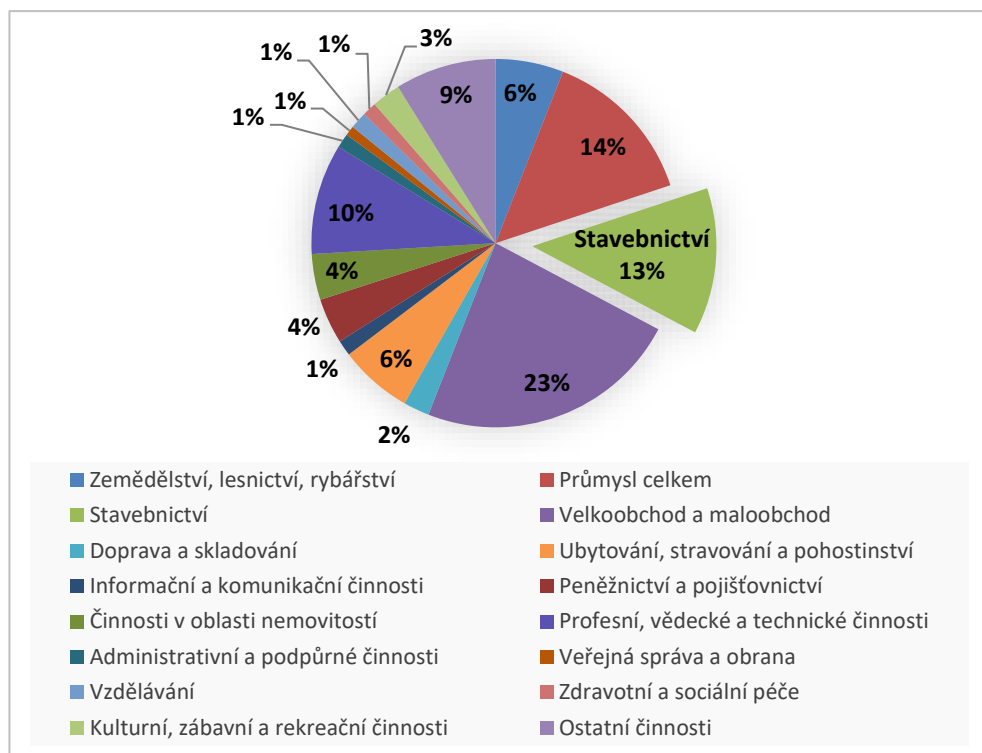
Královehradecký kraj se rozprostírá v severovýchodní části Čech. Sousedí s Libereckým, Pardubickým, Středočeským krajem a nejdelší hranicí kraje je státní hranice s Polskem. Rozloha kraje je 4 759 km² a jeho území se dělí na pět okresů s patnácti obcemi s rozšířenou působností. [49]

Obrázek 21 – Geografická mapa Královehradeckého kraje

Zdroj: převzato z [49]

Kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s rozvinutým cestovním ruchem. Nejvyšší koncentrací cestovního ruchu jsou Krkonoše. V zemědělství převažuje pěstování obilovin a významným je i pěstování ovoce a zeleniny. V průmyslu převládá zpracovatelský průmysl, a to výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení a textilní výroba. [49]

Obrázek 22 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE HKK

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Počet obyvatel v Královéhradeckém kraji od roku 1998 klesal, k přírůstku obyvatelstva došlo v období od roku 2005 do roku 2009 poté začalo obyvatel zase ubývat. Hrubý domácí produkt rostl spolu se státní ekonomikou, jediným výkyvem v jeho růstu byla ekonomická krize, která se na HDP projevila v roce 2009. Hrubá průměrná mzda má převážně rostoucí tendenci, k jedinému snížení mezd došlo v roce 2013. Míra nezaměstnanosti se v první polovině hodnoceného období pohybovala pod celostátním průběhem, v druhé polovině se situace obrátila a míra nezaměstnanosti byla vyšší. U počtu zaměstnaných osob se střídají období růstu a poklesu, poslední roky hodnoceného období se nachází v oblasti růstu. Růst produktivity práce je narušen jen roky 2002 a 2013, kdy dochází k poklesu.

Tabulka 22 – Národní hospodářství v Královéhradeckém kraji

HKK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza-městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	553	106 024	192	10 619		579 021		5,02%	183 109
1999	552	110 436	200	11 537	8,64%	633 990	9,49%	7,02%	174 192
2000	551	118 460	215	12 312	6,72%	690 540	8,92%	6,11%	171 547
2001	551	125 865	229	13 183	7,07%	731 812	5,98%	6,10%	171 991
2002	549	128 079	233	13 615	3,28%	581 802	-20,50%	4,17%	220 142
2003	548	132 116	241	14 519	6,64%	610 190	4,88%	5,85%	216 516
2004	547	143 889	263	15 478	6,61%	674 902	10,61%	6,59%	213 200
2005	548	150 598	275	16 217	4,77%	717 475	6,31%	4,77%	209 900
2006	549	158 007	288	17 179	5,93%	761 113	6,08%	5,39%	207 600
2007	551	173 972	316	18 280	6,41%	828 833	8,90%	4,16%	209 900
2008	554	180 916	327	19 929	9,02%	884 242	6,69%	3,95%	204 600
2009	555	179 669	324	20 527	3,00%	906 046	2,47%	7,70%	198 300
2010	554	181 920	328	20 779	1,23%	928 637	2,49%	6,86%	195 900
2011	554	183 508	331	21 167	1,87%	943 486	1,60%	7,12%	194 500
2012	553	184 483	333	21 968	3,78%	987 596	4,68%	7,10%	186 800
2013	552	185 110	335	21 830	-0,63%	987 253	-0,03%	8,19%	187 500
2014	552	198 157	359	22 520	3,16%	1 043 481	5,70%	6,17%	189 900
2015	551	208 399	378	23 305	3,49%	1 063 260	1,90%	5,61%	196 000
2016	551	221 053	401	24 378	4,60%	1 098 673	3,33%	4,06%	201 200

Zdroj: vlastní zpracování dle [49]

Stavebnictví

Stavební výroba v Královéhradeckém kraji v průběhu času rostla a klesala. Také na tento kraj měla vliv ekonomické krize a v roce 2010 došlo k dalšímu poklesu stavební výroby. V roce 2016 byl zaznamenán pokles skoro o 20 % oproti předešlému roku. Počet stavebních povolení oproti jejich ceně klesal, stejně jako počet zaměstnanců ve stavebnictví. Průměrná hrubá mzda většinu času rostla až na pár výkyvů v letech 2002, 2010, 2012 a 2013. U produktivity práce jsou zaznamenány velké výkyvy v nárůstu, a to v roce 200 až o 94,83 %.

Tabulka 23 – Stavebnictví v Královéhradeckém kraji

HKK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	8 692	136	9 604	8 803	25	11 940		350	
1999	7 740	121	8 961	9 741	24	12 126	1,56%	329	-5,88%
2000	12 285	115	9 707	14 783	19	13 050	7,62%	641	94,83%
2001	12 005	117	7 833	12 607	22	14 089	7,96%	547	-14,75%
2002	10 631	116	7 263	10 317	21	13 809	-1,99%	498	-8,94%
2003	10 864	121	8 020	10 441	24	14 824	7,35%	458	-8,01%

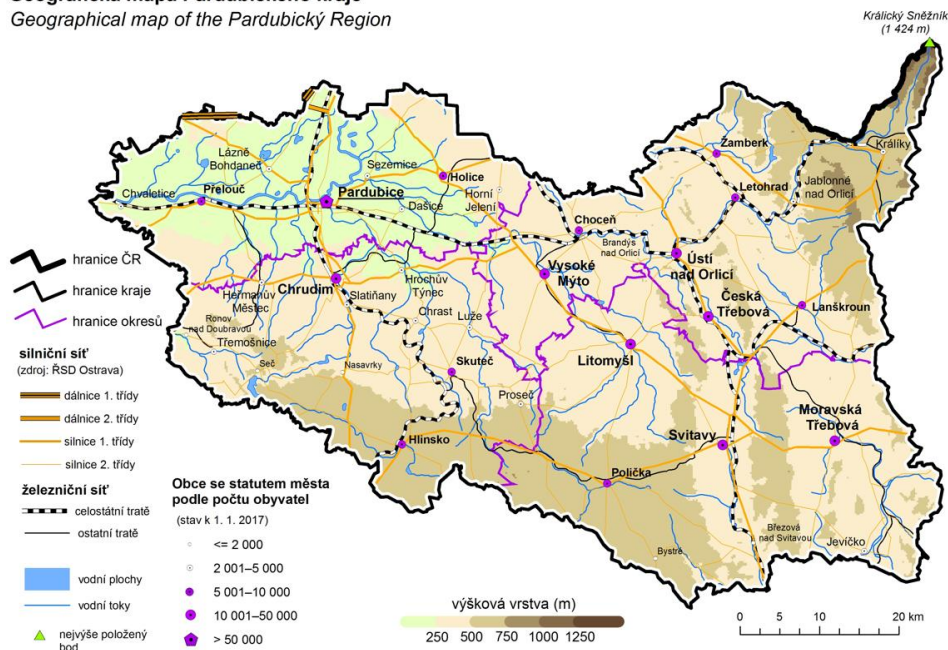
HKK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2004	12 906	125	8 540	13 315	23	15 915	7,36%	554	20,85%
2005	10 782	128	7 454	12 544	26	16 005	0,57%	417	-24,57%
2006	13 378	39	6 491	13 544	21	16 759	4,71%	634	51,85%
2007	13 220	42	5 612	14 950	18	18 261	8,96%	715	12,77%
2008	11 769	42	5 973	17 912	21	18 975	3,91%	548	-23,37%
2009	12 685	41	5 589	15 738	25	21 302	12,26%	498	-9,03%
2010	9 761	38	5 253	19 697	22	20 475	-3,88%	436	-12,50%
2011	8 379	30	5 136	13 479	22	20 719	1,19%	378	-13,40%
2012	10 294	26	4 847	13 250	19	20 399	-1,54%	555	47,01%
2013	7 704	19	3 880	8 984	17	20 016	-1,88%	452	-18,54%
2014	9 428	20	3 626	11 343	18	20 673	3,28%	515	13,78%
2015	12 330	18	3 439	9 326	19	21 760	5,26%	658	27,89%
2016	9 932	21	3 877	13 271	16	21 973	0,98%	632	-3,92%

Zdroj: vlastní zpracování dle [49]

5.9 Pardubický kraj

Převážná část Pardubického kraje leží ve východní části Čech, ale zahrnuje i severozápadní okraj území Moravy. Kraj má společnou státní hranici s Polskem a na území republiky sousedí s Královéhradeckým, Středočeským, Olomouckým, Jihomoravským krajem a krajem Vysočina. Svou rozlohou 4 519 km² patří k nejmenším krajům v republice a jeho území se dělí na 4 okresy. V kraji se nachází 15 obcí s rozšířenou působností. [50]

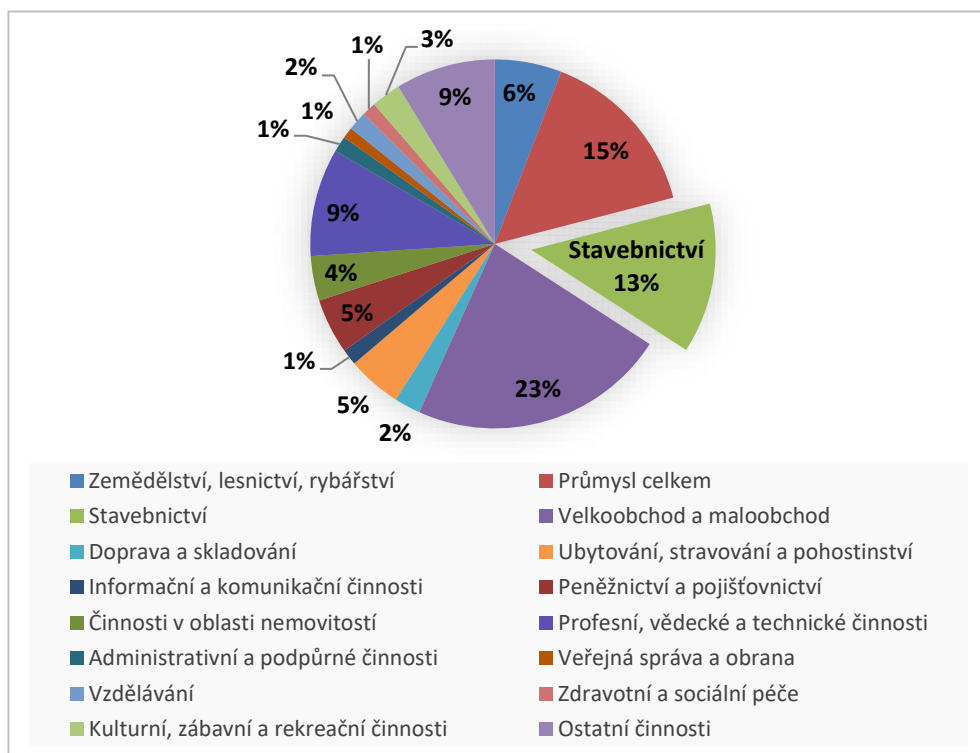
Geografická mapa Pardubického kraje
Geographical map of the Pardubický Region

Obrázek 23 – Geografická mapa Pardubického kraje

Zdroj: převzato z [50]

V oblasti Pardubicka a Chrudimska je rozšířené zemědělství, jelikož se zde nachází nejúrodnější půda v kraji. Průmyslová výroba v kraji je pestrá, k nejsilnějším patří strojírenský a chemický průmysl dalšími jsou průmysl kožedělný, oděvní a textilní. [50]

Obrázek 24 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE PAK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

V Pardubickém kraji se počet obyvatel v průběhu času zvyšuje a v roce 2016 zde žilo 516 553 obyvatel. Hrubý domácí produkt v kraji má většinu času rostoucí charakter k poklesu došlo v roce 2009 a 2012. Průměrná hrubá mzda roste v průběhu celého hodnoceného období, nejrychleji rostla v první polovině hodnoceného období. Míra nezaměstnanosti se převážnou dobu hodnoceného období pohybuje pod průměrem České republiky. Počet zaměstnaných osob vzrostl v roce 2002 o 25 %, v dalších letech se počet zaměstnaných pohyboval okolo 190 000 až do roku 2008, kdy došlo k poklesu, znovu stoupat tato míra začala v roce 2010. Produktivita práce v kraji většinu času stoupala, obrat nastal v letech 2002, 2012 a 2016.

Tabulka 24 – Národní hospodářství v Pardubickém kraji

PAK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	509	93 169	183	10 550		553 556		6,00%	168 310
1999	509	95 079	187	11 222	6,37%	597 868	8,01%	8,04%	159 030
2000	509	100 453	198	11 917	6,19%	656 513	9,81%	8,29%	153 010
2001	508	107 639	212	12 868	7,98%	701 505	6,85%	6,37%	153 440
2002	507	112 342	222	13 364	3,85%	581 986	-17,04%	7,16%	193 032
2003	506	118 133	233	14 282	6,87%	619 519	6,45%	7,60%	190 685
2004	505	126 255	250	15 219	6,56%	652 481	5,32%	6,99%	193 500
2005	506	131 710	261	15 849	4,14%	690 666	5,85%	5,64%	190 700
2006	507	144 670	285	16 938	6,87%	742 278	7,47%	5,46%	194 900
2007	509	159 085	313	18 191	7,40%	810 831	9,24%	4,44%	196 200
2008	514	162 278	316	19 388	6,58%	850 514	4,89%	3,62%	190 800
2009	516	156 890	304	19 887	2,57%	867 275	1,97%	6,43%	180 900
2010	517	159 941	309	20 009	0,61%	888 561	2,45%	7,25%	180 000
2011	516	165 724	321	20 740	3,65%	922 739	3,85%	5,57%	179 600
2012	516	158 240	306	21 377	3,07%	891 995	-3,33%	7,74%	177 400
2013	516	161 809	314	21 547	0,80%	921 989	3,36%	8,41%	175 500
2014	516	171 921	333	22 318	3,58%	970 209	5,23%	6,39%	177 200
2015	516	182 983	354	23 054	3,30%	1 009 840	4,08%	4,58%	181 200
2016	517	186 151	360	23 853	3,47%	1 001 889	-0,79%	3,68%	185 800

Zdroj: vlastní zpracování dle [50]

Stavebnictví

Stavební výroba v Pardubickém kraji má až do roku 2008 převážně rostoucí tendenci. Vlivem ekonomické krize dojde v roce 2010 k poklesu, nárůst je zaznamenán v roce 2014. V roce 2016 však došlo k opětovnému snížení výroby. Počet stavebních povolení stejně jako u ostatních krajů převážně klesá ale jejich cena roste. Počet zaměstnanců ve stavebnictví od roku 1998 kolísá mezi 18 až 26 tisíci osobami, převážnou většinu času se počet zaměstnanců pohybuje okolo 23 000. Průměrná hrubá mzda roste plynule až na dvě výjimky v letech 2010 a 2012, tento výkyv se dá připsat ekonomické krizi. Produktivita práce má převážně klesající charakter.

Tabulka 25 – Stavebnictví v Pardubickém kraji

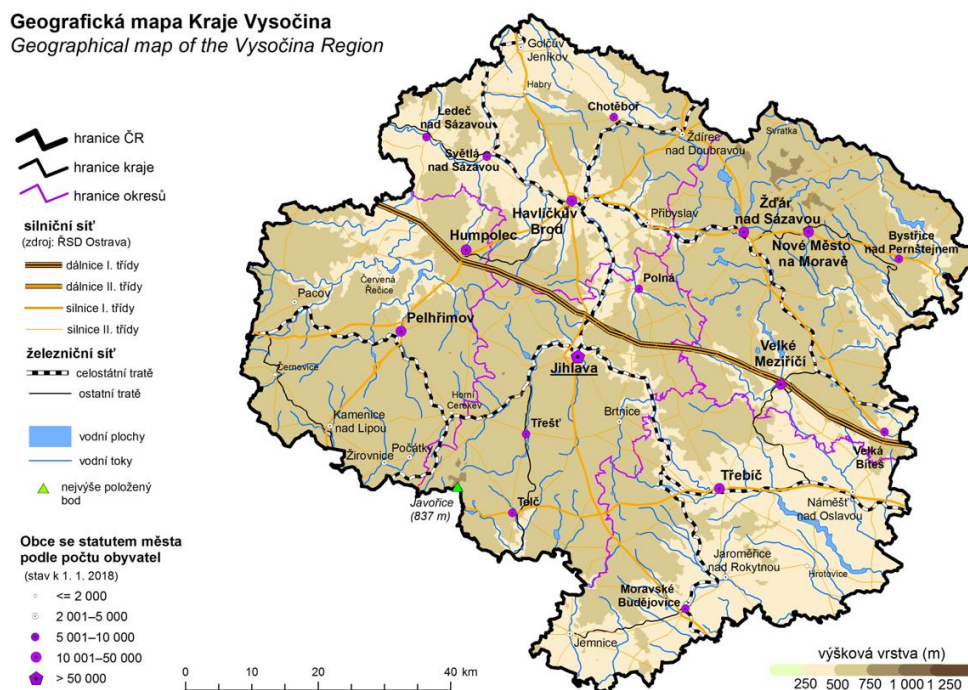
PAK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	8 476	143	8 204	6 663	20	11 334		434	
1999	6 278	137	7 228	9 365	21	11 467	1,17%	294	-32,22%
2000	7 467	124	7 241	8 209	18	12 209	6,47%	405	37,86%
2001	7 656	124	6 258	11 716	23	13 006	6,53%	330	-18,53%
2002	8 475	132	5 830	8 391	26	13 200	1,49%	328	-0,73%

PAK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2003	9 993	130	6 513	8 268	25	13 676	3,61%	395	20,68%
2004	11 105	134	6 419	12 387	23	14 198	3,82%	475	20,10%
2005	11 850	135	5 805	13 378	23	15 442	8,76%	517	8,81%
2006	11 945	54	5 578	11 382	24	16 742	8,42%	491	-5,04%
2007	9 619	55	5 266	14 050	23	17 854	6,64%	422	-13,94%
2008	13 231	53	5 790	13 972	23	19 631	9,95%	574	35,91%
2009	11 121	50	5 035	17 354	22	20 369	3,76%	500	-12,97%
2010	9 227	46	4 967	18 967	23	19 571	-3,92%	397	-20,54%
2011	8 384	39	5 568	12 035	21	20 339	3,92%	392	-1,14%
2012	8 214	37	5 103	9 504	22	20 229	-0,54%	375	-4,44%
2013	7 499	29	4 369	8 879	20	20 292	0,31%	380	1,43%
2014	10 807	29	4 068	10 131	22	21 010	3,54%	481	26,36%
2015	12 366	27	4 098	9 491	21	22 012	4,77%	589	22,59%
2016	11 168	25	4 472	13 417	18	22 772	3,45%	629	6,79%

Zdroj: vlastní zpracování dle [50]

5.10 Kraj Vysočina

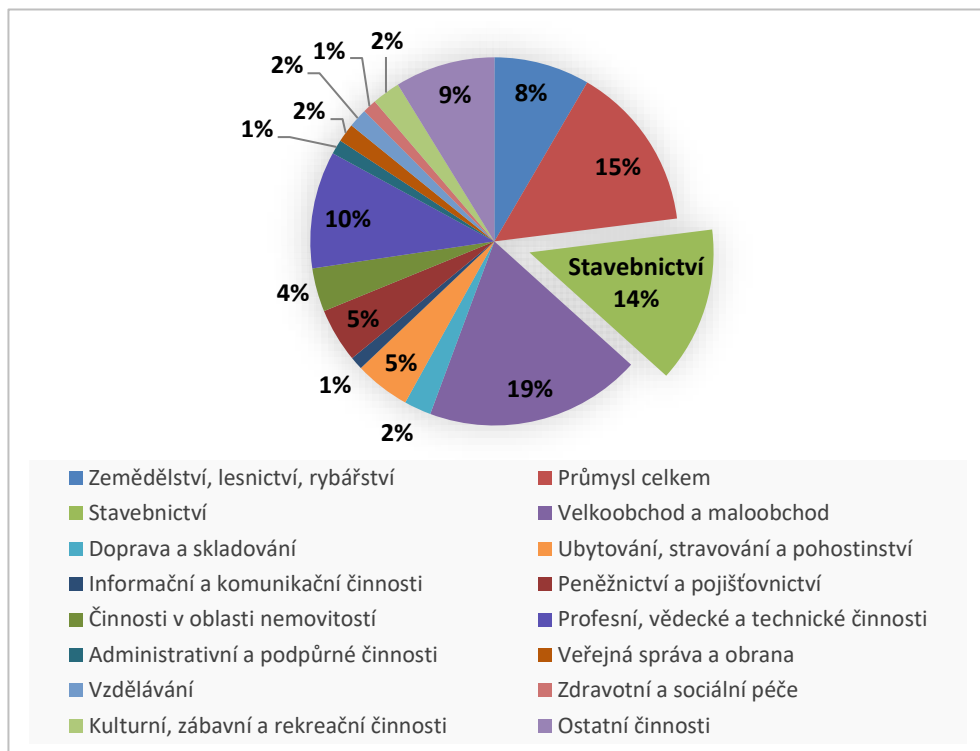
Kraj Vysočina se rozprostírá v centrální části České republiky. Sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským. Kraj se rozkládá na ploše 6 796 km². Administrativně se území kraje člení na 5 okresů a nachází se zde 15 obcí s rozšířenou působností. [51]

Obrázek 25 – Geografická mapa kraje Vysočina

Zdroj: převzato z [51]

Zemědělství má v kraji významné postavení, území Vysočiny je optimální pro pěstování brambor, olejnin nebo pastevní chov skotu. Z průmyslové má v kraji význam především odvětví strojírenské a kovodělné, dřevozpracující, potravinářské a energetika. [51]

Obrázek 26 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE VYS
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Počet obyvatel v kraji Vysočina v průběhu let klesá. Za hodnocené období byl úbytek obyvatelstva 2,55 %. Srůstem národní ekonomiky rostl i hrubý domácí produkt a k jeho jedinému poklesu došlo vlivem krize v roce 2010. Průměrná hrubá mzda rostla za celé hodnocené období v jeho první polovině však rychleji než v té druhé. V roce 2016 byl zaznamenán nárůst průměrné hrubé mzdy o 5,52 % oproti předešlému roku. Nezaměstnanost v kraji je většinu času mírně podprůměrná. Počet zaměstnaných osob v kraji klesá od roku 2003 kdy byl počet těchto osob v kraji nejvyšší za hodnocené období. Produktivita práce má převážně rostoucí charakter, v druhé polovině hodnoceného období se růst produktivity práce výrazněji zpomalil.

Tabulka 26 – Národní hospodářství v kraji Vysočina

VYS	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza-městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	522	86 687	166	10 214		520 539		5,85%	166 533
1999	522	91 820	176	10 900	6,72%	570 523	9,60%	8,68%	160 940
2000	521	98 661	189	11 721	7,53%	626 022	9,73%	6,76%	157 600
2001	519	110 096	212	12 848	9,62%	684 719	9,38%	6,08%	160 790
2002	518	113 820	220	13 349	3,90%	602 468	-12,01%	5,11%	188 923
2003	518	118 283	229	14 094	5,58%	621 332	3,13%	5,32%	190 370
2004	517	125 448	243	15 045	6,75%	687 010	10,57%	6,85%	182 600
2005	510	133 760	262	15 882	5,56%	725 380	5,59%	6,77%	184 400
2006	511	143 760	281	17 018	7,15%	775 405	6,90%	5,32%	185 400
2007	513	157 799	308	18 398	8,11%	844 748	8,94%	4,65%	186 800
2008	514	157 389	306	19 844	7,86%	864 300	2,31%	3,27%	182 100
2009	515	156 213	303	20 037	0,97%	922 155	6,69%	5,67%	169 400
2010	515	155 076	301	20 502	2,32%	898 991	-2,51%	6,92%	172 500
2011	512	162 057	317	21 186	3,34%	918 690	2,19%	6,44%	176 400
2012	512	165 755	324	21 627	2,08%	948 255	3,22%	6,36%	174 800
2013	511	167 216	328	21 756	0,60%	979 016	3,24%	6,73%	170 800
2014	510	174 056	341	22 631	4,02%	1 017 871	3,97%	5,57%	171 000
2015	510	181 460	356	23 368	3,26%	1 045 276	2,69%	4,73%	173 600
2016	509	190 141	373	24 657	5,52%	1 071 821	2,54%	3,17%	177 400

Zdroj: vlastní zpracování dle [51]

Stavebnictví

Stavební výroba v kraji Vysočina rostla až do roku 2008, po tomto roce došlo k poklesu stavební výroby a do roku 2016 už kolísala. Počet stavebních povolení má klesající tendenci, zato cena stavebních povolení roste. Počet zaměstnanců v hodnoceném období klesal a stoupal. V roce 2016 byl zaznamenán nárůst a počet se blíží výchozí hodnotě v roce 1998. Průměrná hrubá mzda od roku 1998 plynule rostla, pokles se projevil v letech 2002 a 2013. Největší nárůst produktivity práce o 56,91 % byl zaznamenán v roce 2006.

Tabulka 27 – Stavebnictví v kraji Vysočina

VYS	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	7 057	126	11 310	9 748	25	10 884		280	
1999	7 107	125	8 704	11 407	23	11 217	3,06%	311	11,18%
2000	7 375	117	10 930	10 403	22	12 124	8,09%	332	6,59%
2001	8 720	116	9 355	13 552	22	13 309	9,77%	389	17,35%
2002	8 560	114	8 577	11 790	22	13 098	-1,59%	392	0,71%
2003	8 656	109	7 987	12 143	22	13 787	5,26%	402	2,65%

VYS	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2004	8 355	115	8 196	11 725	24	14 382	4,32%	349	-13,24%
2005	9 141	120	6 966	11 596	25	15 064	4,74%	363	3,96%
2006	12 296	49	6 521	12 303	22	16 090	6,81%	570	56,91%
2007	12 738	46	6 189	14 627	24	17 960	11,62%	540	-5,18%
2008	12 673	42	7 221	15 142	23	19 561	8,91%	544	0,72%
2009	11 338	42	6 880	16 274	24	20 784	6,25%	477	-12,27%
2010	8 871	40	6 052	18 470	22	21 171	1,86%	406	-14,89%
2011	10 051	41	6 479	14 354	20	21 594	2,00%	508	25,11%
2012	9 827	39	5 781	12 547	20	22 306	3,30%	496	-2,47%
2013	8 866	38	5 022	10 816	19	21 554	-3,37%	459	-7,29%
2014	11 902	35	4 040	10 051	20	22 158	2,80%	582	26,74%
2015	12 124	35	4 122	11 335	20	23 398	5,60%	600	3,11%
2016	11 128	34	4 556	12 045	23	24 135	3,15%	494	-17,79%

Zdroj: vlastní zpracování dle [51]

5.11 Jihomoravský kraj

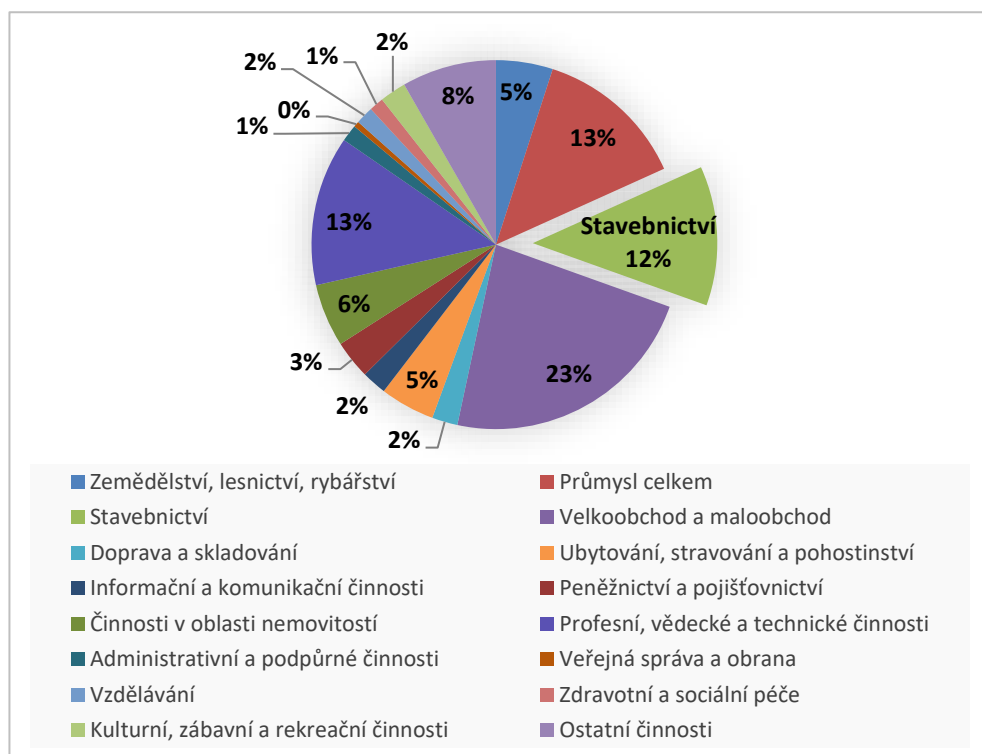
Jihomoravský kraj se rozkládá v jihovýchodní části České republiky. Jeho rozloha je 7 187,8 km². Jižní část kraje má společnou mezinárodní hranici s Rakouskem a Slovenskou republikou, v rámci republiky sousedí s krajem Jihočeským, Vysočinou, Pardubickým, Olomouckým a Zlínským. Kraj je členěn na 7 okresů a rozšířenou působnost zde vykonává 21 obcí. [52]

Obrázek 27 – Geografická mapa Jihomoravského kraje

Zdroj: převzato z [52]

Zemědělství v kraji je zaměřeno převážně na pěstování obilovin, řepky a kukuřici. K další zemědělské výrobě v kraji patří vinařství, ovocnářství a zelinářství. Nejpodstatnější roli v hospodářství má strojírenský průmysl a dlouhou tradicí má v kraji průmysl elektrotechnický. Ve střední části kraje je soustředěn chemický a farmaceutický průmysl, na jihu je to pak průmysl potravinářský. [52]

Obrázek 28 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE JHM

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Počet obyvatel v Jihomoravském kraji od roku 1999 klesal v roce 2005 se stav otočil a došlo k nárůstu. Hrubý domácí produkt v jednotlivých letech rostl, k jedinému výkyvu v došlo vlivem krize v roce 2009. Průměrná hrubá mzda narůstala v průběhu celého hodnoceného období. Tempo růstu průměrných mezd v průběhu období klesalo. Míra nezaměstnanosti je v kraji nadprůměrná v posledních letech ale dochází k jejímu snižování. Nejnižší míra nezaměstnanosti 3,86 % byla zaznamenána v roce 2016. Počet zaměstnaných osob má až na pár výkyvů stoupající charakter. V první polovině hodnoceného období rostla produktivita práce více než v polovině druhé. K poklesu růstu produktivity práce došlo v letech 2002 a 2016.

Tabulka 28 – Národní hospodářství v Jihomoravském kraji

JHM	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	1 138	219 250	193	10 959		608 161		5,10%	360 513
1999	1 138	225 100	198	11 803	7,70%	655 601	7,80%	8,05%	343 349
2000	1 137	237 898	209	12 534	6,19%	712 700	8,71%	8,28%	333 798
2001	1 127	257 185	228	13 619	8,66%	772 362	8,37%	8,55%	332 985
2002	1 123	267 551	238	14 052	3,18%	597 006	-22,70%	7,61%	448 155
2003	1 122	282 218	252	14 981	6,61%	636 258	6,57%	8,05%	443 559
2004	1 122	304 671	271	16 027	6,98%	689 145	8,31%	8,34%	442 100
2005	1 130	321 740	285	16 770	4,64%	725 620	5,29%	8,09%	443 400
2006	1 131	346 438	306	17 646	5,22%	739 147	1,86%	7,95%	468 700
2007	1 135	382 939	337	19 252	9,10%	825 477	11,68%	5,43%	463 900
2008	1 144	412 275	361	20 763	7,85%	855 520	3,64%	4,40%	481 900
2009	1 150	403 037	350	21 703	4,53%	907 741	6,10%	6,83%	444 000
2010	1 153	407 139	353	22 026	1,49%	923 427	1,73%	7,70%	440 900
2011	1 165	420 506	361	22 506	2,18%	946 020	2,45%	7,54%	444 500
2012	1 167	432 467	371	23 253	3,32%	972 492	2,80%	8,10%	444 700
2013	1 169	452 931	388	23 482	0,98%	1 014 630	4,33%	6,80%	446 400
2014	1 171	473 554	405	23 932	1,92%	1 059 879	4,46%	6,09%	446 800
2015	1 174	502 175	428	24 924	4,15%	1 102 712	4,04%	4,97%	455 400
2016	1 177	513 666	436	25 786	3,46%	1 095 237	-0,68%	3,86%	469 000

Zdroj: vlastní zpracování dle [52]

Stavebnictví

Ve stavební výrobě Jihomoravského kraje dochází k častým výkyvům. Největší stavební výroba byla zaznamenána v roce 2008 a poté začala klesat, dalším výraznějším výkyvem byl nárůst v roce 2015. Počet vydaných stavebních povolení klesl v roce 2016 o více než polovinu oproti roku 1998. Oproti tomu cena stavebních povolení v roce 2016 narostla, avšak nejvyšší cena stavebních povolení byla zaznamenána v roce 2008. Počet zaměstnanců ve stavebnictví za dobu hodnoceného období kolísal a pohyboval se mezi 45 a 60 tisíci. V roce 2016 došlo k nárůstu o 15,66 % oproti předchozímu roku. Průměrná hrubá mzda má v kraji rostoucí charakter k poklesu růstu došlo jen v letech 2002 a 2013. Produktivita kraje v roce 2016 klesla o 38,09 %.

Tabulka 29 – Stavebnictví v Jihomoravském kraji

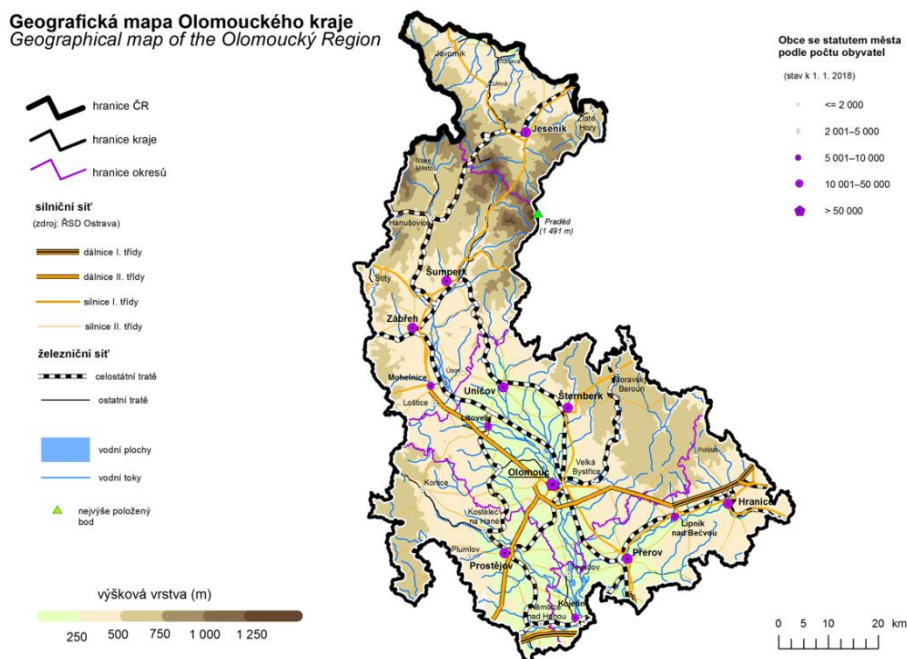
JHM	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	21 506	283	20 672	17 311	57	11 806		379	
1999	19 358	279	21 092	18 638	47	12 472	5,64%	414	9,19%
2000	18 207	277	22 002	19 688	52	12 915	3,55%	350	-15,56%
2001	18 807	276	17 383	21 294	49	13 916	7,75%	383	9,43%

JHM	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2002	21 359	279	16 612	23 103	47	13 882	-0,24%	455	18,93%
2003	24 817	275	18 314	26 506	52	14 816	6,73%	482	5,86%
2004	28 344	298	20 344	28 468	55	15 561	5,03%	514	6,74%
2005	27 728	310	19 735	33 586	54	16 332	4,95%	515	0,21%
2006	33 574	108	18 227	39 961	54	17 386	6,45%	620	20,32%
2007	31 229	114	15 028	35 971	58	19 071	9,69%	543	-12,42%
2008	37 207	101	15 256	41 804	57	20 995	10,09%	653	20,29%
2009	33 173	110	12 118	40 101	59	22 576	7,53%	567	-13,27%
2010	30 545	97	11 353	43 634	52	22 704	0,57%	588	3,78%
2011	25 774	79	11 723	34 029	47	23 348	2,84%	553	-6,02%
2012	26 775	79	10 461	35 335	46	23 446	0,42%	577	4,35%
2013	25 716	80	9 991	25 140	47	23 089	-1,52%	546	-5,24%
2014	27 776	80	9 698	25 941	45	23 247	0,68%	623	14,08%
2015	35 963	74	10 877	26 218	46	23 867	2,67%	776	24,51%
2016	25 753	71	9 719	31 200	54	24 605	3,09%	481	-38,09%

Zdroj: vlastní zpracování dle [52]

5.12 Olomoucký kraj

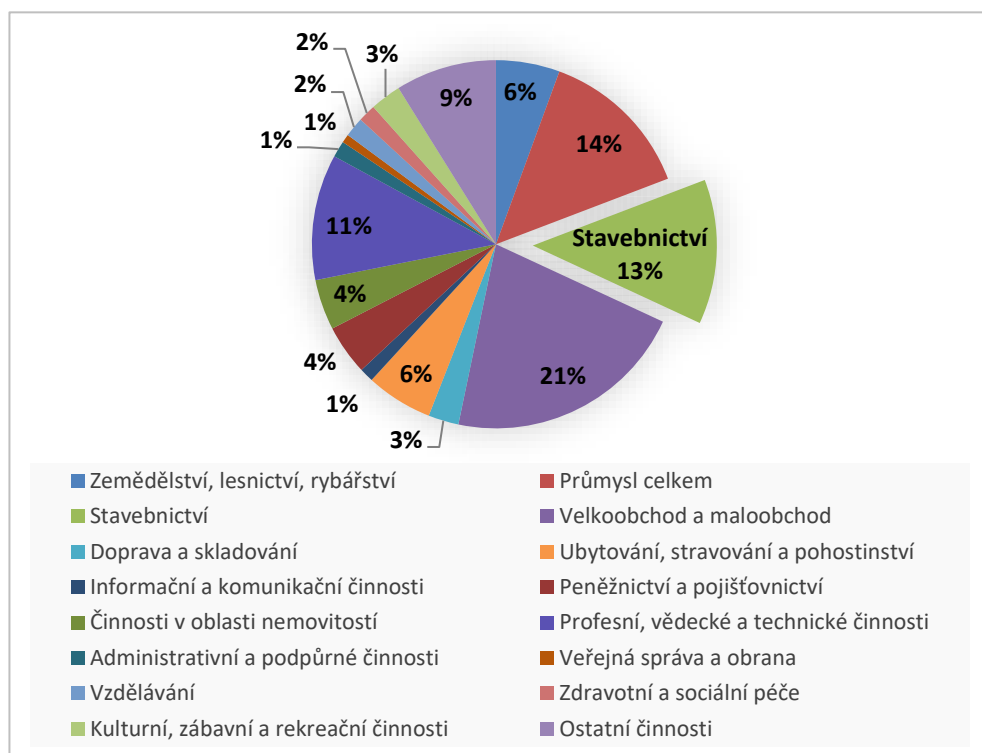
Olomoucký kraj leží ve střední a severní části Moravy. Svou rozlohou 5 267 km² se řadí k menším regionům. Na severu má 104 km dlouhou mezistátní hranici s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu s krajem Zlínským a Jihomoravským a na západě s krajem Pardubickým. Kraj je rozdělen na 5 okresů a nachází se zde 13 obcí s rozšířenou působností. [53]

Obrázek 29 – Geografická mapa Olomouckého kraje

Zdroj: převzato z [53]

Jižní a centrální část kraje patří k oblastem s nejúrodnější půdou, pěstuje se zde ječmen jarní, pšenice ozimá a technická cukrovka. V oblasti průmyslu je v kraji rozvinutá výroba strojů a zařízení, průmysl optiky a elektrických zařízení, výroba kovodělných a dopravních prostředků a zařízení. [53]

Obrázek 30 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE OLK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

V Olomouckém kraji došlo do roku 2010 k úbytku obyvatel. Hrubý domácí produkt a průměrná mzda v kraji v době hodnoceného období narůstá, v roce 2009 vlivem krize došlo ke snížení HDP od té doby však HDP opět rostlo. U průměrných mezd došlo v posledních letech k mírnému zrychlení růstu. Z dlouhodobého hlediska má kraj vysokou nezaměstnanost, v letech 2015 a 2016 došlo ke snížení. Počet zaměstnaných osob v kraji má většinu času hodnoceného období klesající charakter, od roku 2015 počet zaměstnaných osob roste. Produktivita práce má rostoucí tendenci, jediný pokles produktivity v hodnoceném období, a to o 18,38 % byl zaznamenán v roce 2002.

Tabulka 30 – Národní hospodářství v Olomouckém kraji

OLK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza-městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	643	106 050	165	10 410		539 785		7,22%	196 467
1999	642	110 903	173	11 187	7,47%	587 765	8,89%	10,60%	188 686
2000	642	117 839	184	11 892	6,30%	649 118	10,44%	12,78%	181 537
2001	639	125 246	196	12 800	7,64%	684 606	5,47%	10,41%	182 946
2002	637	129 390	203	13 313	4,01%	558 799	-18,38%	9,61%	231 550
2003	636	136 510	215	14 102	5,93%	603 615	8,02%	9,57%	226 154
2004	635	149 418	235	15 183	7,67%	664 671	10,11%	12,02%	224 800
2005	639	152 800	239	15 744	3,69%	677 305	1,90%	9,99%	225 600
2006	639	160 865	252	16 797	6,69%	720 076	6,31%	8,17%	223 400
2007	641	175 136	273	18 080	7,64%	767 467	6,58%	6,35%	228 200
2008	642	183 772	286	19 292	6,70%	824 829	7,47%	5,89%	222 800
2009	642	179 666	280	19 926	3,29%	846 284	2,60%	7,64%	212 300
2010	642	183 705	286	20 323	1,99%	854 045	0,92%	9,05%	215 100
2011	639	189 721	297	20 908	2,88%	885 719	3,71%	7,59%	214 200
2012	638	191 847	301	21 666	3,63%	895 226	1,07%	7,72%	214 300
2013	637	191 738	301	21 499	-0,77%	898 912	0,41%	9,20%	213 300
2014	636	202 678	319	22 216	3,34%	958 288	6,61%	7,69%	211 500
2015	635	212 588	335	22 940	3,26%	961 502	0,34%	5,92%	221 100
2016	634	219 892	347	23 959	4,44%	971 684	1,06%	3,70%	226 300

Zdroj: vlastní zpracování dle [53]

Stavebnictví

Stavební výroba v Olomouckém kraji má kolísavý charakter a v roce 2007 dosáhla nejvyšší hodnoty. Počet vydaných stavebních povolení v roce 2016 je třikrát nižší než v roce 1998. V roce 2008 byla cena stavebních povolení nejvyšší. V roce 2016 měla stoupající charakter. Na počátku hodnoceného období začal počet zaměstnanců ve stavebnictví klesat, ke stabilnějšímu nárůstu došlo v roce 2007, který však ovlivnila krize v roce 2010, navýšení se projevilo až v roce 2016. Průměrná hrubá mzda ve stavebnictví v průběhu let stoupala, povětšinou rychlejším tempem. V roce 2010 však díky krizi klesla mzda o 10,21 % ale hned v dalším roce začala mírným tempem zase růst. V produktivitě práce dochází v Olomouckém kraji k velkým výkyvům a většinu času dochází k poklesu.

Tabulka 31 – Stavebnictví v Olomouckém kraji

OLK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	11 831	133	13 003	12 165	34	11 359		351	
1999	9 909	124	12 759	12 672	32	12 054	6,12%	314	-10,45%
2000	12 676	123	11 970	11 055	29	12 677	5,17%	444	41,35%
2001	15 842	118	10 015	11 495	24	13 587	7,18%	652	46,77%

OLK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2002	13 856	115	8 788	10 060	25	13 121	-3,43%	549	-15,73%
2003	10 564	114	9 710	11 912	27	14 651	11,66%	393	-28,38%
2004	12 394	122	8 488	13 124	25	14 924	1,86%	503	27,79%
2005	13 520	133	8 492	14 853	28	15 288	2,44%	488	-2,96%
2006	16 078	32	8 003	13 652	27	16 759	9,62%	607	24,38%
2007	19 120	39	6 494	14 144	30	17 683	5,51%	643	5,98%
2008	15 564	32	5 722	19 204	30	22 037	24,62%	515	-19,92%
2009	13 557	32	5 533	18 411	33	22 496	2,08%	409	-20,58%
2010	12 784	28	5 259	16 761	29	20 200	-10,21%	446	9,08%
2011	10 743	25	5 208	15 320	25	20 353	0,76%	431	-3,47%
2012	12 760	25	4 664	11 092	25	20 424	0,35%	520	20,84%
2013	11 920	24	4 218	11 650	26	20 474	0,24%	451	-13,30%
2014	10 362	21	4 119	10 482	24	20 960	2,37%	438	-2,98%
2015	13 361	20	3 800	10 956	21	22 000	4,96%	629	43,61%
2016	11 545	18	3 879	13 842	23	22 755	3,43%	511	-18,71%

Zdroj: vlastní zpracování dle [53]

5.13 Zlínský kraj

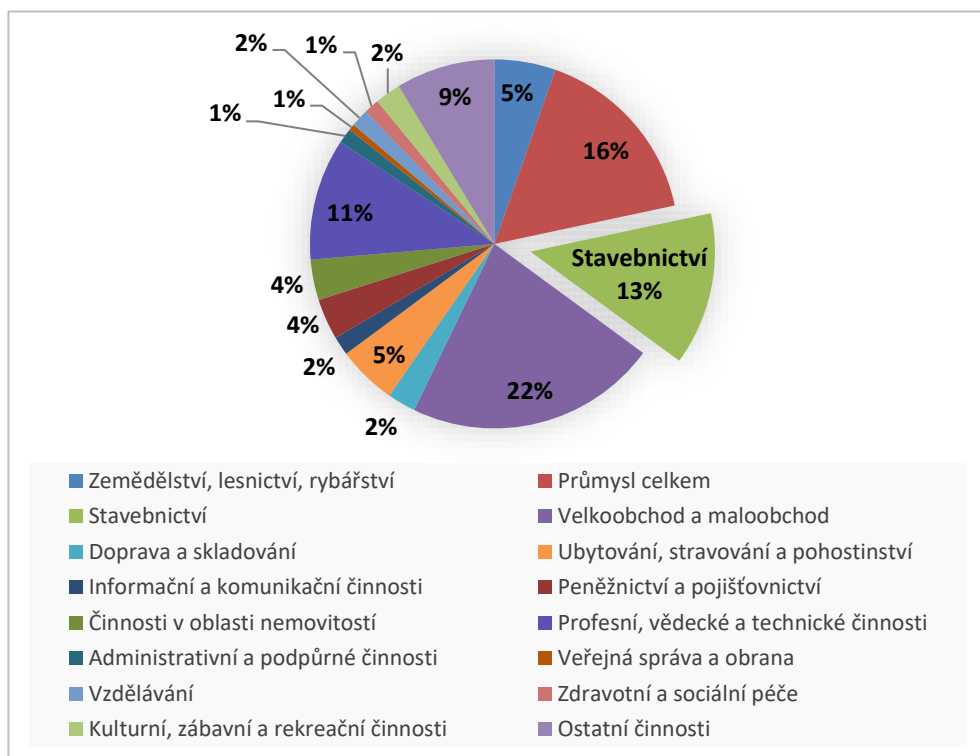
Zlínský kraj se nachází ve východní části střední Moravy. S rozlohou 3 963 km² je čtvrtým nejmenším krajem České republiky. Sousedí s krajem Moravskoslezským, krajem Olomouckým, krajem Jihomoravským a jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskou republikou. Tento kraj je tvořen 4 okresy a nachází se zde 13 obcí s rozšířenou působností. [54]

Obrázek 31 – Geografická mapa Zlínského kraje

Zdroj: převzato z [54]

Průmyslovým potenciálem Zlínského kraje jsou především podniky zpracovatelského průmyslu, jedná se především o podniky kovodělného a dřevozpracujícího průmyslu. Těchto podniků je celkem 15 % z počtu celkem registrovaných subjektů v kraji. [54]

Obrázek 32 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE ZLK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

Ve Zlínském kraji žilo v roce 2016 celkem 584 155 obyvatel, od roku 1998 došlo k jejich úbytku. V růstu regionálního HDP nebyly zaznamenány žádné výrazné poklesy. Společně s HDP narůstala i průměrná hrubá mzda, která v roce 2016 dosáhla částky 23 712 Kč. Produktivita práce od roku 1998 rostla, nejvýznamnější pokles 16,20 % byla zaznamenán v roce 2002. Nezaměstnanost v kraji byla poměrně vysoká, snižovat se začala až v letech 2015 a 2016. Počet zaměstnaných osob se po většinu hodnoceného období pohybuje nad 200 000 osob.

Tabulka 32 – Národní hospodářství ve Zlínském kraji

ZLK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza-městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	599	105 172	176	10 779		556 321		6,37%	189 049
1999	598	106 918	179	11 435	6,09%	601 247	8,08%	8,61%	177 827
2000	598	113 477	190	12 114	5,94%	654 299	8,82%	8,12%	173 433

ZLK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
2001	595	122 629	206	13 148	8,54%	702 363	7,35%	8,50%	174 595
2002	593	126 644	213	13 432	2,16%	588 593	-16,20%	7,91%	215 164
2003	592	132 162	223	14 133	5,22%	610 118	3,66%	7,53%	216 617
2004	591	138 979	235	15 076	6,67%	660 233	8,21%	7,42%	210 500
2005	590	150 636	255	15 792	4,75%	719 026	8,90%	9,44%	209 500
2006	590	164 657	279	16 800	6,38%	785 952	9,31%	7,05%	209 500
2007	590	177 724	301	17 995	7,11%	834 385	6,16%	5,53%	213 000
2008	591	191 527	324	19 219	6,80%	887 521	6,37%	3,83%	215 800
2009	591	187 284	317	19 478	1,35%	927 608	4,52%	7,28%	201 900
2010	590	185 334	314	19 937	2,36%	938 875	1,21%	8,50%	197 400
2011	590	191 345	325	20 777	4,21%	966 389	2,93%	7,64%	198 000
2012	588	190 952	325	21 338	2,70%	949 538	-1,74%	7,35%	201 100
2013	587	194 047	331	21 115	-1,05%	962 535	1,37%	6,80%	201 600
2014	586	214 013	365	21 973	4,06%	1 050 113	9,10%	6,09%	203 800
2015	585	219 181	375	22 627	2,98%	1 057 823	0,73%	4,71%	207 200
2016	584	228 601	391	23 712	4,80%	1 086 507	2,71%	4,05%	210 400

Zdroj: vlastní zpracování dle [54]

Stavebnictví

Stavební výroba od 1998 pozvolna narůstala do roku 2010, po tomto roce nastal výrazný pokles, zřejmě vlivem hospodářské krize. V kraji ubývá počtu stavebních povolení, jejich cena však postupně narůstá. Úbytek zaměstnanců není oproti ostatním ukazatelům tak výrazný. Průměrná mzda dosahovala v roce 2016 částky 22 665 Kč za měsíc a její růst se zpomaluje. Produktivita práce se od roku 2003 neklesla pod 350 000 Kč, nejvyšší nárůst o 40,79 % byl zaznamenán v roce 1999 a největší pokles v roce 2011.

Tabulka 33 – Stavebnictví ve Zlínském kraji

ZLK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	7 098	153	12 194	11 660	28	11 295		258	
1999	8 977	140	10 480	8 916	25	11 944	5,74%	363	40,79%
2000	9 186	142	8 563	10 939	26	12 560	5,16%	347	-4,45%
2001	8 003	136	6 555	8 621	28	13 609	8,35%	283	-18,32%
2002	8 356	136	6 410	10 195	25	13 189	-3,09%	341	20,30%
2003	9 455	135	6 595	9 644	27	14 445	9,52%	356	4,46%
2004	9 800	144	7 021	12 562	26	15 173	5,04%	373	4,66%
2005	10 238	163	6 737	12 241	27	15 481	2,03%	378	1,34%
2006	11 853	55	6 550	11 295	29	16 143	4,28%	402	6,56%
2007	11 904	57	6 217	13 290	29	17 273	7,00%	410	1,87%
2008	13 054	55	6 666	15 081	32	18 969	9,82%	407	-0,71%
2009	12 333	57	5 568	15 549	28	20 805	9,68%	438	7,72%
2010	12 210	50	5 061	18 140	25	19 909	-4,31%	487	11,22%

ZLK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2011	9 991	46	4 991	13 788	26	20 497	2,95%	389	-20,27%
2012	9 399	47	4 466	14 678	23	20 804	1,50%	409	5,34%
2013	9 285	43	4 022	9 900	26	21 100	1,42%	351	-14,19%
2014	9 832	43	3 751	9 814	25	21 304	0,97%	389	10,67%
2015	9 186	43	3 604	9 534	23	22 293	4,64%	394	1,30%
2016	8 770	41	4 091	11 621	21	22 665	1,67%	411	4,37%

Zdroj: vlastní zpracování dle [54]

5.14 Moravskoslezský kraj

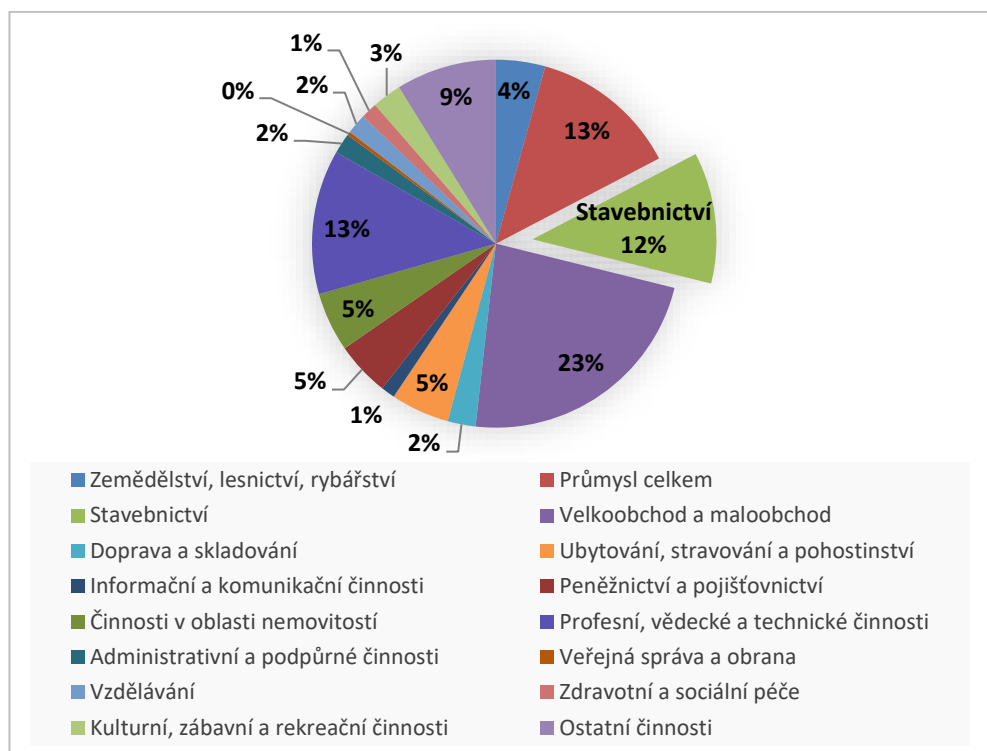
Moravskoslezský kraj se rozprostírá na východě České republiky a rozloha tohoto kraje je 5 427 km². Sousedí s krajem Zlínským a krajem Olomouckým, tvoří hranici se Slovenskou republikou a Polskem. Kraj je tvořen 6 okresy a nachází se zde 22 obcí s rozšířenou působností. [55]

Obrázek 33 – Geografická mapa Moravskoslezského kraje

Zdroj: převzato z [55]

Moravskoslezský kraj je celostátním centrem hutní výroby a zároveň je zde soustředěna i těžba téměř celé produkce černého uhlí ČR. Další odvětví, které se v kraji prosazují je výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, výroba dopravních prostředků, chemický a farmaceutický průmysl. [55]

Obrázek 34 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE MSK
Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Národní hospodářství

V roce 2016 měl Moravskoslezský kraj 1 211 437 obyvatel, od roku 1998 dochází k jejich plynulému úbytku. Po dobu hodnoceného období došlo bez výraznějších změn k nárůstu hrubého domácího produktu a průměrné hrubé mzdy, vlivem nárůstu státní ekonomiky. Nejpomaleji průměrná hrubá mzda rostla v roce 2013. Produktivita práce od roku 1998 vzrostla, k výraznějšímu poklesu 17,46 % došlo v roce 2002, další už ne tak významný pokles byl zaznamenán v letech 2009 a 2013. Velkým problémem v kraji je vysoká nezaměstnanost, která je v roce 2016 s hodnotou 6,91 % skoro o 3 % vyšší, než je státní průměr.

Tabulka 34 – Národní hospodářství v Moravskoslezském kraji

MSK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
1998	1 285	220 267	171	11 601		537 077		10,14%	410 122
1999	1 283	221 742	173	12 351	6,47%	580 907	8,16%	12,97%	381 717
2000	1 280	228 274	178	12 966	4,98%	627 364	8,00%	14,34%	363 862
2001	1 269	246 271	194	14 049	8,35%	678 440	8,14%	14,29%	362 996
2002	1 264	255 103	202	14 923	6,22%	559 962	-17,46%	13,32%	455 572
2003	1 261	265 833	211	15 177	1,70%	595 204	6,29%	14,75%	446 625

MSK	počet obyvatel	HDP	HDP na 1 obyvatele	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce	neza- městnanost	zaměstnanci
	tis. os.	mil. Kč	tis. Kč	Kč	%			%	os.
2004	1 259	304 341	242	16 159	6,47%	689 959	15,92%	14,55%	441 100
2005	1 252	335 016	268	17 009	5,26%	763 656	10,68%	13,89%	438 700
2006	1 250	350 847	281	17 919	5,35%	793 233	3,87%	11,98%	442 300
2007	1 249	383 752	307	19 263	7,50%	850 703	7,24%	8,49%	451 100
2008	1 250	403 644	323	20 730	7,62%	888 692	4,47%	7,39%	454 200
2009	1 249	379 817	304	21 136	1,96%	863 613	-2,82%	9,68%	439 800
2010	1 245	388 775	312	21 455	1,51%	900 568	4,28%	10,16%	431 700
2011	1 233	405 979	329	22 111	3,06%	938 246	4,18%	9,33%	432 700
2012	1 228	408 739	333	22 364	1,14%	939 198	0,10%	9,52%	435 200
2013	1 224	397 261	325	22 396	0,14%	927 746	-1,22%	9,89%	428 200
2014	1 220	419 985	344	22 997	2,68%	978 986	5,52%	8,64%	429 000
2015	1 215	439 933	362	23 712	3,11%	1 010 643	3,23%	8,14%	435 300
2016	1 211	466 702	385	24 558	3,57%	1 053 979	4,29%	6,91%	442 800

Zdroj: vlastní zpracování dle [55]

Stavebnictví

Stavební výroba v kraji rostla do roku 2008 v dalších letech výroba klesala s výjimkou roku 2015 kdy náhle vzrostla zhruba o 11 % v dalším roce pak prudce klesla o více než 20 %. V kraji došlo k úbytku vydaných stavebních povolení, a to o více než 50 % oproti roku 1998, jejich celková hodnota však vzrostla. Průměrná mzda postupně rostla s růstem statní ekonomiky, přesto je však podstatně nižší než průměrná hrubá mzda v České republice. Produktivita práce ve stavebnictví rostla od roku 1998 až do roku 2003 ve kterém nastal pokles od té doby produktivita práce narůstala a klesala v pravidelných intervalech. V roce 2016 měla produktivita klesající tendenci.

Tabulka 35 – Stavebnictví v Moravskoslezském kraji

MSK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
1998	16 998	273	19 842	21 612	50	11 431		338	
1999	16 672	261	18 218	19 800	49	12 023	5,18%	340	0,55%
2000	16 177	237	16 134	16 029	44	12 775	6,25%	368	8,37%
2001	21 137	230	13 070	19 564	41	13 924	8,99%	520	41,10%
2002	22 278	242	12 593	18 201	42	13 071	-6,13%	524	0,86%
2003	22 595	240	12 468	22 621	46	14 102	7,89%	486	-7,32%
2004	28 035	259	12 789	24 115	46	14 659	3,95%	615	26,62%
2005	26 193	269	11 733	23 762	49	15 551	6,08%	539	-12,36%
2006	27 049	87	11 730	28 348	45	16 306	4,85%	595	10,42%
2007	33 397	92	10 772	51 875	49	17 633	8,14%	679	14,09%
2008	36 844	81	11 765	38 488	53	19 086	8,24%	693	2,03%
2009	32 055	80	11 210	42 295	52	20 576	7,81%	620	-10,56%
2010	31 035	73	10 078	40 645	43	20 223	-1,72%	718	15,74%

MSK	stavební výroba	stavební podniky	stavební povolení		zaměstnanci	průměrná mzda	růst průměrných mezd	produktivita práce	růst produktivity práce
	mil. Kč	ks	ks	mil. Kč	tis. os.	Kč	%	tis. Kč	%
2011	30 787	70	10 994	31 080	40	20 785	2,78%	779	8,58%
2012	26 152	67	9 215	30 009	39	20 386	-1,92%	667	-14,38%
2013	23 232	64	7 927	26 668	41	19 932	-2,23%	561	-15,92%
2014	23 491	58	7 311	23 143	41	20 549	3,10%	579	3,28%
2015	26 251	52	7 485	21 448	41	20 793	1,19%	641	10,61%
2016	20 888	53	7 649	23 024	35	21 182	1,87%	594	-7,21%

Zdroj: vlastní zpracování dle [55]

5.15 Návrh strategie regionálního rozvoje stavebnictví

Klesající stavební výrobu lze ve strategiích rozvoje stavebnictví v jednotlivých krajích řešit například zaměřením kraje na získání investorů, kterým nebudou vadit činnosti s nízkou přidanou hodnotou nebo podporou revitalizace brownfields a investic na rozvojových plochách. Další prioritou ve strategii může být podpora venkovských regionů, a to doplněním chybějící infrastruktury, napojením obcí na kanalizaci a celkové zvyšování životní úrovně v těchto oblastech. Kraje, které jsou nejvíce postiženy klesající stavební výrobou od 1998 jsou Karlovarský, Olomoucký a Středočeský kraj.

V krajích s výrazným poklesem stavebních podniků by se strategie rozvoje stavebnictví měla zaměřit na zlepšování podmínek pro podnikání, a to například podporou podnikání formou zajištění zvýhodněných regionálních investičních a provozních úvěrů pro malé a střední podniky nebo lepší propagací nabídek podnikatelských ploch a objektů a následně jejich nabídku potenciálním investorům. Největší pokles stavebních podniků v průběhu hodnoceného období trápí Karlovarský, Liberecký a Olomoucký kraj.

Problém krajů s úbytkem zaměstnanců ve stavebnictví lze ve strategii rozvoje stavebnictví řešit motivací potenciálních zaměstnanců jako například podporou v oblasti školství, a to motivací mladých lidí pro studium učňovských oborů jako jsou zedník, pokrývač, tesař, pokrývač nebo instalatér. Zlepšení spolupráce stavebních firem a zaměstnavatelů se školami, lepší propojení vzdělávání s potřebami praxe. Další oblast strategie se zaměřuje, jak na nalákání nových zaměstnanců, tak udržení těch stávajících. Touto oblastí je dostupnost bydlení, tato priorita se může zabývat úpravou vhodných objektů na byty, výstavbou „startovacích“ bytů nebo přípravou nových stavebních parcel. Další prioritou může být navýšení hrubých průměrných mezd a udržování jejich přiměřeného růstu. Nejvýraznější pokles zaměstnanců od roku 1998 byl zaznamenán v Libereckém, Královéhradeckém a Karlovarském kraji.

Mnoho problémových oblastí ve stavebnictví spolu navzájem souvisí a zlepšením jedné oblasti zároveň vede i ke zlepšení oblasti druhé.

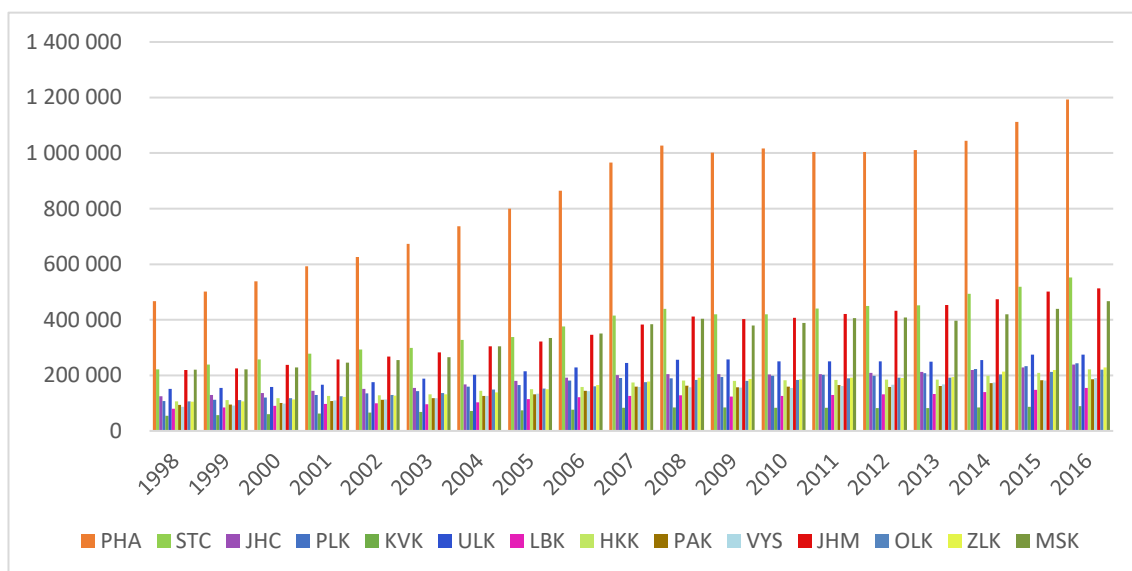
Financování těchto priorit ve strategii rozvoje stavebnictví je možné z různých zdrojů a jejich kombinací. Těmito zdroji mohou být dotace z EU, rozpočty krajů, programy regionálního rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj, rozpočty měst, obcí nebo mikroregionů a zdroje soukromého sektoru.

6 ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ

V závěrečné kapitole této práce budou porovnány kraje České republiky z hlediska vybraných ukazatelů národního hospodářství a stavebnictví. Následně budou vybrány kraje s největším potenciálem pro budoucí rozvoj tohoto odvětví.

6.1 Porovnání krajů dle vybraných ukazatelů od roku 1998 do roku 2016

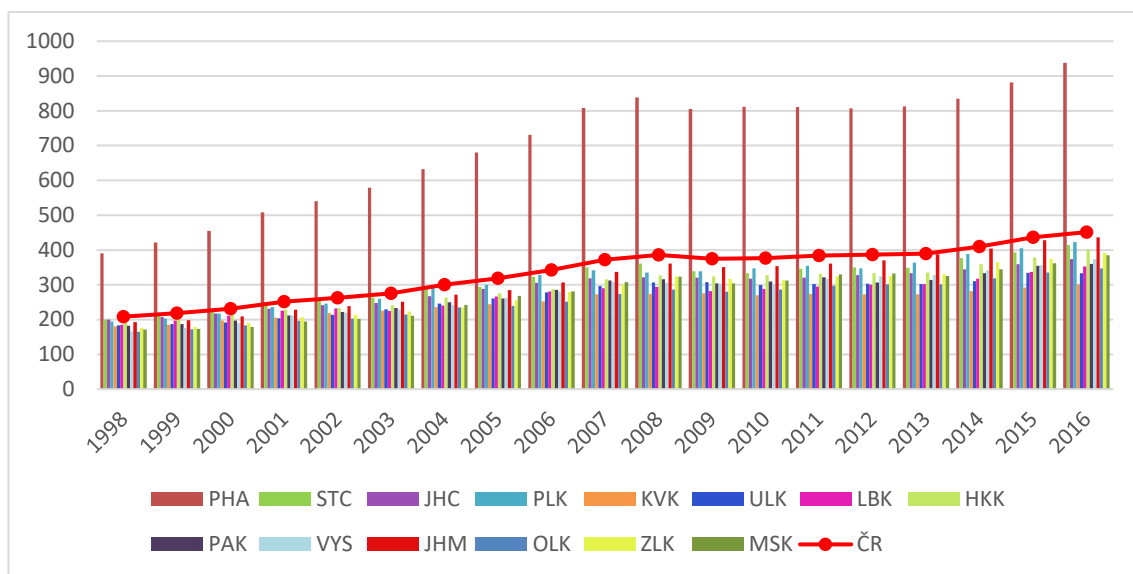
Z pohledu národního hospodářství byly kraje porovnány podle hrubého domácího produktu. Nejvyšším HDP dlouhodobě disponuje Praha. K dalším krajům s vysokým HDP patří Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský. Naopak dlouhodobě nejnižší HDP má kraj Karlovarský. V letech 2008 až 2010 se u většiny krajů projevila ekonomická krize a došlo k poklesu, i přesto je u všech krajů vidět převážně rostoucí vývoj.

Obrázek 35 – Vývoj HDP v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

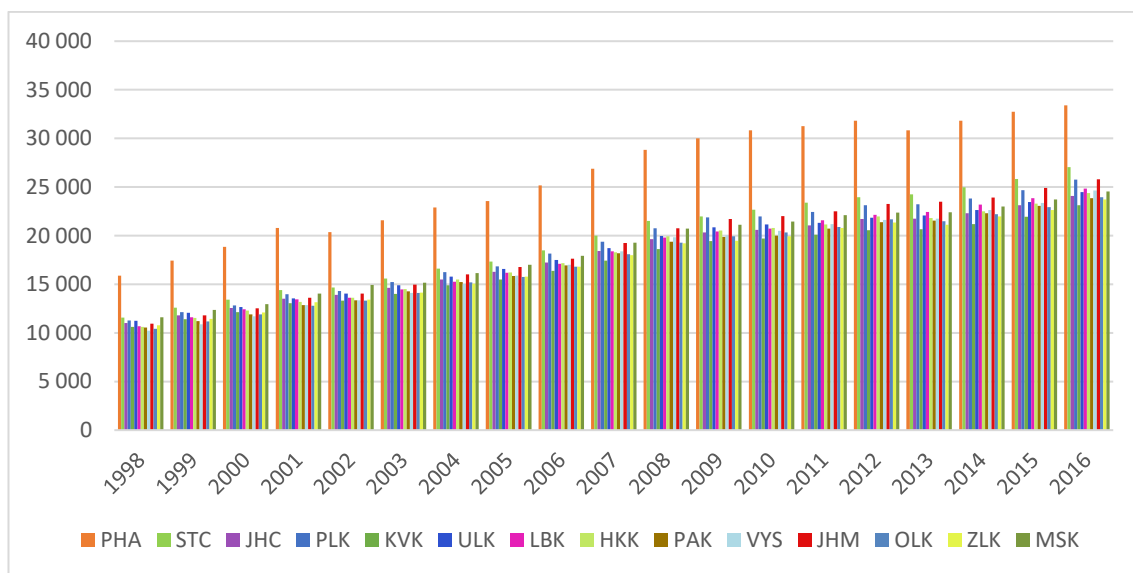
Kraje byly kromě HDP porovnány i podle HDP na obyvatele. Z níže uvedeného grafu lze vidět, že Praha jednoznačně převyšuje všechny ostatní kraje a její hodnoty jsou vysoko nad průměrným HDP na obyvatele České republiky. K dalším krajům s vysokým, ale už podprůměrným HDP jsou kraje Jihomoravský, Plzeňský, Středočeský a Královéhradecký. Oproti tomu krajem s nejnižším HDP na obyvatele je kraj Karlovarský. U všech krajů lze vidět v průběhu hodnoceného období nárůst.

Obrázek 36 – Vývoj HDP na obyvatele v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

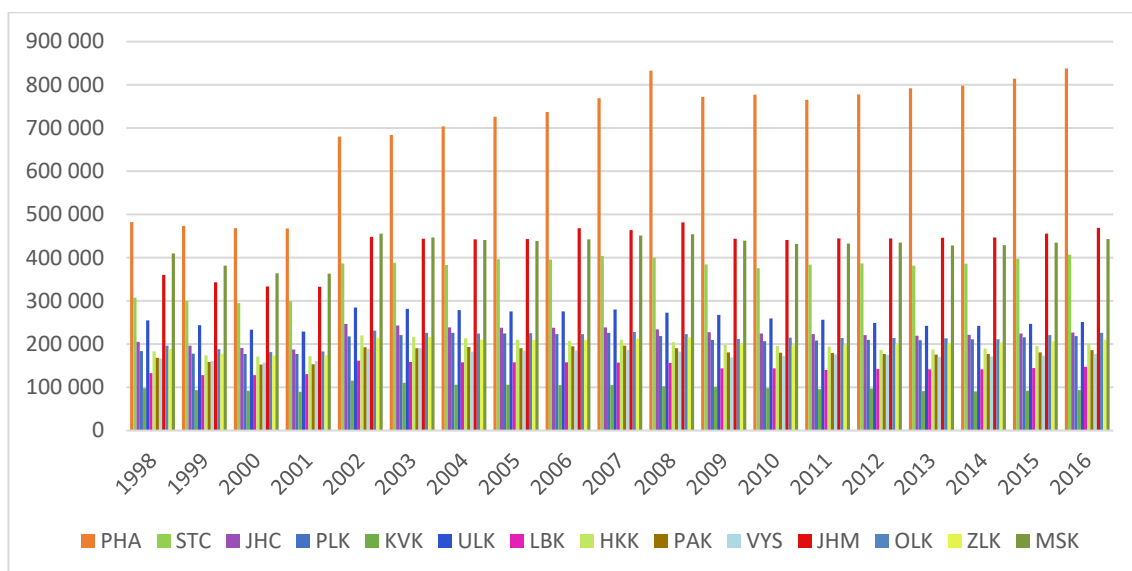
Dalším ukazatelem, který byl použit pro porovnání krajů je výše průměrné hrubé mzdy. Z grafu lze vidět že Praha je opět krajem vyčnívajícím nad všemi ostatními. Mezi další kraje s vyššími průměrnými mzdami patří Středočeský, Jihomoravský a Plzeňský. Dlouhodobě nejnižší průměrnou hrubou mzdou má Karlovarský kraj. Ukazatel se ve všech krajích v průběhu let zvyšoval, v některých více u jiných méně. V druhé polovině hodnoceného období se více projevují rozdíly mezi výší mezd v jednotlivých krajích.

Obrázek 37 – Vývoj průměrné hrubé mzdy v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

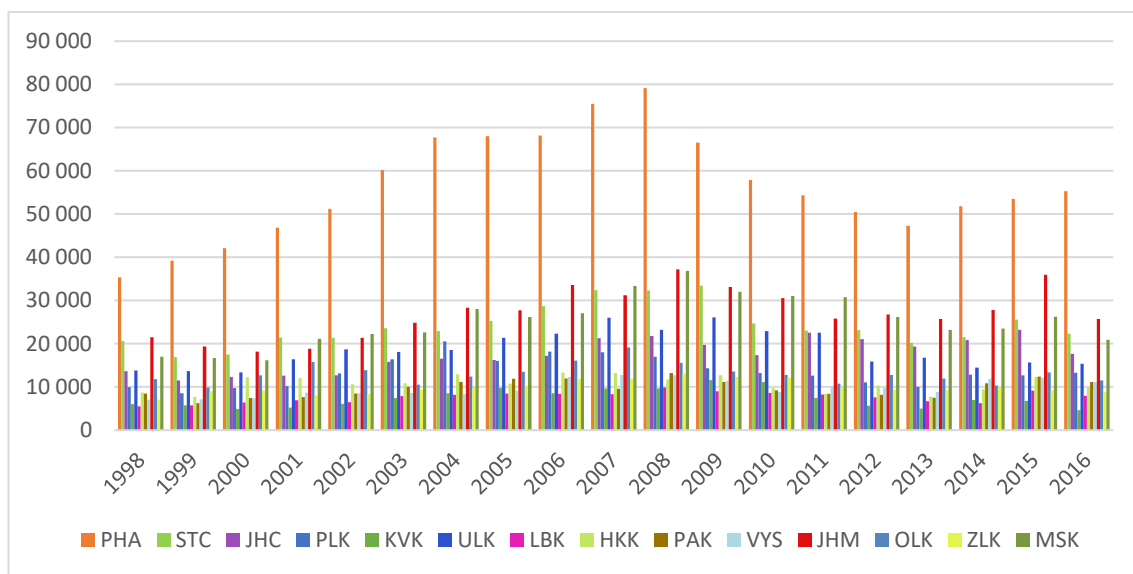
V následujícím grafu je porovnán počet zaměstnaných osob v jednotlivých krajích. Největší počet zaměstnanců se nachází v Praze. Vysoký počet zaměstnanců se dále nachází v Jihomoravském, Moravskoslezském a Středočeském kraji. Většina dalších krajů se pohybuje okolo 200 000 zaměstnanců. Nejnižší počet zaměstnanců se nachází v Karlovarském a poté v Libereckém kraji. Ve všech krajích došlo v roce 2002 k výraznějšímu nárůstu zaměstnanců. V průběhu let se umístění krajů mezi ostatními kraji z hlediska výše počtu zaměstnanců příliš nemění.

Obrázek 38 – Vývoj počtu zaměstnanců v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

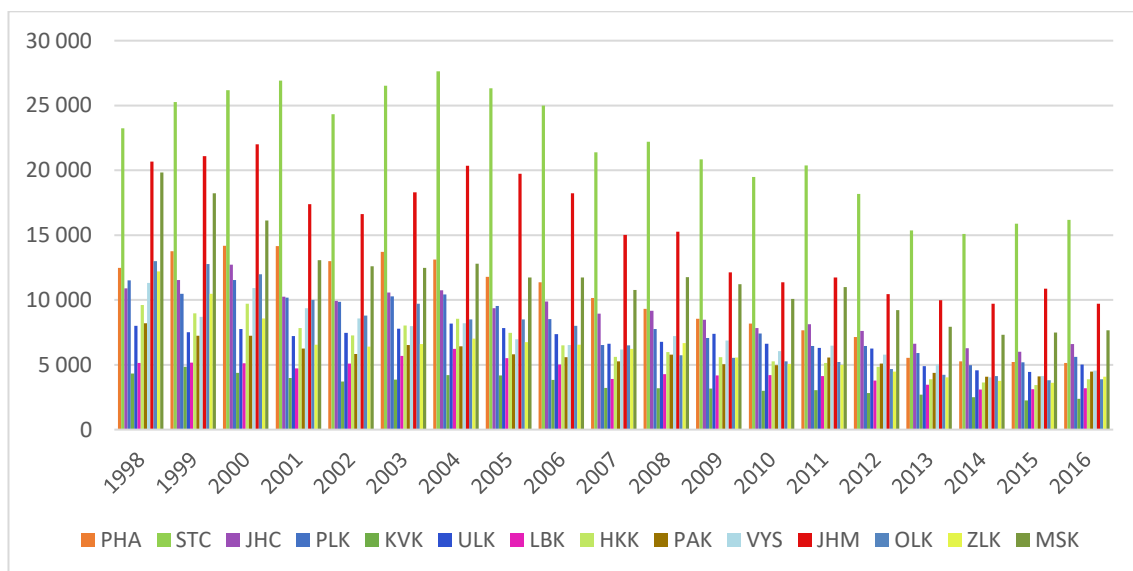
Z hlediska stavebnictví byla prvním hodnoceným ukazatelem stavební výroba. Z grafu lze vidět, že Praha je krajem s nejvyšší stavební výrobou, která nabyla svého maxima v roce 2008 a poté klesala až do roku 2013 kdy opět začala narůstat. Podobnou tendenci ve vývoji stavební výroby měli i ostatní kraje, u některých však byly skoky ve výrobě méně patrné než u ostatních. K dalším krajům s vysokou stavební výrobou patří kraje Jihomoravský, Středočeský a Moravskoslezský. Krajem s dlouhodobě nejnižší stavební výrobou je Karlovarský a Liberecký kraj.

Obrázek 39 – Vývoj stavební výroby v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Dalšími porovnávanými ukazateli jsou vývoj počtu a cen vydaných stavebních povolení. Počet vydaných stavebních povolení v krajích klesá. I přes zaznamenaný pokles je nejvyšší počet vydaných stavebních povolení dlouhodobě ve Středočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji. Od roku 1998 lze vidět snižující se rozdíl v počtu vydaných stavebních povolení mezi jednotlivými kraji.

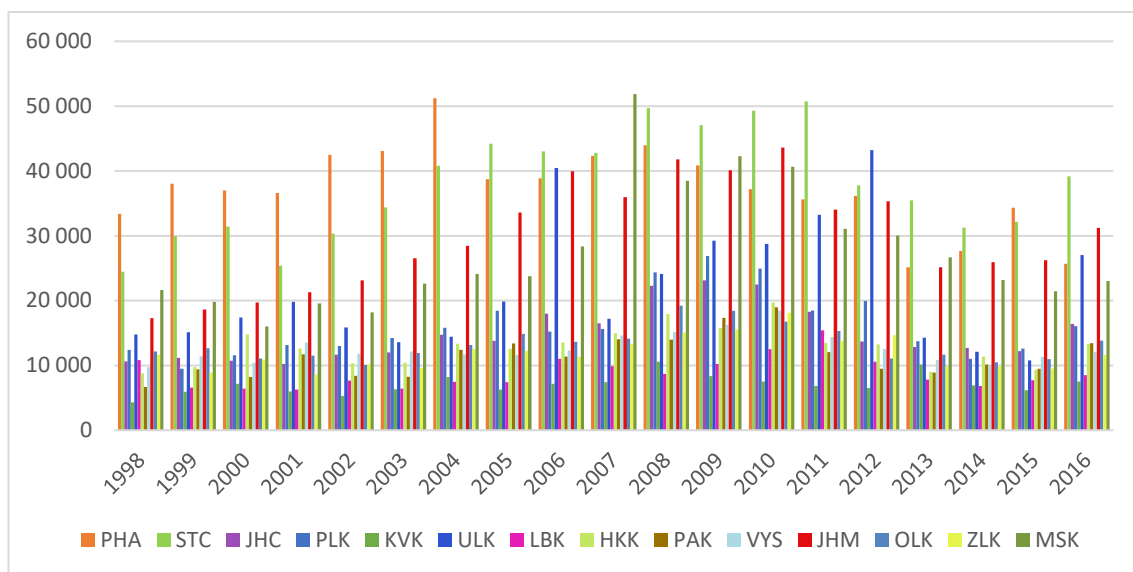

Obrázek 40 – Vývoj počtu stavebních povolení krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

U cen vydaných stavebních povolení lze vidět, že se největší částky týkají Prahy, Středočeského a Jihomoravského kraje. V letech 2006 a 2012 se výrazně zvýšila cena

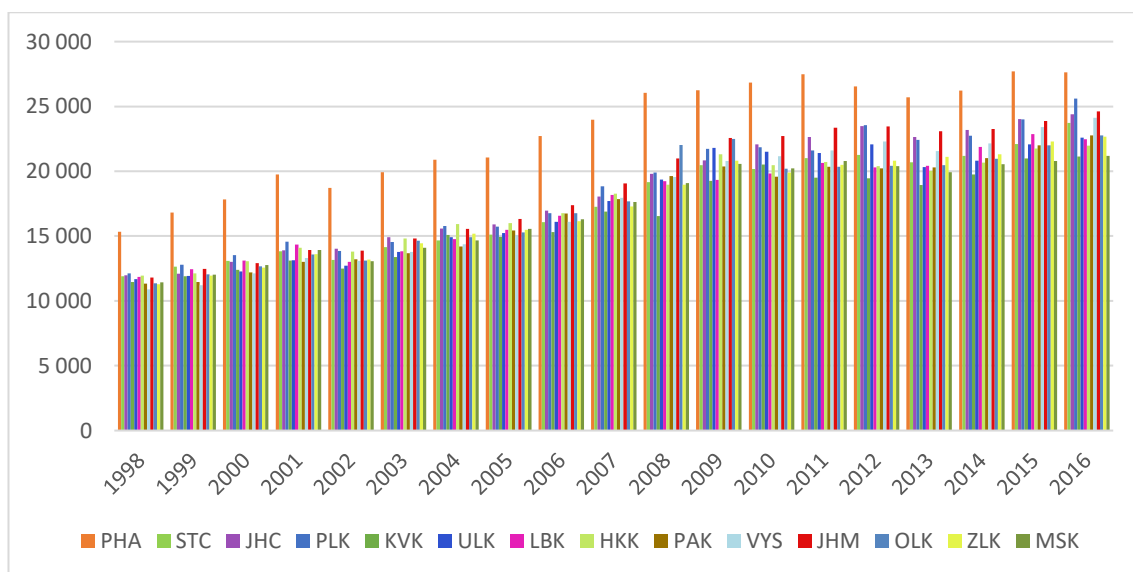
stavebních povolení u Ústeckého kraje a v roce 2007 u Moravskoslezského kraje. U ostatních krajů jde v průběhu hodnoceného období vidět podobnou strukturu vývoje.

Obrázek 41 – Vývoj ceny stavebních povolení v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

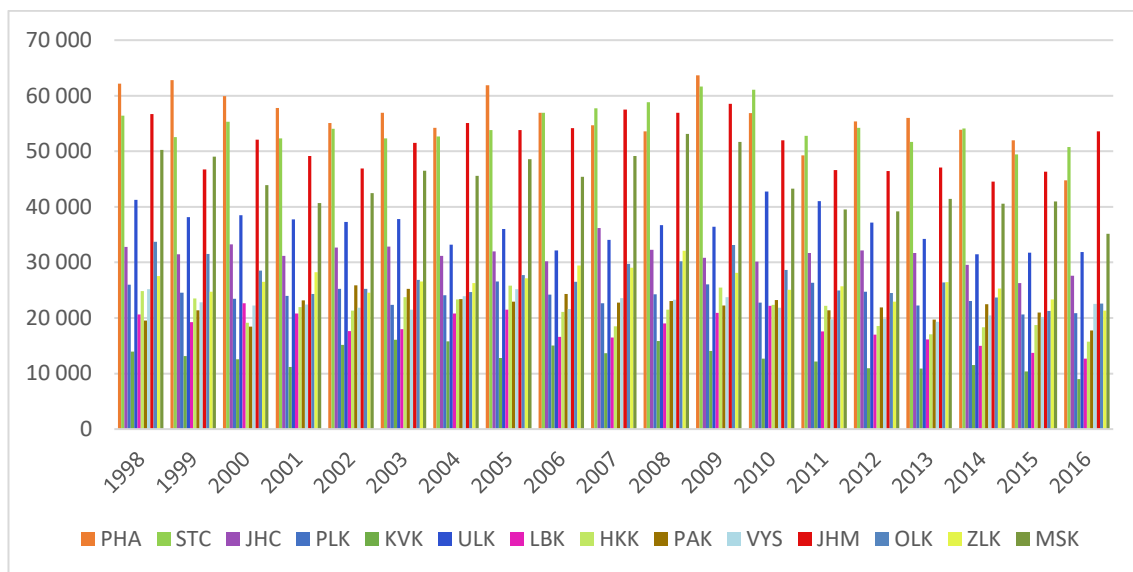
Pražský kraj svou výší průměrné hrubé mzdy vyčnívá mezi ostatními krají. V druhé polovině hodnoceného období jsou více viditelné rozdíly ve výši mezd v jednotlivých krajích. V tomto období se k výší průměrné hrubé mzdy v Praze přibližují kraje Jihočeský, Plzeňský a Jihomoravský. Dlouhodobě nejnižší mzdu v oblasti stavebnictví má Karlovarský kraj. Na níže uvedeném grafu lze vidět, že průměrné hrubé mzdy z dlouhodobého hlediska narůstají.

Obrázek 42 – Vývoj průměrné hrubé mzdy ve stavebnictví v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Z dlouhodobého hlediska dochází ve všech krajích k úbytku zaměstnanců ve stavebnictví. Ke krajům, kterým se v posledních letech hodnoceného období podařilo navýšit počet zaměstnanců patří Jihomoravský, Středočeský a Ústecký kraj.

Obrázek 43 – Vývoj počtu zaměstnanců ve stavebnictví v krajích ČR

Zdroj: vlastní zpracování

6.2 Porovnání krajů dle vybraných ukazatelů v roce 2016

Při porovnání ukazatelů HDP a stavební výroby jde vidět určitou závislost. S růstem stavební výroby většinou roste i HDP. V některých krajích má stavební výroba větší podíl na změny v HDP u jiných krajů menší. Vliv na velikost těchto ukazatelů má i velikost a umístění krajů v rámci České republiky.

Tabulka 36 – HDP a stavební výroba

HDP [mil. Kč]		2016	Pořadí
1	Praha	1 193 240	1.
2	Středočeský kraj	552 470	2.
11	Jihomoravský kraj	513 666	3.
14	Moravskoslezský kraj	466 702	4.
6	Ústecký kraj	274 254	5.
4	Plzeňský kraj	243 908	6.
3	Jihočeský kraj	238 620	7.
13	Zlínský kraj	228 601	8.
8	Královohradecký kraj	221 053	9.
12	Olomoucký kraj	219 892	10.
10	Vysočina	190 141	11.
9	Pardubický kraj	186 151	12.
7	Liberecký kraj	155 081	13.
5	Karlovarský kraj	89 461	14.

Stavební výroba [mil. Kč]		2016	Pořadí
1	Praha	55 315	1.
11	Jihomoravský kraj	25 753	2.
2	Středočeský kraj	22 352	3.
14	Moravskoslezský kraj	20 888	4.
3	Jihočeský kraj	17 631	5.
6	Ústecký kraj	15 354	6.
4	Plzeňský kraj	13 313	7.
12	Olomoucký kraj	11 545	8.
9	Pardubický kraj	11 168	9.
10	Vysočina	11 128	10.
8	Královohradecký kraj	9 932	11.
13	Zlínský kraj	8 770	12.
7	Liberecký kraj	7 943	13.
5	Karlovarský kraj	4 636	14.

Zdroj: vlastní zpracování

Z následujících tabulek porovnávajících průměrnou hrubou mzdu a průměrnou hrubou mzdu ve stavebnictví lze vidět, že krajem s nejvyšší průměrnou mzdou, jak v celkové míře, tak v oboru stavebnictví je Praha, naopak Karlovarský kraj má tyto ukazatele nejnižší. Moravskoslezský kraj se pohybuje ve srovnání krajů v polovině, co se týče průměrné mzdy, průměrnou mzdu ve stavebnictví má však hned po Karlovarském kraji nejnižší. Oproti tomu Zlínský nebo Pardubický kraj má nízkou průměrnou mzdu a vyšší průměrnou mzdu ve stavebnictví.

Tabulka 37 – Průměrné mzdy

Průměrná mzda v NH [Kč]		2016	Pořadí
1	Praha	33 392	1.
2	Středočeský kraj	27 047	2.
11	Jihomoravský kraj	25 786	3.
4	Plzeňský kraj	25 767	4.
7	Liberecký kraj	24 844	5.
10	Vysočina	24 657	6.
14	Moravskoslezský kraj	24 558	7.
6	Ústecký kraj	24 482	8.
8	Královehradecký kraj	24 378	9.
3	Jihočeský kraj	24 094	10.
12	Olomoucký kraj	23 959	11.
9	Pardubický kraj	23 853	12.
13	Zlínský kraj	23 712	13.
5	Karlovarský kraj	23 134	14.

S – Průměrná mzda [tis. os.]		2016	Pořadí
1	Praha	27 622	1.
4	Plzeňský kraj	25 597	2.
11	Jihomoravský kraj	24 605	3.
3	Jihočeský kraj	24 406	4.
10	Vysočina	24 135	5.
2	Středočeský kraj	23 722	6.
9	Pardubický kraj	22 772	7.
12	Olomoucký kraj	22 755	8.
13	Zlínský kraj	22 665	9.
6	Ústecký kraj	22 591	10.
7	Liberecký kraj	22 464	11.
8	Královehradecký kraj	21 973	12.
14	Moravskoslezský kraj	21 182	13.
5	Karlovarský kraj	21 134	14.

Zdroj: vlastní zpracování

Níže uvedené tabulky uvádějí umístění krajů z hlediska celkového růstu mezd a růstu mezd ve stavebnictví v roce 2016. Největší rozdíly jsou vidět u krajů Karlovarského a Královehradeckého, celková průměrná mzda u nich roste rychle rychleji než mzda ve stavebnictví. Naopak rozdíl v růstu průměrné mzdy ve stavebnictví, který je vyšší, než růst celkové průměrné mzdy je nejvíce zřetelný v Jihomoravském kraji. Krajem s nejpomaleji rostoucími nebo dokonce klesajícími mzdami ať už celkově nebo ve stavebnictví je Praha.

Tabulka 38 – Růst průměrných mezd

Růst mezd [%]		2016	Pořadí
10	Vysočina	5,52%	1.
5	Karlovarský kraj	5,38%	2.
13	Zlínský kraj	4,80%	3.
2	Středočeský kraj	4,74%	4.
8	Královehradecký kraj	4,60%	5.
4	Plzeňský kraj	4,47%	6.
12	Olomoucký kraj	4,44%	7.
6	Ústecký kraj	4,35%	8.
3	Jihočeský kraj	4,22%	9.
7	Liberecký kraj	4,19%	10.
14	Moravskoslezský kraj	3,57%	11.

S - Růst mezd [%]		2016	Pořadí
2	Středočeský kraj	7,33%	1.
4	Plzeňský kraj	6,71%	2.
9	Pardubický kraj	3,45%	3.
12	Olomoucký kraj	3,43%	4.
10	Vysočina	3,15%	5.
11	Jihomoravský kraj	3,09%	6.
6	Ústecký kraj	2,40%	7.
13	Zlínský kraj	1,67%	8.
14	Moravskoslezský kraj	1,87%	9.
3	Jihočeský kraj	1,58%	10.
8	Královehradecký kraj	0,98%	11.

Růst mezd [%]		2016	Pořadí
9	Pardubický kraj	3,47%	12.
11	Jihomoravský kraj	3,46%	13.
1	Praha	1,95%	14.

S - Růst mezd [%]		2016	Pořadí
5	Karlovarský kraj	0,70%	12.
1	Praha	-0,26%	13.
7	Liberecký kraj	-1,72%	14.

Zdroj: vlastní zpracování

V následujících tabulkách jde vidět pořadí krajů dle výše HDP a ceny stavebních povolení a cen vydaných stavebních povolení. Lze porovnat, jak se cena stavebních povolení podílela na výši HDP. Cena stavebních povolení se nejvíce podílela na HDP u Ústeckého a Karlovarského kraje, oproti tomu Praha a Moravskoslezský kraj se cenou stavebních povolení podílejí nejméně.

Tabulka 39 – HDP a cena stavebních povolení

HDP [mil. Kč]		2016	Pořadí
1	Praha	1 193 240	1.
2	Středočeský kraj	552 470	2.
11	Jihomoravský kraj	513 666	3.
14	Moravskoslezský kraj	466 702	4.
6	Ústecký kraj	274 254	5.
4	Plzeňský kraj	243 908	6.
3	Jihočeský kraj	238 620	7.
13	Zlínský kraj	228 601	8.
8	Královehradecký kraj	221 053	9.
12	Olomoucký kraj	219 892	10.
10	Vysočina	190 141	11.
9	Pardubický kraj	186 151	12.
7	Liberecký kraj	155 081	13.
5	Karlovarský kraj	89 461	14.

Stavební povolení [mil. Kč]		2016	Pořadí
2	Středočeský kraj	39 155	1.
11	Jihomoravský kraj	31 200	2.
6	Ústecký kraj	27 037	3.
1	Praha	25 675	4.
14	Moravskoslezský kraj	23 024	5.
3	Jihočeský kraj	16 391	6.
4	Plzeňský kraj	16 060	7.
12	Olomoucký kraj	13 842	8.
9	Pardubický kraj	13 417	9.
8	Královehradecký kraj	13 271	10.
10	Vysočina	12 045	11.
13	Zlínský kraj	11 621	12.
7	Liberecký kraj	8 496	13.
5	Karlovarský kraj	7 494	14.

Zdroj: vlastní zpracování

V níže uvedených tabulkách jde vidět pořadí krajů co se týče počtu zaměstnanců v krajích celkem a počtu zaměstnanců ve stavebnictví. Kraje s největším podílem zaměstnanců ve stavebnictví na počtu zaměstnanců celého kraje jsou kraj Vysočina, Ústecký, Středočeský a Jihočeský kraj. Nejmenší podíl mají Praha a Moravskoslezský kraj.

Tabulka 40 – Počty zaměstnaných osob

Zaměstnanci		2016	Pořadí
1	Praha	838 000	1.
11	Jihomoravský kraj	469 000	2.
14	Moravskoslezský kraj	442 800	3.
2	Středočeský kraj	406 600	4.
6	Ústecký kraj	251 300	5.
3	Jihočeský kraj	226 600	6.
12	Olomoucký kraj	226 300	7.
4	Plzeňský kraj	219 000	8.
13	Zlínský kraj	210 400	9.
8	Královehradecký kraj	201 200	10.

S – Zaměstnanci		2016	Pořadí
11	Jihomoravský kraj	53 592	1.
2	Středočeský kraj	50 792	2.
1	Praha	44 798	3.
14	Moravskoslezský kraj	35 135	4.
6	Ústecký kraj	31 881	5.
3	Jihočeský kraj	27 619	6.
12	Olomoucký kraj	22 596	7.
10	Vysočina	22 547	8.
4	Plzeňský kraj	20 884	9.
13	Zlínský kraj	21 332	10.

Zaměstnanci		2016	Pořadí
9	Pardubický kraj	185 800	11.
10	Vysočina	177 400	12.
7	Liberecký kraj	147 700	13.
5	Karlovarský kraj	93 400	14.

S - Zaměstnanci		2016	Pořadí
9	Pardubický kraj	17 751	11.
8	Královehradecký kraj	15 708	12.
7	Liberecký kraj	12 664	13.
5	Karlovarský kraj	9 002	14.

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Kraje s největším potenciálem pro rozvoj stavební výroby

Podle hodnocených ukazatelů ve stavebnictví mají potenciál pro rozvoj stavební výroby všechny kraje v České republice. Rozdíl je však v rychlosti a měřítku, jakým se kraje budou rozvíjet. V rámci hodnocených ukazatelů největších hodnot dosahuje město Praha, která v naprosté většině případů výrazně převyšuje průměrné hodnoty České republiky a ovlivňuje tak i hodnoty v jednotlivých krajích. Pokud by byla z hodnocení vynechána, více by se projevily rozdíly mezi ostatními kraji.

Mezi kraje s rychlejší rozvojem stavební výroby by se podle hodnocených ukazatelů daly zařadit kraje u kterých je z dlouhodobého hlediska vidět rychlejší a větší vývoj hodnocených ukazatelů a je u nich pozorována rychlejší reakce na změny na trhu. To může být způsobeno větší velikostí krajů, lepšími finančními možnostmi krajů a možnou větší pozorností ze strany různých ministerstev. K těmto krajům se řadí Praha, Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.

Kraje, u kterých jde vidět v hodnoceném období větší rozdíly u porovnávaných ukazatelů z oblasti stavebnictví za hodnocené období a trvá jim delší dobu, než se vyrovnají se změnami na trhu se bude stavební výroba rozvíjet pomaleji a v menším měřítku. K těmto krajům patří kraj Karlovarský, Liberecký a Ústecký kraj.

7 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo za pomoci analýzy vytipovat kraje, které mají určitý potenciál budoucího rozvoje stavební výroby.

Každý kraj byl charakterizován dle stanovených ukazatelů týkajících se národního hospodářství a stavebnictví za období od roku 1998 po rok 2016. Následně byl vytvořen návrh strategie regionálního rozvoje stavebnictví, která řeší špatně se vyvíjející se oblasti stavebnictví. U jednotlivých problémových oblastí pak byly uvedeny kraje, kterých se to dotýká.

Kraje byly poté porovnány mezi sebou za celé hodnocené období, a to z hlediska ukazatelů HDP, průměrné mzdy a počtu zaměstnanců v rámci národního hospodářství. Z oblasti stavebnictví byly porovnány ukazatele jako stavební výroba, stavební povolení, průměrné mzdy a počtu zaměstnanců. Následně byly kraje porovnány za rok 2016 v rámci jednotlivých ukazatelů, které pak byly porovnány mezi sebou.

V poslední části byly vytipovány kraje s největším potenciálem pro budoucí rozvoj stavební výroby. Bylo zjištěno že potenciálem pro budoucí rozvoj disponují všechny kraje. U některých však tento rozvoj bude probíhat pomaleji a v menším měřítku než u jiných. Potenciál pro rychlejší a výraznější rozvoj mají kraje Praha, Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský. Naopak pomalejší rozvoj se týká Karlovarského, Libereckého a Ústeckého kraje.

Seznam použité literatury

- [1] ŽIŽKA, Miroslav. *Hospodářský rozvoj regionů: vymezení funkčních regionů, významné socioekonomické faktory, regionální odolnost a inovační intenzita*. Praha: Professional Publishing, 2013. ISBN 978-80-7431-131-4.
- [2] Specifikace regionu. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-12-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/specifikace_regionu.
- [3] VYSKOT, Ilja. *Udržitelný rozvoj regionu: pracovní kolokvia*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-780-9.
- [4] TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova: aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6.
- [5] KREJČÍ, Tomáš. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. Vyd. 2., nezměn. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-914-8.
- [6] ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4761-7.
- [7] *Veřejná správa v České republice*. 2., rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2005. ISBN 80-239-4709-5.
- [8] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- [9] Územně správní členění České republiky [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/informace-o-uzemne-spravnim-cleneni-ceske-republiky>
- [10] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [11] REDLICHOVÁ, Radka. *Regionální ekonomika pro bakalářské studium*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 978-80-7509-100-0
- [12] *Regions: Nomenclature of territorial units for statistics NUTS - 2003/EU 25* [online]. 2004 [cit. 2019-01-10]. ISBN 92-894-8031-9. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/publications>

- [13] PETRŮJ, Michal. *Veřejná správa: studijní opora*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-783-0.
- [14] *Portál územního plánování* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
- [15] REDLICOVÁ, Radka. *Regionální ekonomika: pro bakalářské studium*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-779-3.
- [16] MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTTH a René WOKOUN. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 2011. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1836-7.
- [17] KOZUMPLÍKOVÁ, Lucie, Jitka CHOVANCOVÁ a Jana KORYTÁROVÁ. *Regionální ekonomie a politika: Studijní opory pro studijní programy s kombinovanou formou studia* [online]. Brno, 2013 [cit. 2019-01-10].
- [18] *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. (ve Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 1. vyd.). Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice. ISBN 80-86473-80-5.
- [19] KORYTÁROVÁ, Jana a Vít HROMÁDKA. *Veřejné stavební investice I.: Studijní opory pro studijní programy s kombinovanou formou studia* [online]. Brno, 2007 [cit. 2019-01-10].
- [20] JÍLKOVÁ, Eva. *Hospodářská politika a regionální rozvoj*. Olomouc: Moravská vysoká škola, 2018. ISBN 978-80-7455-070-6
- [21] Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- [22] WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [23] MELECKÝ, Lukáš a Michaela STANÍČKOVÁ. *Soudržnost a konkurenceschopnost vybraných zemí a regionů Evropské unie*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2015. Series on Advanced Economic Issue. ISBN 978-80-248-3838-0.

- [24] HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2011. ISBN 978-80-7204-752-9.
- [25] PETRŮJ, Michal. *Programy a strategie v regionálním rozvoji: studijní opora*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-749-6.
- [26] KRBOVÁ, Jana. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-587-1.
- [27] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert. ISBN 978-80-271-0251-8.
- [28] SOUKUP, Jindřich, Vít POŠTA, Pavel NESET a Tomáš PAVELKA. *Makroekonomie*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Management Press, 2018. ISBN 978-80-7261-537-7.
- [29] *O čem skutečně vypovídá regionální HDP?* [online]. In: . [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2014/02/o-cem-skutecne-vypovida-regionalni-hdp/>
- [30] *Metodické poznámky* [online]. 2018 [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr
- [31] BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA, Lucie SEVEROVÁ a Dana STARÁ. *Makroekonomie: makroekonomický přehled*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-708-5.
- [32] LIPOVSKÁ, Hana. *Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0120-7.
- [33] *Informace o minimální mzdě od 1. ledna 2019* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/870>
- [34] *Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců - metodika* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/1-pmz_m
- [35] SEKERKA, Bohuslav, Josef BRČÁK, František HŘEBÍK a Otakar NĚMEC. *Rozvoj vyžaduje plán*. Praha: Tigris spol. s r.o., 2016. ISBN 978-80-7490-129-4.

- [36] *Výpočet čistě mzdy* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://www.vypocet-ciste-mzdy.cz/>
- [37] *Veřejná databáze: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=ORG03&vyhltext=ekonomick%C3%A9+subjekty&bkvt=ZWtvbm9taWNrw6kgc3ViamVrdHk.&z=T&f=TABULKA&katalog=all&u=v388__VUZE MI__100__3140&&v=v7__null__null__null&str=v388#w=
- [38] *Krátkodobá statistika stavebnictví – metodika* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/stavebnictvi_metodika
- [39] *Členění České republiky na kraje* [online]. In: . [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/barometr-cerpani>
- [40] *Statistická ročenka České republiky 2018: Území a podnebí* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/2-uzemi-a-podnebi-f5a3g4alre>
- [41] *Hlavní pilíře českého průmyslu* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Hlavni-pilire-ceskeho-prumyslu>
- [42] *Hlavní město Praha* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xa/kraj>
- [43] *Středočeský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/kraj>
- [44] *Jihočeský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/kraj>
- [45] *Plzeňský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/kraj>
- [46] *Karlovarský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/kraj>
- [47] *Ústecký kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xu/kraj>

- [48] *Liberecký kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xl/kraj>
- [49] *Královehradecký kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xh/kraj>
- [50] *Pardubický kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xk/kraj>
- [51] *Kraj Vysočina* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xj/kraj>
- [52] *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xb/kraj>
- [53] *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xm/kraj>
- [54] *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xz/kraj>
- [55] *Moravskoslezský kraj* [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/xt/kraj>
- [56] VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.

Seznam použitých zkratk

NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques (Nomenklatura územních statistických jednotek)
EUROSTAT	Evropský statistický úřad
EU	Evropská Unie
LAU	Local administrative unit (Místní správní jednotka)
ČR	Česká republika
HDP	Hrubý národní produkt
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
ÚP	Úřad práce
SP	Sociální pojištění
ZP	Zdravotní pojištění
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností v České republice
PHA	Praha
STC	Středočeský kraj
JHC	Jihočeský kraj
PLK	Plzeňský kraj
KVK	Karlovarský kraj
ULK	Ústecký kraj
LBK	Liberecký kraj
HKK	Královehradecký kraj
PAK	Pardubický kraj
VYS	Kraj Vysočina
JHM	Jihomoravský kraj
OLK	Olomoucký kraj
ZLK	Zlínský kraj
MSK	Moravskoslezský kraj

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Hierarchická klasifikace NUTS dle počtu obyvatel

Tabulka 2 – Členění NUTS v ČR

Tabulka 3 – Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS

Tabulka 4 – Aspekty regionální politiky

Tabulka 5 – Charakteristika regionální politiky

Tabulka 6 – Hlavní vývojové etapy regionálního rozvoje a regionální politiky

Tabulka 7 – Hlavní rozdíly mezi strategickým a územním plánem

Tabulka 8 – Národní hospodářství v Praze

Tabulka 9 – Stavebnictví v Praze

Tabulka 10 – Národní hospodářství ve Středočeském kraji

Tabulka 11 – Stavebnictví ve Středočeském kraji

Tabulka 12 – Národní hospodářství v Jihočeském kraji

Tabulka 13 – Stavebnictví v Jihočeském kraji

Tabulka 14 – Národní hospodářství v Plzeňském kraji

Tabulka 15 – Stavebnictví v Plzeňském kraji

Tabulka 16 – Národní hospodářství v Karlovarském kraji

Tabulka 17 – Stavebnictví v Karlovarském kraji

Tabulka 18 – Národní hospodářství v Ústeckém kraji

Tabulka 19 – Stavebnictví v Ústeckém kraji

Tabulka 20 – Národní hospodářství v Libereckém kraji

Tabulka 21 – Stavebnictví v Libereckém kraji

Tabulka 22 – Národní hospodářství v Královéhradeckém kraji

Tabulka 23 – Stavebnictví v Královéhradeckém kraji

- Tabulka 24 – Národní hospodářství v Pardubickém kraji
- Tabulka 25 – Stavebnictví v Pardubickém kraji
- Tabulka 26 – Národní hospodářství v kraji Vysočina
- Tabulka 27 – Stavebnictví v kraji Vysočina
- Tabulka 28 – Národní hospodářství v Jihomoravském kraji
- Tabulka 29 – Stavebnictví v Jihomoravském kraji
- Tabulka 30 – Národní hospodářství v Olomouckém kraji
- Tabulka 31 – Stavebnictví v Olomouckém kraji
- Tabulka 32 – Národní hospodářství ve Zlínském kraji
- Tabulka 33 – Stavebnictví ve Zlínském kraji
- Tabulka 34 – Národní hospodářství v Moravskoslezském kraji
- Tabulka 35 – Stavebnictví v Moravskoslezském kraji
- Tabulka 36 – HDP a stavební výroba
- Tabulka 37 – Průměrné mzdy
- Tabulka 38 – Růst průměrných mezd
- Tabulka 39 – HDP a cena stavebních povolení
- Tabulka 40 – Počty zaměstnaných osob

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Vazba součástí regionální ekonomie na lokalizační analýzu

Obrázek 2 – Vazba mezi dvojím chápáním regionálního rozvoje a regionální politikou

Obrázek 3 – SWOT analýza

Obrázek 4 – Rozdělení pracovních sil

Obrázek 5 – Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v ČR

Obrázek 6 – Členění České republiky na kraje

Obrázek 7 – Geografická mapa hlavního města Prahy

Obrázek 8 – Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ- NACE PHA

Obrázek 9 – Geografická mapa Středočeského kraje

Obrázek 10 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE STC

Obrázek 11 – Geografická mapa Jihočeského kraje

Obrázek 12 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE JHC

Obrázek 13 – Geografická mapa Plzeňského kraje

Obrázek 14 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE PLK

Obrázek 15 – Geografická mapa Karlovarského kraje

Obrázek 16 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE KVK

Obrázek 17 – Geografická mapa Ústeckého kraje

Obrázek 18 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE ULK

Obrázek 19 – Geografická mapa Libereckého kraje

Obrázek 20 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE LBK

Obrázek 21 – Geografická mapa Královéhradeckého kraje

Obrázek 22 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE HKK

Obrázek 23 – Geografická mapa Pardubického kraje

Obrázek 24 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE PAK

Obrázek 25 – Geografická mapa kraje Vysočina

Obrázek 26 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE VYS

Obrázek 27 – Geografická mapa Jihomoravského kraje

Obrázek 28 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE JHM

Obrázek 29 – Geografická mapa Olomouckého kraje

Obrázek 30 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE OLK

Obrázek 31 – Geografická mapa Zlínského kraje

Obrázek 32 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE ZLK

Obrázek 33 – Geografická mapa Moravskoslezského kraje

Obrázek 34 – Ekonomické subjekty podle odvětví převažující činnosti CZ-NACE MSK

Obrázek 35 – Vývoj HDP v krajích ČR

Obrázek 36 – Vývoj HDP na obyvatele v krajích ČR

Obrázek 37 – Vývoj průměrné hrubé mzdy v krajích ČR

Obrázek 38 – Vývoj počtu zaměstnanců v krajích ČR

Obrázek 39 – Vývoj stavební výroby v krajích ČR

Obrázek 40 – Vývoj počtu stavebních povolení v krajích ČR

Obrázek 41 – Vývoj ceny stavebních povolení v krajích ČR

Obrázek 42 – Vývoj průměrné hrubé mzdy ve stavebnictví v krajích ČR

Obrázek 43 – Vývoj počtu zaměstnanců ve stavebnictví v krajích ČR